

ALIJA IZETBEGOVINA FIRST PRESIDENT OF INDEPENDENT BOSNIA AND HERZEGOVINA

ALIJA IZETBEGOVIĆ

1925 - 2003

Alija Izetbegović was born on 8 August 1925 in Bosanski Šamac. He was three years old when his family moved to Sarajevo. In Sarajevo, after he finished elementary school, Alija Izetbegović enrolled in the First Realschule for Boys.

At that time, Bosnia and Herzegovina was part of the Kingdom of Serbs, Croats and Slovenes, created as a result of the First World War and the Treaty of Versailles. The monarchist Yugoslavia, with its centralist social and political organization of government, represented the idea that there was only one people divided into three "tribes": Serbs, Croats and Slovenes. Bosnian Orthodox, Catholic and Muslim people were given an option to identify as either Serbs or Croats. Such an option was particularly unacceptable to Bosniaks (Bosnian Muslims).

During the First World War, Bosnia and Herzegovina, as an immediate battleground, suffered very heavy casualties and devastation. Bosnian Muslims suffered the greatest losses and their suffering continued in the years following South Slav unification. Their difficult position in a new joint country triggered several waves of migration of Bosniaks to Turkey.

During the existence of this joint state, Bosnia and Herzegovina stagnated in every respect. Such politics culminated in the erasure of its historical borders in 1929. That year the state was given a new name – the Kingdom of Yugoslavia – in which Bosnia and Herzegovina was roughly divided and broken up into four banates in which the Bosnian Muslim population was made a minority, without any possibility to decide on their own fate. Muslim self-governance in religion, waqf and education, which they had won in the era of Austro-Hungarian rule over Bosnia and Herzegovina, was abolished. The seat of the Islamic Community was moved from Sarajevo to Belgrade in 1930 for a period of several years.

The most prominent persons during that time who fought for a better and more dignified position of Bosnian Muslims within the joint state were Dr Mehmed Spaho, the leader of the Yugoslav Muslim Organization, and the Grand Mufti Džemaludin-ef. Čaušević. Their difficult situation, amid deep ethnic disorientation, general indifference and the lack of an intellectual elite, was further exacerbated by the mysterious death of the Muslim leader Mehmed Spaho.

The fight of those who represented the interests of Bosnia and Herzegovina, and of Muslims in particular, came down to political manoeuvring between Serbian and Croatian nationalist interests and their constant attempts to assert "their right" over its territory.

After the Croatian political parties gained more strength, an agreement was signed in 1939 as one of the ways to overcome conflicts between Serbia and Croatia, resulting in a new demarcation between Serbs and Croats, to the detriment of Bosnia and Herzegovina. Already carved up ten years earlier, it was now literally divided between its neighbours without its citizens being consulted.

The agreement between Serbs and Croats on mutual demarcation to the detriment of Bosnia and Herzegovina, triggered a wave of Muslim protests demanding autonomy for Bosnia and Herzegovina. The idea of autonomy and unity of peoples of Bosnia and Herzegovina was supported by the leftist youth, comprising university students of different ethnic backgrounds.

It was thanks to students' open letters sent in 1937, 1938 and 1939 that the term "peoples of Bosnia and Herzegovina" was introduced in the communist terminology. This created a basis for the idea of "the people's autonomy of Bosnia and Herzegovina", endorsed by communists of Bosnia and Herzegovina. Their stance was the reason why numerous Bosniaks supported and took part in the National Liberation War led by the Communist Party of Yugoslavia in the years during the war (1941 – 1945).

In those days, the development of communism, as a social ideology, echoed strongly in Bosnia and Herzegovina, where the Communist Party attracted a growing number of supporters.

Alija Izetbegović was initially attracted, for a short period of time, by the ideas of the League of Communist Youth of Yugoslavia (SKOJ).

As a secondary school student, while supporting the ideas of social equality and anti-fascism, he succumbed to the influence of communist thought. However, rejecting the concept of a "universe without God", he left those circles shortly thereafter. At the age of 15 he joined a group of senior year students at Sarajevo's First Grammar School, brought together around the Muslim society "Sobriety". The goal of the Society was to fight against alcoholism, to preserve the identity of Muslims in the existing environment and to promote positive history.

In the years preceding the war, these secondary school students were thinking about creating a separate organization, whose activities would spark cultural renewal amongst Muslims. The Kingdom of Yugoslavia soon fell apart and they never received permission to operate legally.

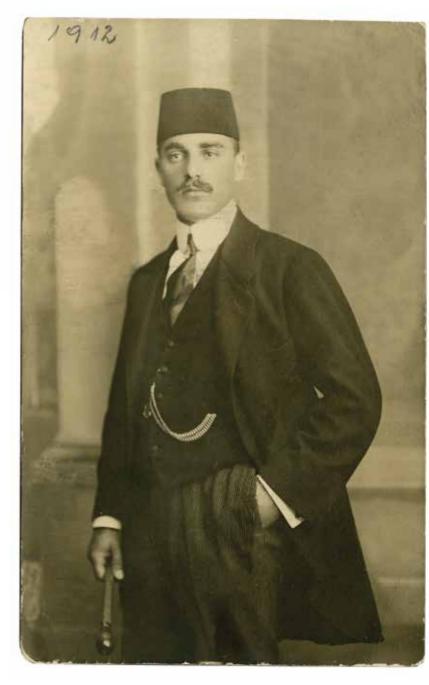

The Izetbegović family moved to Bosnia from Belgrade, from where they were expelled together with other Muslims in the mid-19th century. These new settlers from Belgrade established what is today the city of Bosanski Šamac. The long-serving mayor of Bosanski Šamac and grandfather to future President Alija Izetbegović was one of those expelled. During his military service in Türkiye, in Istanbul, he met Sidika, the girl whom he later married.

During World War I, Mustafa Izetbegović fought as a soldier on the Italian front – on the Piave. He was seriously wounded there, and the consequences of this were felt as long as he lived. During this war, Bosnians of all faiths fought mainly within the Austro-Hungarian military units.

Mustafa Izetbegović, Alija Izetbegović's father, was a merchant. After a business failure he went bankrupt and decided to move to Sarajevo with his family in order to ensure that his children were educated.

Alija's mother Hiba and father Mustafa – third from the left

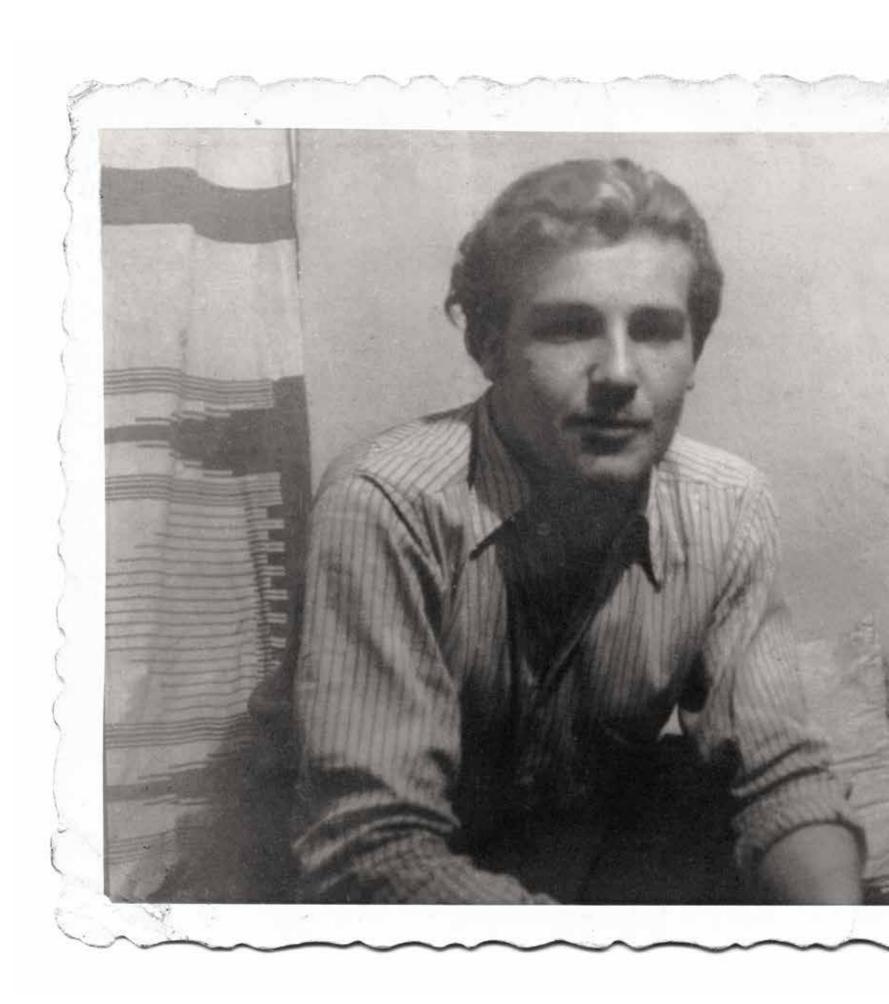

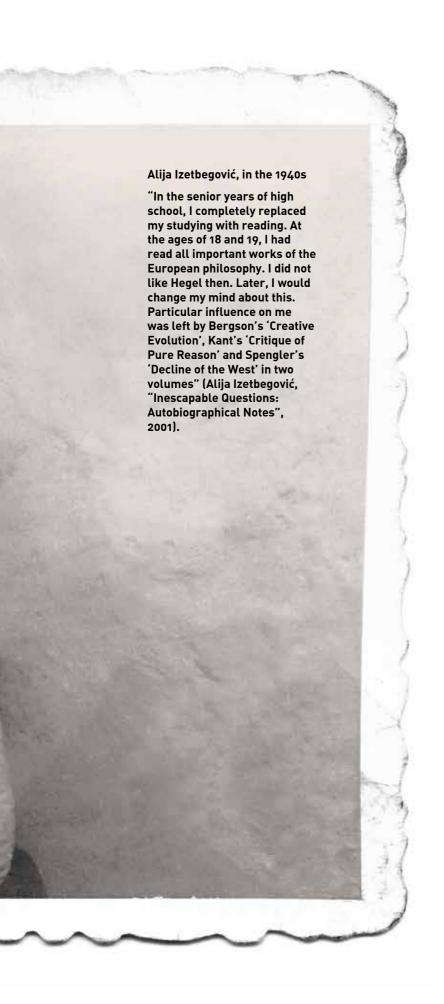

Beside Alija, Mustafa Izetbegović had five more children. Alija had three sisters, one younger brother and two half-brothers from his father's first marriage. Three years after the birth of Alija Izetbegović, in 1928, the whole family moved from Bosanski Šamac to Sarajevo. In Sarajevo, Alija Izetbegović completed the First Realschule for Boys.

Family photograph from 1934: sisters Nafija and Hajrija next to their father and mother; sister Arzija and brother Nurudin stand in front and half-brothers Sabrija and Bahrija are at the back; Alija Izetbegović is in the middle.

The Second World War brought even greater atrocities to Bosnia and Herzegovina.

In April of 1941, a Nazi-allied group named 'Ustasha' came to power in Croatia and subsequently declared, under an agreement between the Foreign Ministers of Germany and Italy, an Independent State of Croatia (NDH) which annexed the whole territory of Bosnia and Herzegovina.

The Independent State of Croatia attempted to forbid any mention of the particularity of the Bosnian state, and Bosnian Muslims were officially considered as Croats. Immediately after it was set up, the Independent State of Croatia began to commit genocide against the citizens of Bosnia and Herzegovina, perpetrating the most horrific crimes primarily against Jews, Serbs and the Roma. Bosniaks and Croats who did not agree with the Ustasha politics were not spared.

Simultaneously, Muslims were the victims of genocide in the territories controlled by Draža Mihajlović's Chetnik movement. Chetnik movement's policy of "cleansing the state of non-Serb elements" led to the most horrific crimes committed in eastern and western Bosnia, eastern Herzegovina and Sandžak.

An armed rebellion against the Independent State of Croatia fought under the motto "brotherhood and unity" was led by the Communist Party of Yugoslavia. Bosnia and Herzegovina, as the centre of the National Liberation War of the Peoples of Yugoslavia, where the most important battles were fought, was particularly significant. Of the total number of casualties of the war within the whole of Yugoslavia, nearly half perished on the territory of the Republic of Bosnia and Herzegovina.

As a result of Bosnia-Herzegovina's role in the National Liberation Movement, the first session of the State Anti-Fascist Council for the National Liberation of Bosnia and Herzegovina (ZAVNOBiH) was held in Mrkonjić Grad on 25 November 1943, when the continuity of Bosnia and Herzegovina's statehood was reaffirmed and its foundations restored. It is considered one of the most important dates in Bosnia and Herzegovina's recent history and is marked as the Statehood Day.

Representatives of all peoples of Bosnia and Herzegovina emphasized through the State Anti-Fascist Council for the National Liberation of Bosnia and Herzegovina that Bosnia and Herzegovina was "neither Serb nor Croat nor Muslim" but "equally Serb and Croat and Muslim". Full equality of all three peoples was guaranteed and it was affirmed that the peoples of Bosnia and Herzegovina did not want to revert to a former state in which Bosnia and Herzegovina, as a province, had been oppressed by "Greater Serbian and Greater Croatian upper classes".

By the decisions of the Second Session of ZAVNOBiH, held in Sanski Most in 1944, Bosnia and Herzegovina was set up as a federal unit of what would become a Yugoslav state union. Thanks to its prominent anti-nationalist and antifascist role, the Communist Party of Yugoslavia attracted support from the growing number of people across Bosnia and Herzegovina.

Unfortunately, during the Second Session of the Anti-Fascist Council for the National Liberation of Yugoslavia (AVNOJ), held in Jajce on 29 November 1943, which laid the foundations of a new, socialist Yugoslavia, the Muslims of Bosnia and Herzegovina were not granted recognition of their autochthonous ethnicity, which largely affected their further difficult and uncertain status over the next half century.

On the eve of the collapse of the old Yugoslavia, in 1941,
Alija Izetbegović attended a founding assembly of the
"Young Muslims" organization. Its main aims were to raise
awareness about religion and ethnicity and to emancipate
the Muslim population. It was an attempt "to reach the roots
through a search for origin". It was not a search for ethnicity
as much as it was for spiritual sources of Bosnian Muslims.

At the beginning of the massacres committed by Chetniks in eastern Bosnia, members of the Organization, Alija Izetbegović among them, were engaged in charitable work. They provided accommodation and aid to displaced people, protected persecuted Muslims from the Chetnik and Ustasha crimes and participated in reconstruction of destroyed houses and mosques in eastern Bosnia.

After he finished secondary school (in 1944), Alija Izetbegović had an obligation, under the laws of the Ustasha regime in the Independent State of Croatia, to sign up for service in the Croatian Home Guard, which he refused to do. He decided to evade the draft and went into hiding, first in Sarajevo and afterwards fleeing to Posavina.

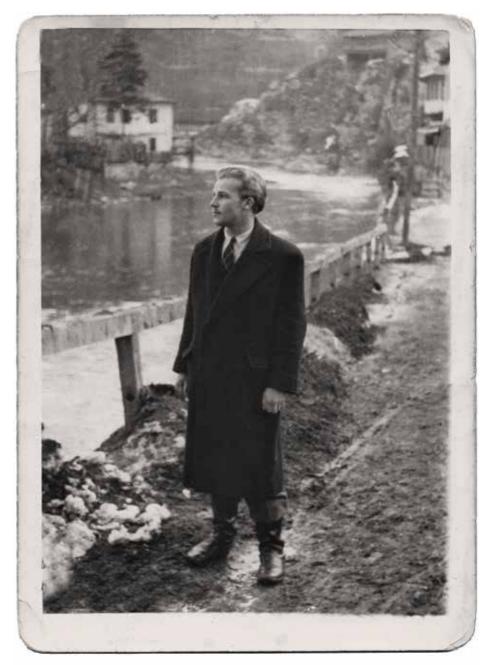
Again, the "Young Muslims" were not permitted legal registration because they refused to join the "Ustasha Youth". A solution was found in the Ilmiye Association "Al Hidaya", by becoming embedded in its youth wing.

The sole purpose of "Al Hidaya" was to preserve the identity and existence of Bosnian Muslims. Although it was rather pragmatic, and undetermined regarding its alliance with the National Liberation Movement led by the Communist Party of Yugoslavia, "Al Hidaya" gave a rousing endorsement to one of the most courageous statements made by citizens in Europe during World War II. Those were the resolutions signed in Sarajevo, Banja Luka, Tuzla, Mostar, Zenica, Bijeljina, Prijedor, Bugojno, Bosanska Dubica and probably in other places across Bosnia and Herzegovina. The most significant members of the Bosnian Muslim intelligentsia and other notables protested publicly against persecution of innocent citizens, demanding punishment for the crimes committed by the Ustasha against Serbs and Jews. It was an act of public spirit and Islamic consciousness. Regardless, many of those who had signed the resolution were targeted by a new communist government after the country was freed from fascism.

Victory over fascism, unfortunately, did not bring equal rights to all, particularly not to the civic groups aiming to promote their religious identity. Such a policy was the consequence of the socialist revolution that was taking place simultaneously with the National Liberation War. As the post-war society in Yugoslavia was built on the model of the Soviet Union's social system, and the idea of the rapid extinction of not only ethnicities but also religions was promoted, the "Young Muslims" could not legally register their organization after the liberation of the country. On the contrary, already in 1946, its activities towards awakening religious consciousness triggered the arrest of some members of the organization, including Alija Izetbegović.

With friends. This photograph was taken during the 1940s

Having wavered for a short time, Alija Izetbegović joined the group "Young Muslims" and devoted himself to studying Islam. The members of this movement searched for a way for Muslims to free themselves from their subjugated and disempowered position, considering that it was primarily important to return to the original messages of Islam.

"Young Muslims" group photo from the 1940s; Alija Izetbegović (second from the left in the second row).

"The Quran and Islam are far too important to be entrusted only to the clergy". (Alija Izetbegović, "Notes from prison: 1983 – 1988", 1999).

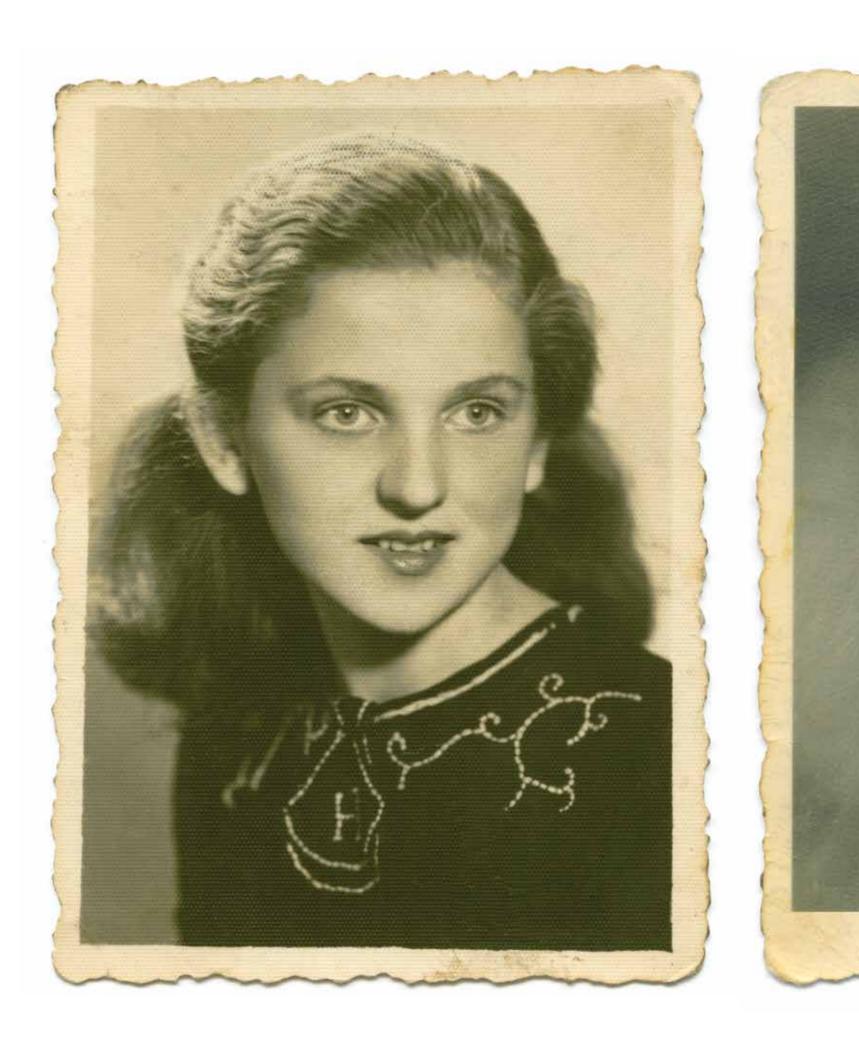
Alija Izetbegović (fifth from the right in the top row) with friends in the 1940s

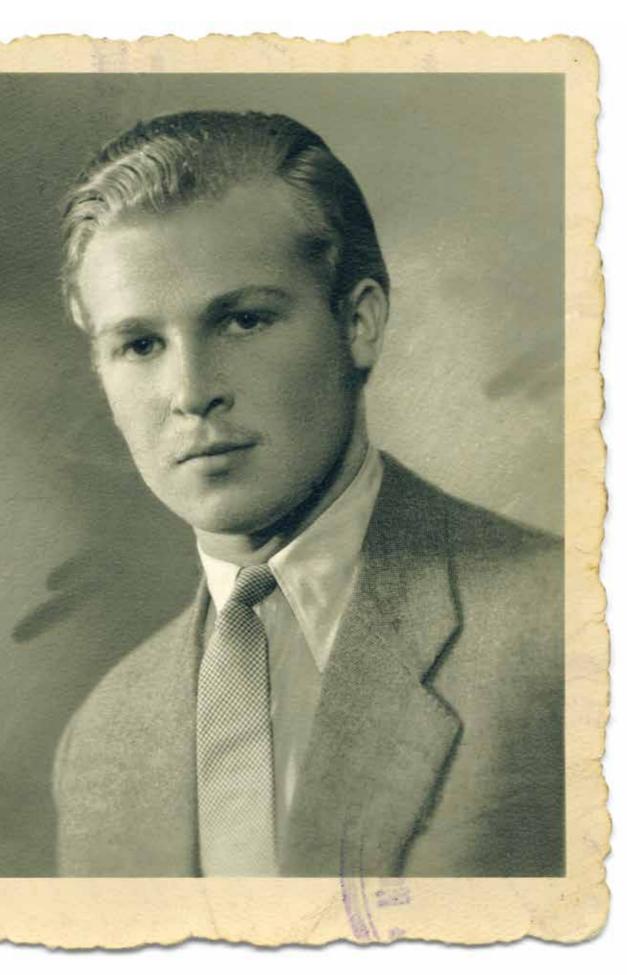

On the Goražde-Ustikolina road, 24 May 1943; From left to right: Edhem Šahović, Alija Izetbegović, Džemil Sabrihafizović and Hilmo Ćerimagić

One of "Young Muslims" operations: together with his friends, Izetbegović travelled to places where Muslims were attacked and killed, bringing humanitarian aid and helping to rescue the youngest and the infirm from Chetniks' encirclement. A trip to Ustikolina in 1943 – Alija Izetbegović, second from the left, top row.

Halida and Alija Izetbegović, 1943 – 1944

He met his wife Halida during the war, when he was 18.
He wrote in his memoir "Inescapable Questions": "While people fled to cellars and shelters in panic, Halida and I would remain on the street and sit on a nearby rock or the nearest bench, convinced that nothing could happen to us. The two of us must have surely been the only people in the city who were happy to hear the sound of sirens warning of a possible attack".

I S L A M I Z N A N O (napisao Alija Izetbegović) (Tema pod gornjim naslovom je izvedak iz rada "ISLAM - IDEOLOGIJA ŽIVOTA, Od alije Izetbegovića) Kao i u pitanju vrijednosti religije, filozofije, umjetnosti, politi= ke tako i a pitanju vrijednosti nauke i civilizacije, ljudi su se mnogo

razilazili. Marks naziva "opiumom naroda"; dok filozof Reskin kaže da je umjetnost odraz visine duha, dotle Ruso veli da je to samo finija, utanćamija forma raskoši; jedni vele da je filozofija jedna pristupačna istini, a drugi je nazivaju štetnim i bemplodnim umnim pehlivanstvom; jedna strana naziva pok litiku narodom pedagoĝijom, a druga je naziva prijavim poslom i ne govo= ri niked o njoj bez izvjesne odvratnosti. Etc. sve ta četiri velika pokret tača civilizacije bila su vrlo često izvrgnuta jakoj kritici:jedni su u njima nelazili sve a drugi ništa. Isto se to događjalo i sa naukom, kao petim, pokretačem, najjačim pokretačem civilizacije.

Dok su jedni tvrdili da je nauka štetna, da je iz života treba izbacit

dotle su drud govorili potpuno protivno: sve probleme koje nameče život može riješiti jedino nauka i ona, takodje, može ostvatiti sve ideale, koji su lebdili i teji danas lebde pred našim avijetom. Da se to sve ostvari, vele oni, potreban je jedino umni rad, gomilanje znanje, razviće i usavr=

sanje mozga.

I jedan ilrugi tabor imeli su medju svojim pristelicama mnogo velikih ljudi, učenjaka i filozofa.

n Ruso a zanjime i Lav Telstoj pisali su mnogo i ubjedljivo protiv newake i civilizacije. Uni su se trudili da dekažu, kako u korak sa prosvjetom ide moralna i kvarenost, i kako naučni progres razvrača i kvari ljuda i nerode.

Iz drugog tabora navesti ćemo europskog učenjaka Bekla, koji kaže: "ako hoćemo da poziamo uslove od kojih zavise uspjesi životnog napredka, moj mo ih tražitiu istoriji sticanja i širelja usnog znanja. S vremena na vrv vríjeme, istia, znatno ometaju opći tok stvari pojave fizičke prirode i z ralne načela, no to se faktori u toku vremena sredjuju i uravnotežuju, te tako umni zakni mogu da rade alobodno i nezavisno od tih nižih, drugostepenin faktora," Ovo kaže jedan od evropskih učenjeka, slično govore još

mnogi, a uostiom mi živimo u vremenu kada vačina svijeta oveko misli. Islam u to pitanju, u pitanju vrijednosti nauke, ima svoje original-no glediste. U je to svoje mitanja vrava kanadian stanovište čvrsto izgradio, svetranim razmatranjem svih sila i snaga, faktora koji pokreču covječanstvo aprijed. Odredio je xxm njihovo mjesto i ulogu u životu. Medju njima senalazi i nauka, kao jedan od najvažnijih pokretača civili=

zacije. Ako hcemo da pregledamo to gledište Ialama, moramo poči iz daljeg.
Po Ialamu, ako hoćemo da uredimo život, i da u tom životu bude maksimum sreće za mkaimum ljudi", trebamo imati pravoga, izgradjenoga čovjeka i
i osim toga potaviti dobre socijalno-ekonomske zakone. Ovdje smo spomenuli jednu originahost Islama i jedino mjemu svojstvenu osobinu. Najme, ako h storijski pomatramo učenja koja su imala za cilj da urede život, vidje-čemo, uglavnom dvije osnovne različite crte: dok jedni svu brigu posvećuju da stvore dbrog čovjeka, ne brinući se ni malo za zakone sboljalnog i ekonomskog kanktera, drugi se brinu samo za ovo drugo, govoreći da će dobri socijaln-ekonomski zakoni stvoriti dobra čovjeka, vjerujući da ti zakoni imaju ati iz kojih se ispredaju ljudski karekteri. Veliki predstavali prvog učelja bilo je kršćanstvo, a drugog komunizam. Istorija govori da ni jedno nitrugo učenje nije doživilo ostvatenje svojih ideala, nije

stvorilo srećui raj na zemlji ni u kolikom opsegu. Zato je Isam osim zbirke zakona socijalnih i ekonomskih, još dao re= vnom samo fizikom životom, kao u antičkom svijetu, niti samo morelnim kao vhom samo fizikam zivotom, kao u antickem svijetu;niti samo moreinim kao hoće evandelje, a ni samo intelegitualnim kao u Evropi. Cna treba da zivi i fizicki i moreinim i intelektualnim životom. Da k l e, p o I s= l a m u t r eb a s t v o r i t i č o v j e k a p u t e m T i z i č a k o g p o d iz a n j a i u s a v r š e nj a, p u t e m r e l i g i a o z n o g, e i č k o g p p o g r e s a i k u l t u r e s r ca, p u t e m u m n o g r a d a, g o m i l a nj a z n a n j a, r a z v i ć e i u s a v r š e nj a, p u t e m z z v i ć e i u sa v r š n j a m o z g a. Pošto je dao izvrsna pravila za čovjekov

Chapter "Islam and Science" from Alija Izetbegović's work *Islam - The Ideology* of Life

The state of the s	1.2	0 -111
Број:		1-11 - 16
Дана	1945 r. 012 6 4 0	SISTE OARAJEVO
	Налог за ха	апшење
Грађании	a Izetbegović Alija	a sarajeva
узица	број ,	којега патрола
	са вором	
има да спроведе у	притвор-затвор.	
	Смрт фашизму — Слоб	бода народу!
Напос прочит	no:	Year was var.
Присут		Boha narpone:

Arrest Warrant for Alija Izetbegović, 1 March 1946

Following the country's liberation from fascism, the communist government began settling the scores with all those considered an enemy of the new social system. Among them was the "Young Muslims" – the movement that had brought together several thousand young people around an idea which the new system did not accept. Its activities focused on writing and publishing articles promoting an Islamic view of the world and the times they lived in. Those were the times of a pervasive atheist propaganda, which the "Young Muslims" were resolutely opposed to. Alija Izetbegović was among those who raised their voice against such practice, believing that it was an attack on the existence of Muslims in Bosnia and Herzegovina.

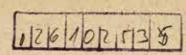
In the autumn of 1945 Izetbegović had an open conflict with the members of the League of Communist Youth of Yugoslavia (SKOJ) during the assembly meeting of the still unbanned Muslim cultural association "Preporod". In a very tough speech, he strongly opposed the idea of the League taking over the activities of the cultural association. This led to the end of the meeting and a brawl, after which Alija Izetbegović was taken to a police station and kept in a basement throughout the night. He was warned that his activities would be under close surveillance from that day on.

Shortly afterwards he was conscripted to serve in the Yugoslav Army. Izetbegović served his military service in Sarajevo. During his military service, he was arrested for membership in a "hostile organization" and, charged with three counts, handed over to the public prosecutor of the Sixth Military District. Despite his refusal to plead guilty in the Court Martial in Sarajevo, he was sentenced to three years in prison.

The Yugoslav union experienced an even more difficult time over the coming years as a result of the conflict that broke out between Tito and Stalin. A government crackdown on the Cominform supporters was often used to settle accounts with all other "subversive elements", including the people gathered around the idea of the "Young Muslims" movement, who were once again the target of a fierce repression. This time, it was far more brutal. In a new wave of arrests in 1949, hundreds of innocent young men were put behind bars and as many as four of the accused were sentenced to death. It could be said that Alija Izetbegović avoided the death penalty only because he was already in prison. It was a time of fear that continued until the early 1960s. After his release, Alija Izetbegović enrolled in the Faculty of Agronomy. Having finished his first two years of study, he transferred to another department - he enrolled in the Law School and graduated with a law degree from the Sarajevo University. After he graduated, he began working as a site manager in a construction company that implemented a hydropower plant construction project in Montenegro. In 1962, having successfully passed the bar exam, he became a legal adviser in Sarajevo's construction company "Niskogradnja".

JABHOM ТУЖИОЦУ VI АРМИЈЕ

Предајемо вам ИЗЕТВЕГОВИћ АЛИЈУ, син Мустафин и Хибе р. Набија рођен 1925. г.у Бос. Шамцу, неожењен, вјере исламске, држављанин ФНРЈ, по занимању студент права, а сада у Ј.А.на служби у штабу 38. дивиз настањен у Сарајеву у Топлик ул. 13, зато што је:

1.-Још од оснутка непријатељске организације "Млади муслимани"-а то је било у првим данима окупације-припадао је њеном главном руководству, чији је циљ био да окупи што већи број муслиманском омладине око исте, и развијајући међу истом фашистичку пропаганду припремали је на њен непријатељски став према НОП-у, јер "ми нисмо у НОП-у видјели свој прави пут", како он каже у свом саслушању, које тиме, а и иначе користила само окупатору, јер су се из редова те организације регрутовали кадрови за непријатељске оружане формације:

организације регрутовали кадрови за непријатељске оружане форма2.-Што је, као један од најглавнијих, управо најглавнији члан руководства ове илегалне организације по ослобођењу, заједно са чампара Емрефом, Узуновић Фахром, Шаховић Едхемом, Шаћирбеговић Нецибом и његовом женом Азизом, Дервишевић Муртезом, наставно са активном дјелатношћу и по ослобођењу, дајући смјернице раду и директиве другим непријатељским елементима из ове организације, да се не ангажује са осталом омладином у изградњи земље и да својим непријатељским ставом према Народној омладини, штетно дјелују на муслиманску омладину, одгајајући омладину која је била на позицијама ове организације у профашистичком духу, те ју на тај начин пасивизирајући, а читав овај рад су заогртали плаштем вјере, настојећи да на тај начин умање одговорност за своје непријатељско дјеловање; често је и сам иступао на јавним скуповима као члан ове организације, дајући на тај начин примјер "како треба да наступа муслиманска омладина";

3.-Био је потпуно упознат са свим припремама око организовања бјегства Шаћирбеговића и његове жене Азизе у Турску, те око при према које је вршио Шаховић Едхем у Дуборвнику за бјегство у инос транство, а није ктјео да то јави властима, што је као војник Ј.А. морао то да учини, јер и сам имао намјеру да бјежи, чиме је починио злочин раван издаји државних интереса.

Својим дрским државних интереса.

Својим дрским државних интереса.

Својим дрским држањем приликом саслушања, не признавањем света онога што га је теретило, а што су потрвдили у својим саслушањи ма сви похапшени из ове групе, настојање да умањи значај ове непријатељске организације и да на тај начин извуче и себе и друге од одговорности пред судом, све то говори о његовом свјесном непријатељском пржању и разу против призвиму интереса напа се томе пота тељском држању и раду против државних интереса. Када се томе дода-ју његове ријечи: да он није толики опортуниста да би био приста-лица НФ-а, а самим тим и данашњег државног уређења, онда се може до-бити још потпунија слика овог народног непријатеља, који треба да искуси што тежу казну за своје протународно дјеловање. Именовани се налази у истражном затвору овог оделења од 1-III-1946.r.

Смрт фашизму - Слобода народу!

Прилог: његово саслушање

Начелник Туковник: Дане Олбина/

A family photograph, 1956

Lejla, Sabina and Bakir with their father, a family photograph from 1961

A family photograph, Sarajevo, 1962. The year Alija Izetbegović passed his bar exam and began working as a legal advisor.

Alija with his son Bakir in Belgrade, 1964

The situation in the Yugoslav union started improving in the mid 1960's. As the country stabilized politically, many political prisoners were set free. There was a turnaround in the country's foreign policy and Josip Broz Tito followed the nonaligned movement policy, in response to the Cold War. The relations with the Soviet Union were normalized, economic reforms were undertaken and trade was liberalised, tourism began to develop, independent media emerged, the notorious chief of the State Security Service (UDBA) and vice president of the state, Aleksadar Ranković, was removed from office and foreign investments with a 49 % foreign equity cap were allowed.

These positive changes had an impact on Bosnia and Herzegovina. Following many years of life without recognized identity, Bosnian Muslims were finally recognized as a separate ethnic group under an awkwardly chosen name of Muslims with a capital "M". Prior to that, they had to declare themselves as Serbs, Croats or "undeclared".

The political struggle for recognition of "Muslims" lasted from 1961 to 1971.

Under such circumstances Alija Izetbegović continued keeping company and meeting with his friends with whom he

discussed the position of Muslims, without attempting to operate as an organized group. He continued to work toward the emancipation and identity of Bosnian Muslims by writing for the newsletters of the Islamic Community of Bosnia and Herzegovina, such as "Glasnik", "Takvim" and "Preporod", and participating in panel discussions, most of which were held in mosques in Sarajevo. As his own life experience taught him, Alija Izetbegović published his own texts under the pseudonym "LSB", a set of initial letters of the first names of his children.

As the country was opening up to the world, former prisoners were able to get a passport. Alija Izetbegović used this opportunity to travel abroad on numerous occasions, either for private purposes or for the purpose of meeting with the Bosnian diaspora and representatives of various Islamic organizations. At that time, Alija Izetbegović was more interested in the developments in the Islamic world, engaging in particular in overcoming antagonisms between various Islamic groups, notably between Shiites and Sunnis.

In the light of such thoughts, in the 1960s Alija Izetbegović began writing a book entitled "Islamic Declaration".

A family photograph, 1967

Paris, 1973

Halida Izetbegović, Istanbul, 1974 (photograph taken by Alija Izetbegović)

"This persistent pressure for women's employment out of the house, their inclusion in production, has its psychological form, too: it manifests in non-recognition of all the economic value a woman creates in her home, giving birth and raising children and keeping the house. The housewife, the worker who works ten to twelve hours per day, is presented in our statistics as unemployed and classified as "non-working element". We all know how much work a woman has, and at the same time, we all pretend we do not see it. Ignoring the work of a woman is another – this time moral – form of pressure against the woman to leave the house and turn her back to the family". (Alija Izetbegović, "Notes from Prison: 1983 – 1988", 1999)

Vacation with his wife and children

In those days Bosnia and Herzegovina began to develop more intensely. Until then, it had been the Yugoslav republic with the highest number of undeveloped regions, the lowest economic growth and national income below the Yugoslav average. In 1974, the new Constitution of the Socialist Federal Republic of Yugoslavia (SFRYU) was passed. It introduced elements of confederalism and finally made Bosnia and Herzegovina equal to other Yugoslav republics.

Yugoslav foreign policy still aimed at strengthening its position within the nonaligned movement, which resulted in a far better position for Muslims in the country. Under such circumstances and due to links established with many Islamic countries, the approach to Islamic thought was more liberal. Alija Izetbegović remained engaged in general issues of the Islamic world and attended lectures held in Tabački masjid in Sarajevo where his theses from the "Islamic Declaration" were often discussed.

After Josip Broz died in 1980, the most aggressive forms of nationalism re-emerged on the Yugoslav political scene. Not only was it widespread within the Communist League, it was fully reminiscent of the processes in the Kingdom of Yugoslavia.

The economic crisis exacerbated political relations. 'Verbal delict' was established as a criminal offence. Again, ignoring the new situation, Alija Izetbegović, together with a small group of people involved with the same issues, continued to be occupied with Islamic topics.

He finished writing his book "Islam Between East and West" in the early 1980s. Izetbegović then went to Canada where he presented his work to Hasan Karačić, a prominent businessman and his old friend from secondary school. Karačić helped him to get published. In 1983, when the book was to be released, quite unexpectedly, Alija Izetbegović and twelve other Muslim intellectuals were arrested. The so-called Sarajevo Process began wherein, "in the name of the people" they were charged with defaming the state. The District Court in Sarajevo ruled that all defendants (although many of them did not know each other) "were guilty of joint enterprise for purposes of hostile activity". The guilty verdict was based mainly on what Izetbegović had written in his "Islamic Declaration". For this, he was sentenced to fourteen years in prison!

The book "Islam Between East and West" was published in the early 1984 by American Trust Publications in the United States of America.

The first edition print was sold out quickly and the book and its author attracted growing attention from academics. During that time, the author of the book served his prison time in Foča. Two years later, having turned sixty, Alija Izetbegović was spared penal labour, so he had more time to read and write. During that period, he wrote a book which would later be published under the title "My Escape to Freedom – Notes from Prison: 1983 – 1988" which was an analysis of European ideas and ideologies of the 20th century and their treatment of Islam.

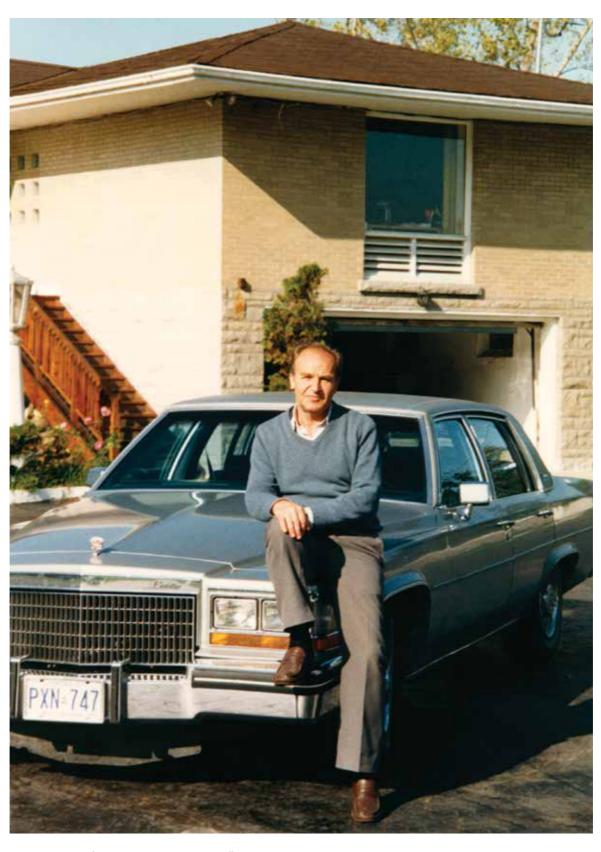

After five years and eight months, on 25 November 1988, Alija Izetbegović was released, at the age of 63. As a multi-party system was being introduced in the country, Izetbegović and a group of like-minded individuals immediately set out to form one of the very first political parties aimed at preserving the ethnic interest of Bosniaks in the Socialist Federal Republic of Yugoslavia. He was elected chairman of the Party of Democratic Action (SDA) at its Founding Convention in May 1990 and then, after the SDA won the largest share of the vote in the first

multi-party elections held in Bosnia and Herzegovina in November the same year, he became President of the Presidency of the Socialist Republic of Bosnia and Herzegovina.

At that time, Bosnia and Herzegovina was already facing the threat of blazing nationalism spilling over from Serbia, led by Slobodan Milošević.

Alija Izetbegović finished writing his book "Islam Between East and West" and left for Canada in 1981, where he presented his work to his old acquaintance from high-school days, Hasan Karačić, who accepted to be the publisher of the book. The photograph was taken in front of the home of the mentioned Bosniak immigrant and a successful Canadian businessman.

СУЪЕЊЕ ГРУПИ НАЦИОНАЛИСТА У САРАЈЕВУ

Атак на тековине револуције

У завршној ријечи јавни тужилац јасно утврдио, на основу увида у комплетан доказни поступак и материјал, да је дјелатност оптужених била усмјерена против братства и јединства и равноправности наших народа и народности, ради рушења БиХ као Социјалистичке Републике, и контрареволуционарног угрожавања друштвено-политичког система СФРЈ • Пресуда се очекује крајем ове седмице

У вишечасовном пледовјеу заступник јавне тужбе Едина Решидовић јуче је Великом вијећу сарајевског Окруж ног суда аргументовано презентирала дио по дио инкриминисаних дјела из широког мозаика оптужнице, гдје ниједан догађај ни датум није био препуштен случају, већ непобитним материјалним доказима и чињеницама који су још једном расвијетлили и указали на циљеве оптужених за организовано, непријатељско и контрареволуционарно дјеловање са позиција муслиманског национализма. У завршној ријечи јавни ту-жилац је јасно утврдио, на основу увида у комплетан доказни поступак и материел, да је дјелатност оптужених била усмјерена против братства и јединства равноправности наших народа и народности ради рушења БиХ као Социјалистичке Републике, а тиме и подривања друштвеног уређења Југославије. Идејну потку групе националиста, који су за говарали стварање нетнички чистен Босне и Херцеговине на принципима ислама кво »јединства вјере и закона», чинила је -исламска декларација- — програм ис-ламизације Муслимана, чија је девиза била и «Вјеровати и борити се».

На литања да ли је «Исламска декла-рација» била намијењена само исламском свијету, као својеврсна моногра-фија, или је, пак, била у најужој вези са платформом бивше терористичке организације -Млади муслимани- упућена као позна -свим муслиманима који знају гдје припадају», дала је прецизне одго-вора јавни тужилац Едина Решидовић.

 Оптужени Алија Изетбеговић, ко-ји је и аутор «Исламска декларације». као и оптужени Омер Бехмен, давали су овај текст и другим лицима, грађанима наше земље, на читање ради стварања групе истомишљеника — истакла је Еди-на Решидовић, образлажући активност двојице првооптужених, коју јавна тужба квалификује као кривична дјела ства-рања групе, удруживања ради непријатељске дјелатности и контрареволуционарног угрожавања друштвеног уређења СФРЈ

На 40 страница овог инкриминисвног твиста, чије је основно гледиште истовјетно са главном тезом програма «Младих муслимана» да ислам није само вјере него цјелокупни систем живљења, ниједном ријечју се не мослъучује ни Југославија, а им Босна и Херцеговина. Упућујући позив свим Муслиманима свијета апсурдна је одна оптуженог Изетбеговића да у тих на нема Муслимана из Југоспавије, поготово ако се зна да у БиХ жи-

Тенденциозно »незнање«

дискусијама на Табачком месциду постављено је и овакво питање: «Ако дође до рата Југославије са неком од исламских зе ли би се наши муслимани борили?«

Одговор на ово питање, а које зна сваки пионир наше домовине, свяки грађанин Југославије, сви они што су се досяд већ борили и који су и сутра спремни на жртве - једино није могао да пружи слушаоцима оптужени имам Хасан Ченгић.

ви већина становништва муслиманске националности — каже Едина Решидо-

Ако се «Исламској декларацији» до дају и други текстови, као што су «Муслимани у Југославији», «Структура исламске вјерске заједнице», као и написи објављени у страној штампи, чији су вутори неки од оптужених, добија се кристално јасна слика да су оптужени Алија Изетбеговић и Омер Бехмен шири пажну тезу о угрожености ислама и Муслимана у нашој земљи.

 Под претпоставком да је «Ислам-ска декларација» била само литература за добронамјерног читаоца поставља се питање због чега је скривана, тајно слата у иностранство и због чега су је неки свівдоци спаљивали чак и након само петимичног читања појединих пасуса сбратила се у завршној ријечи Едина Решидовић судском Вијећу.

Одговор је недвосмислен: «Исламска декларација- је била позие младој интелигенцији ради заговарања поретка супротног нашем социјалистичком са-моуправном уређењу. «Декларација» је антисоцијалистичка и антиномунистичка и као таква њена приміена чини акт контрареволушионарног угрожавања нашег друштвено-политичног система. Констатација из «Декларације» да се «исламски препород не може започети без вјерске, али ни довршити без политичке револуције- одразила се и на даљу активност оптужених који су писаном и усменом ријечју покушали да заинтересују што већи број лица. А, за такву работу, која је била прекривена плаштом такоз-ване вјерске поуке, увелико се користила и трибина Дебатног клуба студената Исламско-теолошког факултета у Сарајеву гдје су предввања за вјернике при-премали оптужени Хасан Ченгић и

Џемал Латић. Да је Табачки месџид већ 1979. године изишво изван оквира религије, која је, како је то познато, у нашем друштву ствар приватног и слободног опредјељења сваког грађанина, најбоље указују и опомене упућене из Старјешинства Исламске вјерске заједнице. Свако предзвање требало је доносити на увид Одбору Исламске вјерске заједнице, који се, како је то напоменуо јавни тужилац, формално односио према упутствима Старјешинства.

Читање ајета из Кур'ана није, нити може бити кривично дјело — рекла је Едина Решидовић. — Али, оно што се чуло с проповједничке трибине и у дис-кусијама наје било само читање свете ьиге. Садистичким цијепањем цјели Кур'ана, элоупотребъявајући свету књигу и вјешто манипулишући осјећањима вјерника, оптужени су не само изневјерили принципе властите религије. већ и јавно ширили мржњу и раздор између наших народа и народности атакујући на оно што сви морамо чувати као зјеницу ока свога — братство и једин-ство — истакао је јавни тужилац читајући у судници крајње шовинистичке и екстремистичке суре и зіете.

Непријатељска активност оптужених прелази оквире и наше земље. Оптужени се повезују и са антијугословенском

Права слика

Похущаї оптужаног Алије Изетбеговића да се у току јавног суђења представи само као исламски писац који се никад није огријешио о братство и јединство освијетилила је и са друге стране заступник јавне оптужбе Едина Решидовић изнијевши низ чињеница из живота оптуженог Али-

Оптужени Изетбеговић је био једви од главних руководилаца омла-динске секције «Ел Хидаја» која је припадала организацији «Млади муслимани». Од 1943. године радио је на врбовању младих муслимана за одлазак у Ханџар-дивизију. Из усташке врхиве видљиво је да је Изет-беговић примљен на разговор код јерусалемског муфтије Ел Хусеннија, Хитлеровог сарадника и оснивача злогласне Ханџар-дивизије. Већ 1946. године оптужени је осуђен за дјела против народа и државе. Године 1972. у иностранству је посјетио емигранта — ратног злочинца Јуемиграцијом у Аустрији, чија је веза био Теуфик Велагић, освједочени неприја-тељ наше земље. Заједно са оттуженим Изетбеговићем, Омером Бехменом и Исметом Касумагићем креће на пут н Исламска декларација- која је посред ством Теуфика Велагића била уручена званичном представништву једне ислам-ска замље са сједиштем у Бечу. На истом мјесту договорено је и путовање у ову страну земљу у којем су такође учествовали оптужени Едхем Бичакчић и Хусо Живаљ

 Зашто је ово путовање било тајно ако се оно прокламује само као туристичко-вјерска манифестација — упитво је јавни тужилац.

Зна се да је Југославија земља отворених граница која се свуда истиче као примјер, што је био још разлог мање да се у ову страну земљу путује без овјере-них пасоща, па чак и бесплатно. Разлог посјете и борзака оптужених у овој страној земљи непобитно су доказани: отпужени су злонамјерно лажно и тенденциозно приказивајући стање и прилике у нашој земљи покушали да наруше углед Југославије међу несврстаним, као и добре и пријатељске односе наше земље са свом исламском државом.

Што се тиче оптужених Сапиха Бех-мена, Мустафе Спахића, Џемала Латића, Мелике Салихбеговић и Дервиша Бурревића, који су оптужени због кривичног дјела непријатељске пропаганде, заступник јавне сптужбе Едина Решидо-вић је у завршној ријечи истакла да је проведеним доказима несумныво утврђено да су сви они починили дјело за које се терете. На основу потпуног признања оптужене Буле Бичакчић, која одговара због пружања помоћи починиоцу наког почињеног кривичног дјела: за-ступник оптужбе је истакла да је утврђено да је она дјело и починила.

На крају завршне ријечи Едина Ре шидовић је предложила Суду да све оптужене огласи кривим за кривичка дјела за које их оптужница терети и да при одмјеравању казне има у виду све околности под којима су ова непријатељска дјела почињена, њихову тежниу, као и то да су неки од опгужених већ одговарали эбог кривичних дјела против наро-

У послијеподневним сатима завршну ријеч изнијели су бранноци оптуженог Изетбеговића, в суђење се наставља данас изношењем завршних ријечи бра нилаца осталих оптужених. Пресуда са очекује крајем ове седмице.

Б. РОМАНО - 3. БУЉУГИЋ

МИЛЕНА ПЛАВШИЋ ТУЖИЛА ИЗВОРИНКУ **МИПОШЕВИБ**

нови **естра**дни »хит«

БЕОГРАД, 16. АВГУСТА — Због погрдног израза позната пјевачица народних пјесама Изворинка Милошевић — Блам сјешће на оптуженичку клупу Општинског суда у Београду.

Како нам је изјавно судија Првог општинског суда Бранислав Тодић,

Како нем је изјавио судија тирвог сладинског суда оравислав годил, који ће предсједавати кривичном вијећу, Изворинка ће одговарати пред судом за кривично дјело клевете путем штампе. О чему се ради? Прошлог мјесеца она је дала интервју часогмсу «Супер итд.», у коме је погрдним изразом оклеветала своју колегиницу Милену Плашић. Ова јој није остала дужна, па је одлучила да сатисфекцију затражи судским

Ово несважидащье субење одржаће се највјероватније у септем-бру. Колико је познато, ово је први случај у посљедњих неколико година да се због клевете туже пјевачи београдске естраде.

3. 58

Even before the verdict was pronounced, all media, controlled by the communist regime, convicted the defendants. ("Oslobođenje", 1983)

ИЗ СУДСКИХ КЛУПА

ИЗРЕЧЕНЕ ПРЕСУДЕ ГРУПИ МУСЛИМАНСКИХ НАЦИОНАЛИСТА

Непријатељима 90 година затвора

Алија Изетбеговић осуђен на 14 година затвора, Омер Бехмен на 15, Хасан Ченгић и Исмет Касумагић на по 10 година, Едхем Бичакчић на 7, Хусо Живаљ на 6, Салих Бехмен на 5, Мустафа Спахић на 5, Џемал Латић на 6 година и 6 мјесеци, Мелика Салихбеговић на 5 година, Дервиш Ђурђевић на 6 година и Ђула Бичакчић на шест мјесеци

Јавно једномјесечно суђење непријатељској групи од дванаест лица оптужених за организовано дјеловање са позиција муслиманског национализма, а против братства, јединства и равноправности наших народа и народности, против власти радничка класе, ради рушења Босне и Херцеговине као социјалистичке републике, а тиме и подривања друштвеног уређења СФРЈ - добило је јуче и свој епилог. У препуној дворани сарајевског Окружног суда, јуче је Велико вијеће, којим је предсједавао судија Ризах Хаџић, саопштило пре-

Алија (Мустафе) Изетбеговић, 58-годишњи дипломирани правник из Сарајева и Омер (Мустафе) Бехмен 54-годишњи инжењер у ЖТО Сарајево због кривичног дјела удруживања ради непријатељске дјелатности, јер су створили групу ради контрареволуционарног угрожавања друштвено-политичког уређења наше земље осуђени су 14 односно 15 година затвора.

Подривање друштвеног уређења

За кривично дјело удруживања ради непријатељске дјелатности, јер су постали чланови ове групе те због непријатељске пропаганде осуђени су: Хасан (Халида) Ченгић, 26 - годишњи имам из Стоца на јединствену казну затвора у трајању од десет година, Исмет (Хали-Касумагић, 55-годишњи инжењер металургије и савјетник у Институту «Хасан Бркић» из Зенице, на јединствену казну од десет година затвора, Едхем (Асима) Бичакчић 31-годишњи електроинжењер из «Електропривреде БиХ» Сарајеву на 7 година затвора, и Хусо (Хамде) Живаљ, 34-годишњи изжењер Института за процесну технику Машинског факултета у Сарајеву, на 6 година затвора.

Лажне тезе

На казне затвора због непријатељске пропаганде осуђени су: Са-(Мустафе) Бехмен, 61-годишњи наставник математике у Основној школи «Фрањо Клуз» из Мостара, на пет година, Мустафа (Алије) Спахић, 33-годишњи имам из Вогошће, на пет година, Џемал (Сакиба) Латић, 26-годишњи професор српскохрватског језика Газихусревбегове медресе, на шест година и шест мјесеци, Мелика (Ха-кије) Салихбеговић, 38-годишња књижевница из Сарајева, на пет година и Дрвиш (Фехима) Бурђевић, 35-годишњи правник у СИЗ-у науке у Сарајеву, на шест година затвора. Була (Асима) Бичакчић 30-го-(Асима) Бичакчић 30-годишња секретарица у РО «Електропренос» из Сарајева, осуђена је на шест мјесеци затвора због почињеног кривичног дјела пружања помоћи учиниоцу послије извршеног кривичног дјела, јуче је пуштена из притвора до правомоћности пресуде. Истовремено, пресудом су Омер Бехмен, Салих Бехмен, Мустафа Спахић и Цемал Латић ослобоћени од неких инкриминација које им је оптужница стављала на

У пресуди коју је јавно презентирао више од сат и по судија Ризах Хаџић детаљно је образложено како је ова група националиста организовано дјеловала заговарајући стварање «етички чисте» Босне и Херцеговине с циљем формирања републике организоване на принципима ислама као »јединству вјере и закона», а чије су границе требало да се простиру у оквиру велике исламске државе од Авганистана, па све до Славонског Брода у Босни

и Херцеговини, уз припајање и појединих дијелова других република аутономних покрајина земље. «Исламска декларација» чији је аутор Алија Изетбеговић, била је идејна платформа, готово идентична са програмом бивше терористичке организације «Млади муслимани» која је представљала отворен позив Муслиманима да се са планова пређе у акцију и то прво превратом у области одгоја, а затим у завршници и политичком револуцијом. Ширењем и умножавањем «Исламске декларације» која је давана на читање и употребу већем броју муслиманских интелектуалаца у Босни и Херцеговини желио се створити што већи број истомишљеника и припадника групе. Тај исти текст, чији је главни циљ био »исламизација Муслимана«, тајно се упућивао и у друге земље, а уз помоћ антијугословенске емиграције из Аустрије овај програм био је предат и званичном представништву једне исламске земље у Бечу. Група националиста своју непријатељску дјелатност, коју је испољавала у земљи ширећи лажне тезе о угрожености Муслимана и ислама у Југославији, манипулишући и са осјећањима вјерника позивајући их на «борбени ислам- - затражила је подршку и из иностранства.

Енергично против националиста

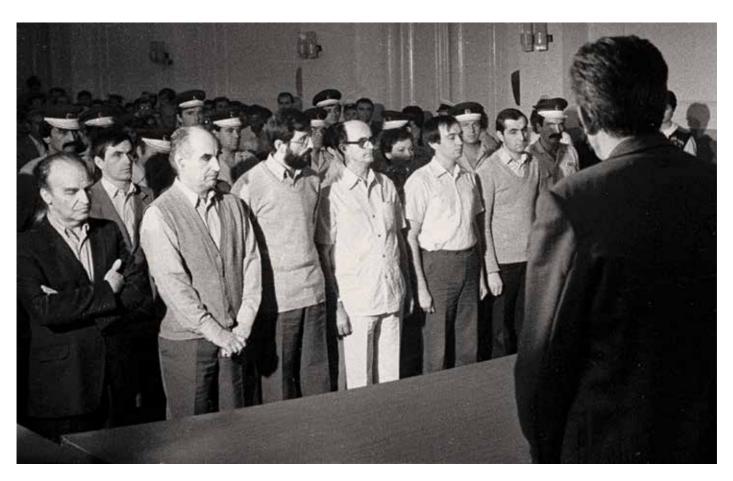
Са иста платформе на којој су заснивали своје контрареволуционарне, противуставне циљеве наступили су и зан граница наше земље тражећи помоћ од једне исламске земље, гдје су у званичним институцијама покушавали да наруше углед Југославије међу несарстаним, и посебно добре односе наше земље са другим државама. Образлажући пресуду судија Ризах Хаџић је рекао:

Ово није било суђење ни вјери ни вјерницима, како су то хтјели да представе оптужени од самог почетка процеса. Зар је проповиједанје вјере громко избацивање порука на Табачном месџиду «Убиј невјерника», «Не дружи се с невјерницима«, «Не тражи пријатеља у невјернику«? Ово није ништа друго до отворени втак на братство и јединство наших народа и народности, на тековину коју нам је и предсједник Тито оставно у аманет. Зар и код чињеница да су највиши органи Исламске вјерске заједнице забранили предавање у Дебат-ном клубу студената Исламско теолошког факултета јер су далеко превазишла религијски карантер, још неко може тврдити да су поруке св проповједничке трибине биле вјерске?! Зар то није, а доназало се и да јесте, безобзирни насртај на редничку власт, на слободу, братство н јединство, федеративно социјалистичко уређење Југославије. За заговаране циљеве »исламизације Босне и Херцеговине», «Испамску декларацију« и њену непобитну везу са програмом »Младих муслимана» и непријатељску пропаганду у земљи и ван ње, јасно је да су били уперени против наше социјалистичке семоуправне заједнице н свих наших народа и народности. Ово друштво ће се и даље и увијек борити против свих сличних актере и атака на основне вриједности нашег друштвеног уређења — казао је на крају образложења пресуде судија Ризах Хаџић чије су ријечи биле попраћене дуготрајним аплаузом у суд-

> Б. РОМАНО 3. БУЉУГИЋ

"In the name of the people," the Court passed a verdict finding Alija Izetbegović guilty for of the criminal offence of joint enterprise for the purpose of carrying out subversive activities. He was sentenced to 14 years in prison.

The moment of the sentencing in the "Sarajevo Process", 20 August 1983: "I loved Yugoslavia, but not its government... I have given all my love to freedom, there is none left for the government". (Concluding statement by Alija Izetbegović in the "Sarajevo Process")

Tokom prošle godine dva puta smo vam se obraćali s molbom da odmah obustavite dalje izdržavanje kazne zatvora svim muslimanskim intelektualcima
osudjenim 1983. godine u Sarajevu na drakonske kazne zatvora od pet do
petnaest godina. U medjuvremenu su Džemaludin Latić i Salih Behmen pušteni
na slobodu. dok se u zatvoru nalaze Alija Izetbegović. Omer Behmen, Ismet
Kasumagić i Hasan Čengić. Nedavno su trojici ovih osudjenika aktom o pomilovanju neznatno smanjene kazne zatvora - Gmeru Behmenu i Hasanu
Čengiću za po jednu godinu, a Ismoju Kasumagiću za godinu i po. Jedino
je Alija Izetbegović izuzet od ovog minimalnog pomilovanja, tako da njegova kazna zatvora od devst godina predstavlja u poslednjih tridesetak
godina najdušu kaznu izrečenu za pisanu reč u Jucoslaviji, a nošda i u
svetu.

Ova drakonska kazna, nerazumljiva i besmislena, ipak je manji apsurd od same stvari zbog koje je Izetbegović osudjem. Njemu je stavljena na teret intamaka daktoracija , koju je navisao juš 1970, i koja citavia trinacit godina nije izazvala nikakvo podozrenje organa gonjenja, da bi tek 1983. bila okvalifikovana kao kontrarevolucionavni napad na državno i društveno uredjenje Jugoslavije. U njoj se d je vizija savremenog humanističkog i tolerantnog islama, zastupa načelo jednakosti svih ljedi i slobode savesti, kritikuju totalitarni obl k vlasti i kult ličnosti, odbacuje načelo "cilj opravdava sredstvo" i osporava uloga konzervativnih hodža i šeika. U njoj se govori o vascelom inlamskom svetu ("od Maroka do Indonezije, i od Centralne Azije do transke Afrike"), ali u njoj nema nijedne reči o Juopalaviji i njenim prilik ma i neprilikama. Čak je Okružni sud u Sarajevu u svojoj presudi (na 135. strani) sa čudjenjem zapazio kako "pada u oči da se Izstbegović trudi da u tekstu "Deklaracije" ne spomene Jugoslaviju i BiH. mada spominje Chk Japan. SSSR, Švedsku i staru Kartaginu". To, medjutim, nije omelo ovej sud da Izetbegovića osudi na petnaest godina zatvora zbog navodnog rušenja poretka u Juroslaviji, a potom mi Savezni sud da u ovim Izetbegovirovim rečima "otkrije" neprijateljsku propagandu protiv ustavnog i društvenog uredjenja Jugoslavije.

U ranijim prestavkama već smo upozorili na pravnu i moralnu neodrživos ove presude i izrazili uverenje da je sudjenje dvanaestorici muslimansi intelektualaca u Sarajevu predstavljalo edzemplarno kažnjavanje za reč misao. Stoda van još jednom predlažemo da bez oklevanja pustite na slobodu Aliju Izetbegovića, Omera Behmena. Ismeta Kasumagića i Hasana Čengića.

to cooly ilexpent

u ime Odbora :

Tanasije Mladenović

Liubomir Tadid

ODBOR IA ODBRANU SLOBODE MISLI I IZRAŽAVANJA:

prof.dr Andrija GNAS
dr Nosta ČAVOŠKI
dr Ivan JANKUVIĆ
prof.dr Mihailo MARNOVIĆ, član SANI
Borislav MIHAILOVIĆ-HIHIZ, književnik
Tanasije MEADENOVIĆ, književnik
prof.dr Predrao PNEAVESTRA, član SANU
prof.dr Redovan SANASDŽIĆ, član SANU
prof.dr Dragoslav SREJOVIĆ, član SANU
prof.dr Zagorka GOLUBOVIĆ

Natija BEČKOVIĆ, član SANU
Dobrica ČOSIĆ, član SANU
prof.dr Neca JOVANOV
Dragoslav MIPAITOVIĆ, član SANU
prof.dr Nikola MILOŠEVIĆ, član SANU
dr Go jeo NIKOLIŠ, član SANU
Mida POPOVIĆ, član SANU
Maden SESINOVIĆ, član SANU
prof.dr Ljubomir TADIĆ, član SANU
dr Vojislav MOŠTUNICA

u Baogradu, 8.10.1987.

Proposal letter by the Committee for the Defense of Freedom of Thought and Expression from Belgrade, for the release of Muslim intellectuals, 8 October 1987

... 2. ...

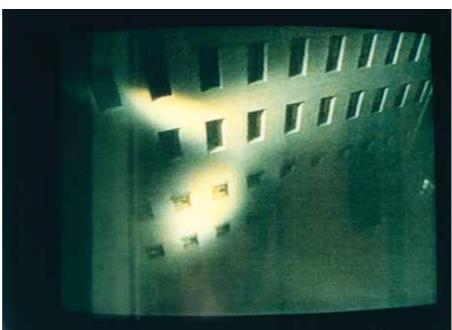

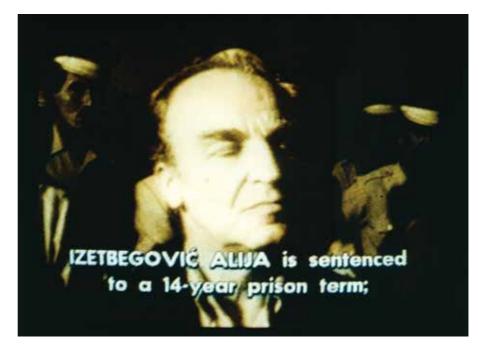
"What else could I have expected from the judges (prosecutors, investigators) who based their legal knowledge on the Marxist premise that 'law is the will of the ruling class turned into law' – a formula in cynical contradiction with the very idea of law" (Alija Izetbegović, "Notes from Prison, 1983 – 1988")

After 5 years and 8 months, Alija Izetbegović was released from the Foča Prison. While in prison, he wrote "Notes from Prison: 1983 – 1988", to be published many years later. The "Notes from Prison: 1983 – 1988" analyses the most important 20th century European ideologies, including communism, fascism, capitalism and their relations with Islam.

"I have been a Muslim and will remain so. I have felt as a fighter for the cause of Islam in the world and will feel that as long as I live. Because for me, Islam is another name for everything that is beautiful and noble and it is a name for a promise or hope for a better future of Muslim peoples, for their life in dignity and freedom; in one word, for all that, in my belief, was worth living for". (Closing argument by Alija Izetbegović in the Sarajevo Process, 1983)

The Yugoslav union was already on the verge of collapse and its fate was left one more time to Europe and the rest of the world. No solution was found at the negotiating table.

The Presidency of the Socialist Federal Republic of Yugoslavia met in Belgrade in March 1991. Bosnia and Herzegovina's vote was the tie-breaking vote, which led to the decision not to approve the Yugoslav People's Army's request for support. Despite that, the Army (JNA) started the conflict on 27 June 1991, first in Slovenia and shortly afterwards in Croatia.

During the war in Croatia, the President of the Presidency of Bosnia and Herzegovina, Alija Izetbegović, appealed to recruits not to respond to the JNA's conscription notices for military service. In the course of military operations against Dubrovnik, on 1 October 1991, the JNA forces launched attacks on multiple targets in Bosnia and Herzegovina and burned down the villages of Ravno and Popovo. In October of 1991 the issue of Bosnia and Herzegovina's sovereignty was raised at the Assembly of Bosnia and Herzegovina. Speaking from the Assembly rostrum, the Serb Democratic Party (SDS) chairman, Radovan Karadžić, openly threatened that Muslim population would be wiped out, and representatives of the Serb ethnic-based parties walked out of the Assembly session.

A decision on sovereignty of Bosnia and Herzegovina and on independence referendum was made.

On 29 February and 1 March 1992, the citizens of Bosnia and Herzegovina voted on the future status of the country. The referendum attracted a national turnout of 64% of whom 99.4% chose an indivisible, sovereign and independent Bosnia and Herzegovina. The adjective "socialist" was removed from its official name.

Most of Bosnian Serbs boycotted the referendum and the Serb parties began to form para-state institutions. In an attempt to achieve a peaceful solution, Alija Izetbegović tried constantly to de-escalate frequent conflicts provoked by the Yugoslav National Army forces and Serb militia groups. But the situation was deteriorating. Attacks were launched on many places along the border of Bosnia and Herzegovina. In Bijeljina, the local Serb paramilitary formations, backed by forces from Serbia proper, carried out a massacre against local non-Serbs.

On 6 April 1992, when the European Community recognized Bosnia and Herzegovina's independence, an attack was launched on Bosnia and Herzegovina's capital. Shortly afterwards, Sarajevo came under a siege which would become the longest siege of a capital city in the history of modern warfare. In 1991, the United Nations had established an arms embargo which tied Bosnia and Herzegovina's hands, making it impossible for the country to defend itself. In those difficult and fateful days, Alija Izetbegović called on all citizens of Bosnia and Herzegovina to oppose Greater Serbia's aggression against an internationally recognized Republic of Bosnia and Herzegovina.

Military forces under state control did not have enough weapons to oppose their far more numerous and better equipped enemy. Operations at the beginning of the war were aimed mainly at defending unoccupied territories. Bosniaks were the victim of unprecedented crimes. In the territories where people were unable to defend themselves against fierce attacks by the Yugoslav National Army and other Serb armed formations, civilians were the victims of merciless killings, expulsion, rape, destruction of cultural and historical heritage... Numerous concentration camps were formed.

Civilian targets in unoccupied cities and territories were exposed to brutal shelling and fire from all types of weapons. Even maternity hospitals were targeted.

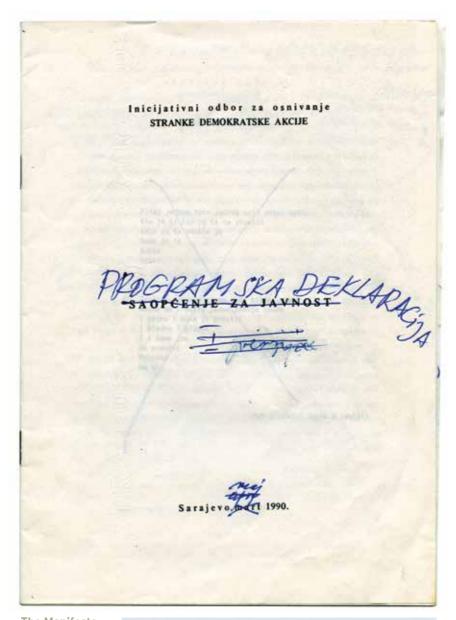
Even in such circumstances Izetbegović continued to pursue hatefree politics, insisting on defence of the country and looking for a solution at the negotiating table. The forces loyal to Bosnia and Herzegovina that were initially called simply as defenders grew into the Army of the Republic of Bosnia and Herzegovina. Most of the proposed peace solutions implied a breakup of the country. Therefore, Bosnia and Herzegovina was left to its own resources, fighting against a far better equipped enemy.

Attacks by the Croat Council of Defence (HVO), the Republic of Croatia's collaborator, made the position of the Republic of Bosnia and Herzegovina even more difficult. Following the secret Franjo Tuđman-Slobodan Milošević deal to partition Bosnia and Herzegovina, military aggression "from the other side" opened a new front.

HVO's attacks, openly supported by Croatia in terms of personnel and logistics, ceased with the signing of the Washington Agreement in March of 1994. The Agreement created the Federation of Bosnia and Herzegovina, as one of the two entities of Bosnia and Herzegovina.

The Bosnian Serb forces suffered increasingly heavy casualties, and changes to the situation in the battlefront led to a final peace settlement agreed in Dayton.

"This is not a just peace, but it is more just than the continuation of war", Alija Izetbegović said during the signing ceremony,

The Manifesto and fundamental principles and goals of the newly established Party of Democratic Action (SDA)

OSNOVNA NAČELA I CILJEVI STRANKE

- 1. Afirmacija ljudskih prava,
- 2. Demokratija,
- 3. Afirmacija nacionalne samobitnosti BiH Muslimana,
- 4. Autonomija i slobodna aktivnost svih vjerskih zajednica,
- Tržišna privreda, privatno poduzetništvo, ukidanje svojine bez vlasnika, jeftinija država,
- 6. Unapredenje socijalnih prava,
- Ravnopravnost šest naroda koji tvore Jugoslaviju, afirmacija legitimnih prava nacionalnih manjina,
- Očuvanje integriteta i nepovredivosti granica Bosne i Hercegovine i Jugoslavije.

adding that "In the situation as it is, in the world as it is, a better peace could not have been achieved".

The Peace Agreement reached in Dayton was formally signed by Presidents of Croatia, Serbia and Bosnia and Herzegovina at the Élysée Palace in Paris.

During the aggression, Bosnia and Herzegovina suffered massive devastation, with a high death toll. In Srebrenica's UN-designated

"safe area" alone, over 8,000 Bosniaks were killed in a genocide.

More than 105,000 people were killed in Bosnia and Herzegovina between 1992 and 1995. Bosniak civilians account for the largest number of victims. Over one million people were driven from their homes, the economy was destroyed, cities were devastated...

Nevertheless, Bosnia and Herzegovina has been preserved – both as an idea and as a state.

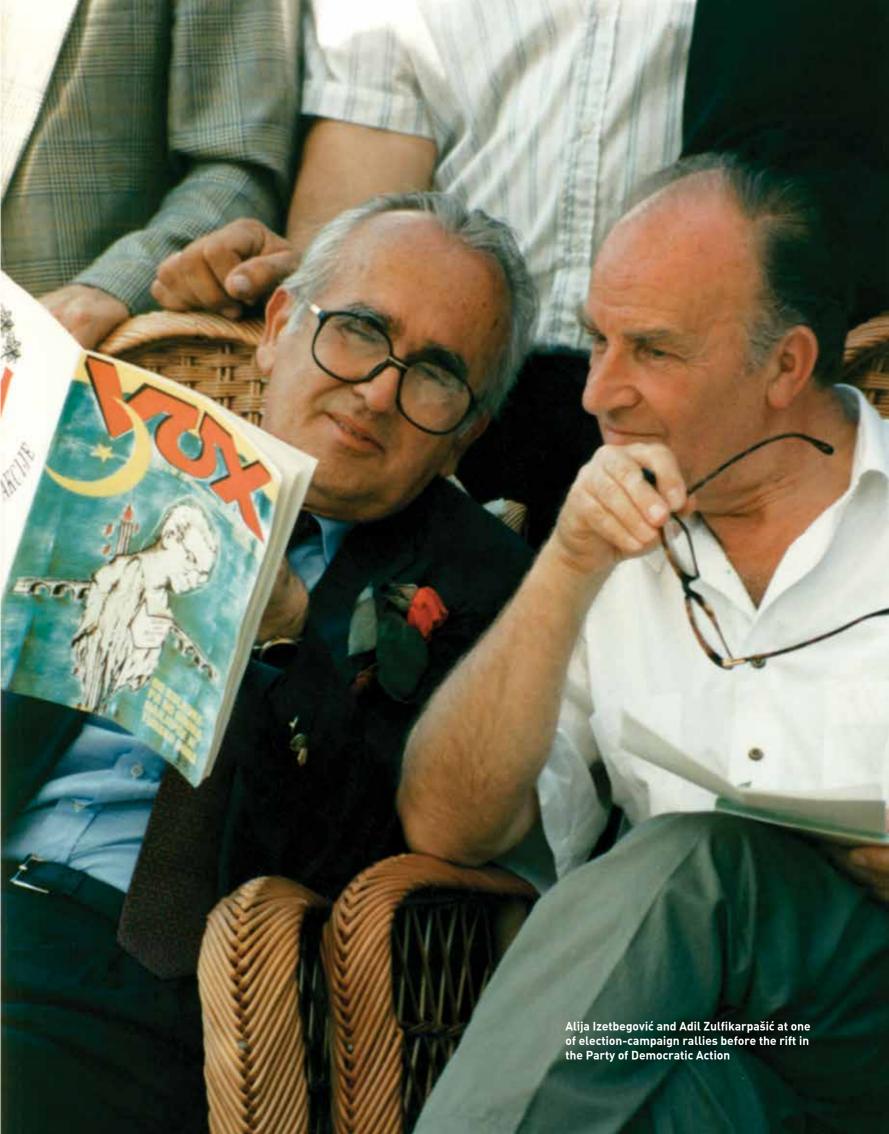

Alija Izetbegović, Adil Zulfikarpašić and Fikret Abdić in Velika Kladuša, 15 September 1990.

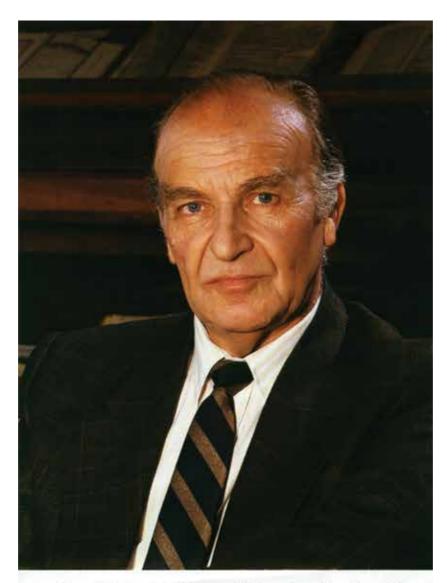
"If the threats that Slovenia and Croatia would leave Yugoslavia are carried out, Bosnia will not remain in rump Yugoslavia. Bosnia does not accept staying in Greater Serbia and being a part of it". (From Alija Izetbegović's speech in Velika Kladuša)

Poster of the Party of Democratic Action

MUSLIMANI

Bosansko-hercegovački Muslimani predstavljaju autohtoni bosanski narod koji ima svoje tlo pod nogama, svoju historiju, svoju kulturu, svoju vjeru, svoje pjesnike i pisce, jednom riječju svoju prošlost i svoju budučnost. SDA će stoga oživljavati ovu nacionalnu svijest b-h Muslimana i insistirati na uvažavanju činjenice njihove nacionalne samobitnosti sa svim pravnim i političkim konsekvencijama.

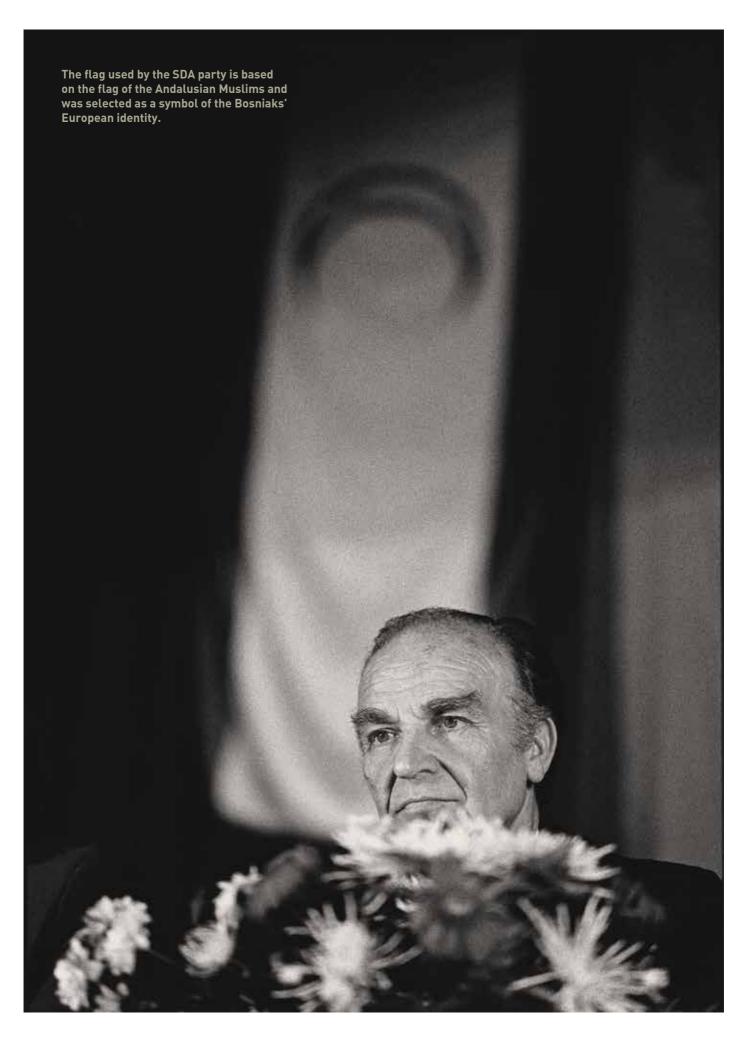

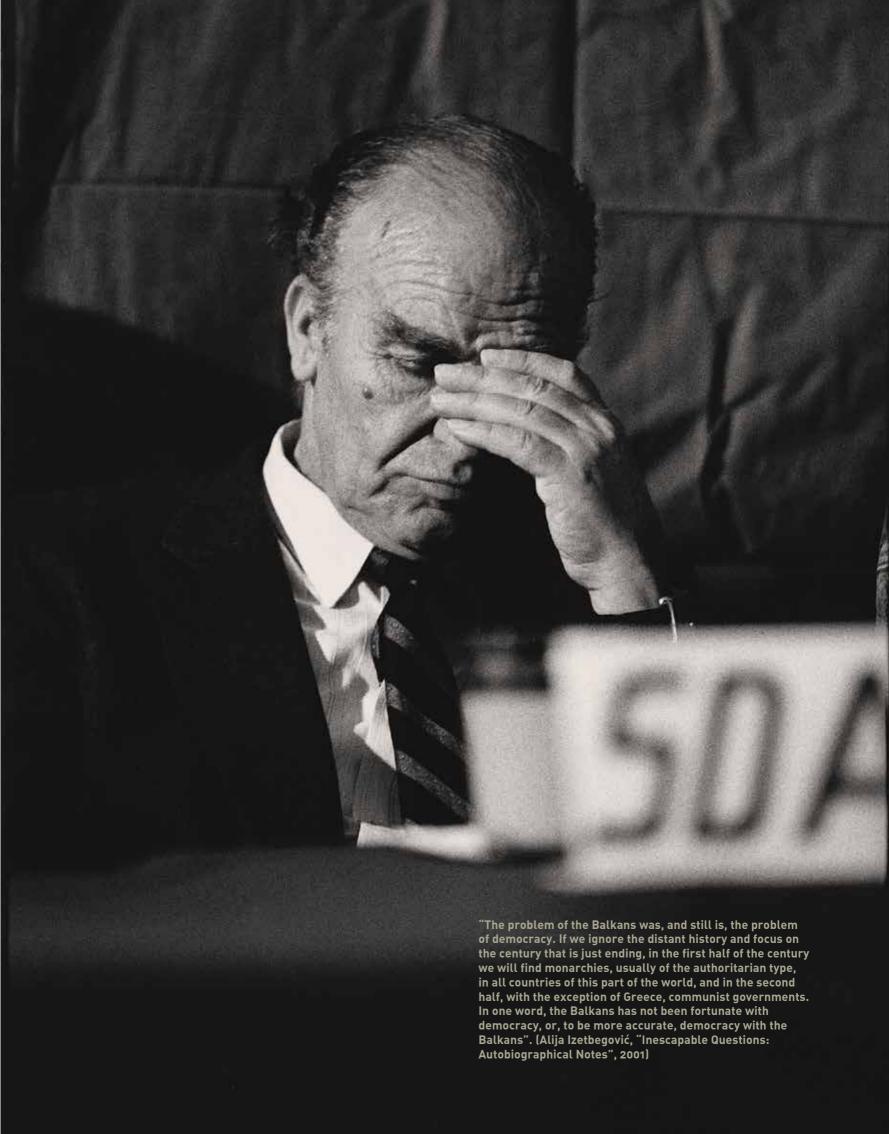

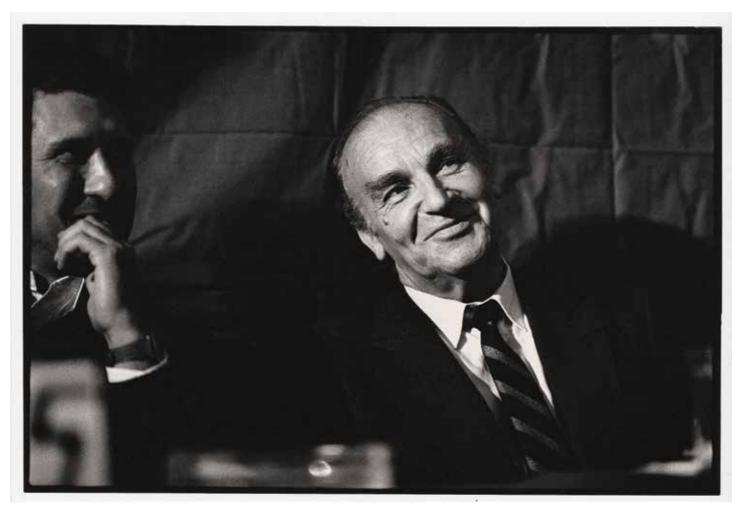
MIISTIMANSKA STRANKA

White St. Mainty Stephie I. Nate Jan Z. Met release Stephies

"I think nothing can be achieved with prohibition and force when it comes to people's convictions". (Alija Izetbegović, "Inescapable Questions: Autobiographical Notes", 2001)

The question is: do we need to change the institutions of a society or people's hearts?

The only right answer is: both. Still, where to begin? — From the heart, of course, if it's possible and if you know how.

Election campaign talks with representatives of various political parties in Bosnia and Herzegovina. Alija Izetbegović, second from the left

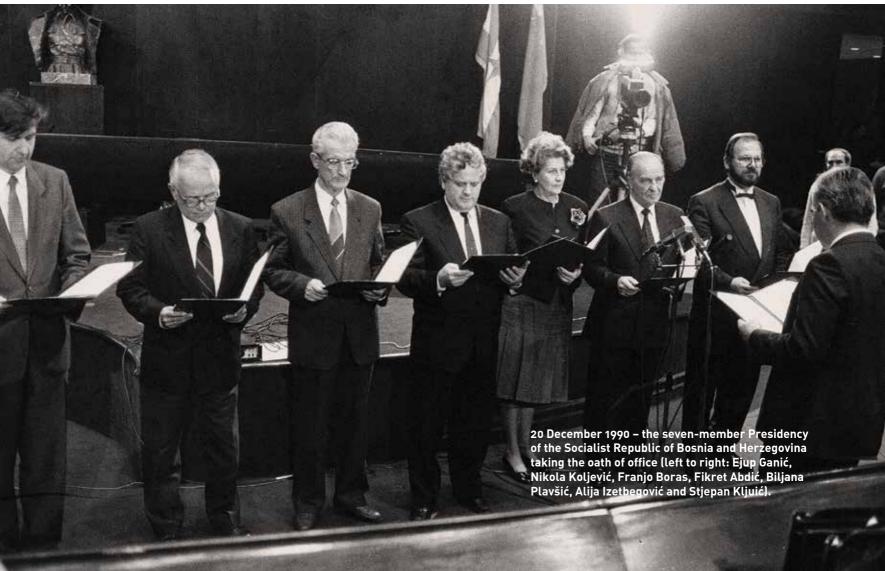

The first free pluralistic election in the Republic of Bosnia and Herzegovina was held on 18 November 1990.

Alija Izetbegović with his wife Halida, walking on the way to the polling station.

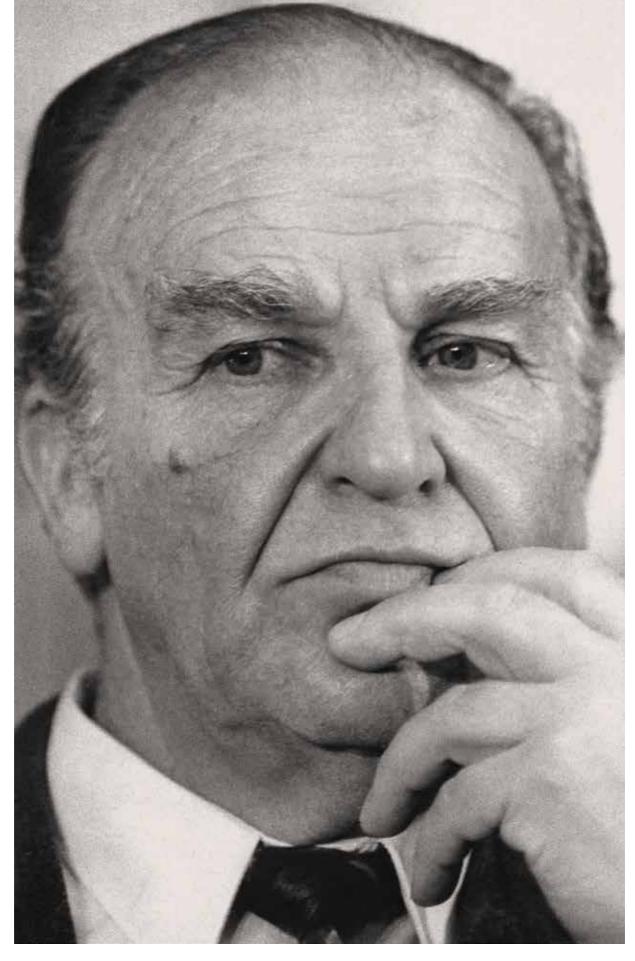

Dialogues seeking a peaceful solution did not produce results (Stjepan Kljuić – HDZ, Radovan Karadžić – SDS, Alija Izetbegović – SDA)

"Now, as regards the large concentration of the army in Bosnia and Herzegovina, I can say that the problem of the JNA (Yugoslav National Army) needs and must be addressed within a set of measures for Yugoslavia. (...) If a certain solution were imposed on Bosnia and Herzegovina by force, I am convinced it would only be a temporary solution, a period

of even greater instability after which the only way out would again be the direction that the people or the large majority accept. It is never too late to go to war. But if a war broke out in Bosnia and Herzegovina, it would be a total war leaving in its wake three savage peoples walking on ashes and ruins." (Statement by Alija Izetbegović from mid-December 1991)

"I could have refused to participate in those meetings. But, what would today's generations say – there was a chance and Izetbegović missed that chance. I did not dare miss a single chance that could, perhaps, lead towards a peaceful solution. Presidency meetings were one of these chances, no matter how much I had personally doubted their success. I pleaded with all my heart for

those meetings to take place. I insisted that important things be discussed, things that had to do with the survival of the country and that we give them the most serious consideration. It was worth trying. Without this attempt, I think we would be blaming ourselves today and others would be blaming us for having missed a chance to avoid war". (Alija Izetbegović for RFE, 13 June 2000)

President Alija Izetbegović with the President of the Republic of Macedonia, Kiro Gligorov, and the President of the Republic of Slovenia, Milan Kučan, in Sarajevo

Meeting of President Alija Izetbegović with the President of the Republic of Serbia, Slobodan Milošević, and a delegation of the Serbian Orthodox Church

SAR-O2. BIH NA IVICI RATA.....SARAJEVO.07.NOV 91. ALIJA IZETBEGOVIĆ N A densěnjem sestenku se predstavnicime perlementernih streneke u BIH : BOSNA I HERCEGOVINA JE NA SAMOJ IVICI RATA..... TANJUG dh/H.DELIĆ

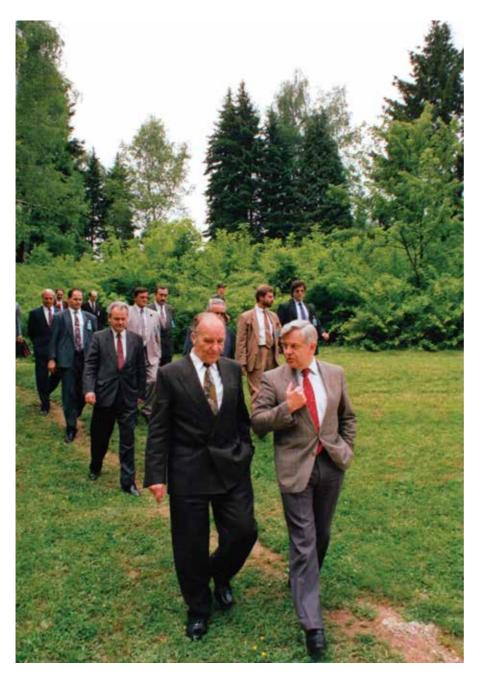

Lord Carrington, Special Envoy of the European Community and Chairman of the Conference on Yugoslavia, together with Henry Wijnaendts, during a visit to Sarajevo, 19 December 1991

Bosnia reminds me
of Jackson Pollock's
paintings.

One of sessions of the presidents of six Yugoslav republics. Alija Izetbegović talking to Slovenian President Milan Kučan. Behind them, Serbian President Slobodan Milošević. (Stojčevac, Sarajevo, 6 June 1991)

Previous page: Milan Kučan, Kiro Gligorov, Alija Izetbegović, Franjo Tuđman, Momir Bulatović, and Slobodan Milošević. Cetinje, 29 April 1991

"Did the attempt of reconciliation make sense? Even today I think it did. Such attempts are never meaningless." (Alija Izetbegović, "Inescapable Questions: Autobiographical Notes", 2001)

Referendum for a sovereign, indivisible, single, open Bosnia and Herzegovina. Out of 3.253.847 people with a right to vote, 63.41% voted. The answer "YES" was circled by 99% of those who voted.

"The war had obviously been prepared. This transpired from later events, even directly from the documents that were taken

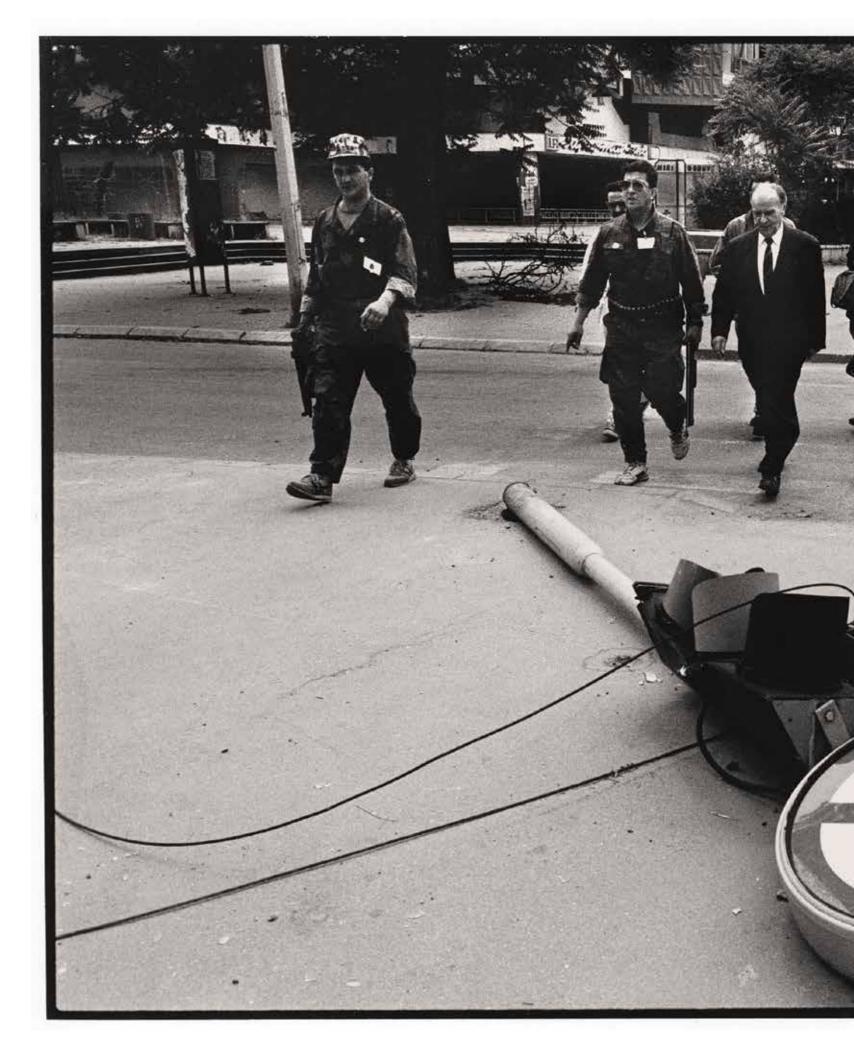
or we came by. The referendum, however, was important, considering the character of the war. We faced this situation: war before referendum and war after referendum. War before referendum is a civil war, and war after referendum was an act of aggression. That is why the referendum was important". (Alija Izetbegović, 13 June 2000)

Ballot paper from the referendum for a sovereign and independent Bosnia and Herzegovina, held on 29 February and 1 March 1992

> President Izetbegović voting during the referendum on the independence of Bosnia and Herzegovina

On the same day the Republic of Bosnia and Herzegovina was recognized by the **European Community,** 6 April 1992, the siege of Sarajevo began. The siege of Sarajevo was the longest siege in the history of contemporary warfare. The city was shelled daily, and the most frequent targets were civilians and civilian buildings, including hospitals, even the Maternity Hospital. Despite proposals for the Military headquarters, Presidency and the Government to be relocated out of Sarajevo, Alija Izetbegović remained in the city.

CATHO MONESCHOIR WENATHERCHES

Epo; 15758

VPERVJE PEDAKUJUCKIK KOJETIJI.

Honjona 3 mij 1992

Година XLIX Цијана 50 динара

ДРАМАТИЧАН ДАН И НОЋ У ГЛАВНОМ ГРАДУ БИХ

Сукоб започев прилижем покушаја исељавања Дома IHA, а потом се проширио наоружање и, потпомогнута ватром СДС. многе дијелове Сарајева претворила у буктиње и рушевине на цијели град, при чему је Армија у борбу укључила тенкове, тешко

Град у рушеринама

У Жижи

Злочин пред

очима свијета

Bearing District Colors

Уништена четири тенка

Пронађена

23 погинула

нови прилози за историју злечина

Остојићево крваво «чишћење фоче»

ДРАМА НАКОН ПОВРАТКА АЛИЈЕ ИЗЕТБЕГОВИЋА ИЗ ЛИСАБОНА

Предсједник - заробљеник

Војска синой држала Изетбеговића као таоца вако би обезбиједила повлачење из Сарајева! Ф Директин през итмице предсјединка

Хапшење на аеродрому

КУТИЉЕРО О ПРЕКИДУ РАЗГОВОРА О БИХ

Прво – прекид ватре

Предсједавајући Комферсиције о БиХ преиминуо разговоре и делегацији СДС наложно да отпутује у Сарвјево, како би обезбиједила да се ватра одмох премине и уклоно топови изнад Сарајева

Alija Izetbegovic walking in the besieged city

Front page of the daily newspaper Oslobođenje reporting on the brutal attack on Sarajevo

François Mitterrand visited Sarajevo in 1992. President Izetbegović informed Mitterrand of the existence of concentration camps, indicating exactly where they were. The French president did not react to this, and in Paris he kept quiet about it. (Mathieu Braunstein, in the book: "François Mitterrand à Sarajevo: 28 juin 1992, le rendez-vous manqué", Paris, 2001)

Sarajevo, 1992

BOSANSKOHERCEGOVAČKI NEZAVISNI DNEVNIK

UREDUJE REDAKCUSKI KOLEGU * direktor Sako HASANEFENDIĆ * glavni i odgovorni urednih Kensal KURSPANIĆ

SARAJEVO GODINA XLIX Broj 15917

Subota, 10. oktobra/listopada 1992. godine

Cijena 150 BHD

BOSANSKOHERCEGOVAČKA RATNA HRONIKA

Punih četrdeset minuta agresorski avioni su istresali smrtonosni teret na Gradačac • U Čeliću pripre mljena evakuacija stanovništva • Razbijeni četnički napadi na kalesijskom i bihaćkom ratištu

Il pube par Ginziadou visadou pravi passo. Pazilik čerichanie minima in passo. Pazilik čerichanie minima in pravina in passo. Pazilik čerichanie minima in passo. Pazilik čerichanie minima in passo. Pazilik čerichanie minima in passo i passo. Pazilik čerichanie minima in passo i passo. Pazilik čerichanie minima passo i passo

NOVA REZOLUCIJA OUN Zabranjeni vojni letovi nad BiH

PREDSJEDNIK IZETBEGOVIĆ U KONJICU I NA IGMANU

u Hercegovini

Pojavijivanje rukovodilaca Glavnog štaba Vrhovne komande OS BiH na terenu bio bi značajan podstrek borcima, smatraju predstavnici vojnih organa Konjica

organa Konjica

KONJIC, B. OKTOBRA/LISTOPADA (BH-PRESS)
Pradapadnia, Predsjenitaru Bosice i Necospovine Alja tzerbegovia sa saradnioma kasno since sigao je u Konjic. Tamo je razgoviano sa predstavrecima odelnisigao je u Konjic. Tamo je razgoviano sa predstavrecima odelniviasti i vojimi manikturarna optene Konjic.
Najvaje ramo bio je posvećeno akturino) vojimi i polistorije i polisvećeno akturino) vojimi i polisvojimi predstavreni vojimi organa Konjica upoznati su predsjednja sa ciosadalnijem otorambenim istimostenia na
ovom području, ocianijajući inkonisto prijedloga koji bi polipješti.
Koondinacije vojimi aktivnosti u
zemlji. Priga svega, Konjitani
simitinje dia je neophodno briminati okružni istati ili korpus, koji bi
pletovom na području Hercegovi
na, zavosti jazam stara u odnosu
prema triviteskom vijeću otrane i
somiranja pletinativne komarduć.
Pojarijavanje nakovodilaca Glavnog atasta virtiovera komanda OS

Bili na trennu bio bi anadajanpodatnik broocima u britavanja
vojih zadatnika, amatraju u Kripijou.

Prodatavreći czenini vlasti. SATAJEVO, 9. OKTOBRA/LSTORADA (SH-PRESS) — Savjet
bacbjednost UN reservice je zabrana
sivi vojně betvo atrant Stat, orien
andrea koji prpodajv svegamis UN.
Zobrana stoji previsencijeni v svegamine v sveti podatnik storacijeni svegamine v sveti podatnik storacijeni sveti podatnik storacijeni sveti podatnik storacijeni sveti zadatnika, arnatraju u Konjicu.
Prodatniraci civilni v stori
Konjica zadodili su se za konsumisat nje odobnis opovenski vojim sile
storice dodatni sveti svet

Predsjednik fæsbegovið se na lýmenu uvjerki u visos moral nælih boraca

Predigiodalia fastissiposo de na ignamu cojecto u visco moneli natifin boraca optinire na noviem consciverna i si saliadiu se usedibarna i prospisima bolie i discasad diovijelo Predigiodi nitrio Bitt, te za razirjedasvaria ne approstazima se predistraminicima. Predigiodini a se predistraminicima. Predigiodini i zeropovine i se oviem pristiesmi nation de je cil, inogonie procese Hendingovini principali procese predigiora di selezio della producera di regione procese del considerati della producera di regione procese del considerati della producera di regione procesa di selezio della solori della producera di regione della solori della producera di regione di procesa della producera di regione della solori della producera di regione di procesa di regione di regione di procesa di regione di regi

ELEKTROENERGETSKA SITUACIJA

Struja možda danas

Tvitnije imnogiti zvamičnika za će električnia nanegla u Sarajevo stici do perka, natakori, nau se oblativnike. U grad, name, do log roka nije udao vi klobovi stru-je, i pored nastoljanje da se poruženi delekovod caposobe i barem najpriorizetniji pozvošala steknu salove za kako-tako normalan tali, thode ila se to destri danna, ostalje neini da vidimo i da se nadamo, jer radnici sazrejev-skog -Elektroprenova-su uradili dosta posta, koj bi, ne bude i dolih problemna, omajućo ni-palanje energijom.

- Prekjućo i ježe naši stancio su radni bez problemna, ostalje da se raddova su radni do sarakljevoju diste vrije-osu za pojezovak - kate irrian barnič, diestor -Elektroprenovae.

Front page of the daily newspaper Oslobođenje reporting on the bombing of the cities of Gradačac and Srebrenica

BOSANSKOHERCEGOVAČKI NEZAVISNI DNEVNIK

UREDIUJE REDAKCIJSKI KOLEGIJ ● direktor Salko HASANEFENDIĆ ● glavni i odgovorni urednik Kemal KURSPAHIĆ

SARAJEVO GODINA XLIX Broj 16000

januara/siječnja 1993. godine

Cliena 300 BHD

NOVOGODIŠNJA PORUKA ALIJE IZETBEGOVIĆA GRADANIMA BIH

- Moramo sačuvati slobodne teritorije, osloboditi privremeno okupirana područja, kazniti zločince i omogućiti protjeranom stanovništvu da se vrati na svoja ognjišta — kaže u novogodišnjoj poruci predsjednik Predsjedništva RBiH

BiH, uprato je iz Mostara gdje je čisnas bosavio gradamina Bosna i Feroegovine novogodišnju peruliu, kazavši ka ka iza nas cataje beskrajno teška godina.

Srpako-crnagorski agresor nje nam ostavo veliki agresor nje nam ostavno veliki abor, Nama kojima je jedan jedni izbor, da sačuvamo slobodina područija BiH, da osubodimo privremeno okupicane teritorije, ali i da kazamo zlobodne. Svim ljudi nazamo orodjučili da se — Sirpiivo remajorsild agrecor nije nam ostanio velile labor. Nama: kojima je sa sudono da pretilvimo ostao je jedan jedina izbor, da salburamo elobodna područja BH, da sucopodimo privremani okupičane testrorije, ali i di agramno zlodinos. Svim ljudina maratino omogućati da se vani da lazimno zlodinos. Svim ljudina maratino omogućati da se vani na maramo omogućati da se vani na nacina omogućati da se vani na kojima otjerani da bizano spasili na nacinalnesti od se vali da se vani da maratino omogućati da se vani na kojima otjerani da bizano spasili na podanje na podanje ori koji u seom setnacisu pata. Agreco na koji u nama od salbi od se vali da s

MOSTAR, 31. DECEM-BRA Alija Izerbegović, predsjednik Predsjedniktva Noveg godini, i uvijerenju čal BiH, uputio je iz Mostara gdje slučaju, ni nashupajuća 1993. nece biti laka. Predstoji nam obaveza da povratino i osi-guramo prava našenti naro-du. Niko nam ne može uskra-tel mogućnost da se 25. ta operativnosti slučatelni.

Zaustavite zločin protiv čovjeka Priedajednia Predajedniana Ribriuputo je novogoć dnju poruku še folivima država naše planeta,
u koje, so i straedu ostatogi, kate.

— Smisham svrjem dužnošću, dla vama,
vodama svrjeta, još jednem skanem platnju na
one 80 se dogođa u Bosal. Agraeja na moju
zomiju, državu soju dti vi priznali i primilu citam
sos stocednik i i sezivimah naciju, natamija se
nes stocednik i i sezivimah naciju, natamija se
nessivimanjenom bestinom. Oza agrestja nije običen
sto Od i sog podeta on se portvotisu u matovni
zločih protiv dovjeka, finish 10,000 nevicih kudi
zenit najdeci umferene je na najsvimejni nacin,
pseko mison ljud is protekrato sa njihovej
zgrata, e mrope hajeda se soda sace estate. U
tatima kojem podale i se soda sace estate. U
tatima kojem podale i se soda sace estate. U
tatima kojem podale i se soda sace estate. U
tatima kojem podale i se soda sace estate. U
tatima kojem podale i se soda sace estate. U
tatima kojem podale i se soda sace estate. U
tatima kojem podale i se soda sace estate. U
tatima kojem podale i se soda sace estate. U
tatima kojem podale i se soda sace estate. U
tatima kojem podale i se soda sace estate. U
tatima kojem podale i se soda sace estate. U
tatima kojem podale i se soda sace estate. U
tatima kojem podale i se soda sace estate. U
tatima kojem podale i se soda sace estate. U
tatima kojem podale se soda sace estate. U
tatima kojem poda

U ŽIŽI Pozicija i prepreke

Tihomir LOZA

Do zajedničkog stava Niveta i Muslimans, kojim bi se po zamisk kopedijednika, palinilo Srigime 2. januara 1993. godine nije odiše, pač se Zemov nastrajati til mezavisna bloka. To ilio slevati hoče od BiH namoguće je ostovati bez prisciplejste sepise počičilos, ilio važi i za domra skičaj, baram kada se radi o pregovarstako, dimencije požicija Stola bila bi mnogo saljivlja bit Botana. Dalje, to šio bele Muslimani ima ilit ad jej uzpičitoj je od ogog šio slele Nevati, ali je nesovarijeo bez seglasnosti sa Hivatima, Hruat, opet, na smiju potpuna ostrovati leda Muslimanima, prvo, zbog svoje potpuna ostrojesne pozicije vlazvi šio na nekim tertonijena u BH, drugo, zbog još neizvjesnije sudbine okupiranih dijetova Hrvatske I, konačno, zbog šiete koju bi im, sko zamba, mogle napravni islamske zamije, iz seh razloga Hrvati se čavaju i sunitne biliscosti na svoje napravni islamske zamije, iz seh razloga Hrvati se čavaju i sunitne biliscosti na svoje napravni islamske zamije, iz seh razloga Hrvati se čavaju i sunitne biliscosti na Scrima u BH, mada Karadiće povremeno pokuđavi di instalira nafabosa na lisip Pete – Grude. Raspond snaga pred Zenevu je, dašde, so zasimlje. Prvati se nadaju i svoje posicije uspeti na odgane poda posicije kao našto što se nakonišni se nastajeća sa dejnjim psegonomna soga poda posicija uspeti. Se odgane poda prisa zamadu muslimanašni izpaših stavova nastajeća ka dejnjim psegonomna soga odgane poda pravna koje od se pome sa Schima — rjedavaće samo sa Srima, zapod vljaće samo sa štranaja sa zastim pokućem, uspetatno zahujevajuo popiceli Hrvatsi i Muslimanima u satu — što, svakako, poje muslimanašnim ušiena. Ali, u

ienom diehu hovistikie vode ingoveraju i dosta bogis izo se mara svidijele Stbima. Tudoran goveni ozisto positele da e ratzustanti, jubporosivajud idi Gali i kopredijednosi da e izatzustani, jubporosivajud idi Gali i kopredijednosi znaju se e oferativan aktoprosi positele positele starana spermaje vako ti mininale pregovera, ajanni je da se turnote radin samo o alectij debitacale Starajeve pie jutnom praveu, alectij debitacale Starajeve pie jutnom praveu alectij debitacale Starajeve pie jutnom praveu alectija starajeve bitacena nebita poslije saopištava još nesovjenije muslimanskim. Izbjegitacama u invastika, bita nesibio dobito koliko u previstava pozicija je izbima Tudoran nebita poslije saopištava još nesovjenije najalimanskim, izbjegitacama, u jetnaja de spektovana hovatska voja, trivatska pozicija je izbima i rajedicarpištaja i da bi bisa odboranjem nad inaj komplekariju potebičkaj senika, kojom hrvatska voja, kojom hrvatska voja, kojom hrvatska voja, kojom hrvatska voja, kojom hrvatska pozicija je izbima dobita jedina si stradima, Milošević nema razloga da je dale izradi sa izpagavani u tron salinia mnoga bi magla da iznemadi Krascištovak buduca vkoope izparajeve pravena karajeve spirani u tron salinia mnoga bi magla da iznemadi Krascištovak buduca vkoope izparajeve pravena karajeve spirani je u starajeve spirani praveni konider i upoše nje išključeno da već 2. januara 1933. godne zatraže tapia na posavske—sembenski kondor u zamejeve sa primena, omogu nadi razloga kojima je u stiledu posudo Oven. Spiri balavo drže jedan, a bezuspjelno nastru, na razleva osobilo može bili predmet tripovime.

I Muslimant, nameno, mogu nadi razloga kojima su salive dobita i sveta, pie jedana starikka, a druga pašibološke priroda. Na pespovimna ori, na razleva do šina i trvata, pa magina do spiritani nameneno najvile zda i sveta ko od ci

nyma nameseno nayvila zia i svako ko od rijn ma misotvorsko i veoperativnoste nova, as potuvilo da im pruti guranoje kaleo ne ora, u najveć mogućoj mješ biš neutralisano. Sita i Frivati tiv ve garanoje neče im gružili, a i da hoće Musilima programa i programa. To, dakte, može obini E urije Zeodi. -

GALI POSJETIO SARAJEVO

Pregovorima do rješenja krize

JJ Predsjedestho Bosne I Haccopovine generalni sekratari INR Burnos Gasi etigop is u pratnji kopredsjednika Zanevske konte-necija Sajnas Venes i te gjavno-komandujodeg innga INP za stale Nambaliani vinjegnish sandri Abanak Pasena. Domećini su im bol clamovi Pradsjednikov BH dr. populari Adnana Andel Pasena. Domećini su im bol clamovi Pradsjednikov BH dr. populari Pragena Ludje-Mijatović, te predstavnica Suppleme Peppulitire I Maristanira in incetanira postova.
Jočeralnju poljetu Burnosa Gallis, dr. Gande Je, nakon prijemu sale zendje u UN. nakvao drugim zradajelim daumom v genij lastoji. On je naglaso de su UN uktjočensu nala zendje od samog podetka i pomenuo Brogas rezducije. I konterencije koje su zajnaša da su Unikajočensu nalav zapeduje projetu broga rezducije. I konterencije koje su zajnaša da saudo podetka i pomenuo Brogas rezducije. I konterencije

brojkamsk. Više od sto hiljada tjudi je ubijeno til nestatio, a više od
milioni jo rasaljeno.

-Mnogi komentari kažu da je
male tisajedija u vašim rukama,
u nusama UN, 1 mogu da koteur
tis je olis natjalost nu odreden
nacin naddjedana od UN, M se
isidarim da če UN na natjali.

Sumos Gati je naglasle da je
mala zemlja punogravni i ravnou
primjeru pokazati da, če 18100

ielimo a varna ovaj utias. Mi timo oudili ziodine inedeno se 65 ce mediumovido in udi kazini sve stočinos. Ali, semo kitot prego-vora ni demo biti u mojeudovisi da radiemo delanje i sroz solu oju basiranu na posibilo ja nici varnasi vala zemije, nezaviradi i integriteta viste države. Tako a kraju 1962. dotoviće mi da varn zaželem sredni 1963. godina poruseka soli valida države. Tako podina poruseka soli valida izbanje da biti podina poruseka soli valih i stojejica naseljech libo ja solje demove-rekao je Gali. Ruspevo u Predejedništiv bio je onocen za noviraze i kazi naseljech libo ja solje demove-rekao je Gali. Ruspevo u Predejedništiv bio je onocen za noviraze i kazi iz podina poruseka soli valida se da kraje od javnosti. Točom raspovora pred zgradom Prekolija ukoso o za sograd Predejedništiva se okupito nekoliko stoma Sataljis nego-rekao do tog neetikaanosti. Uni uputiviš Garija obim nješt. Generalni selentar je, sukon naspovora u zgrad Predejedništiva od dekonom da dekonom kasem i podesnicima.

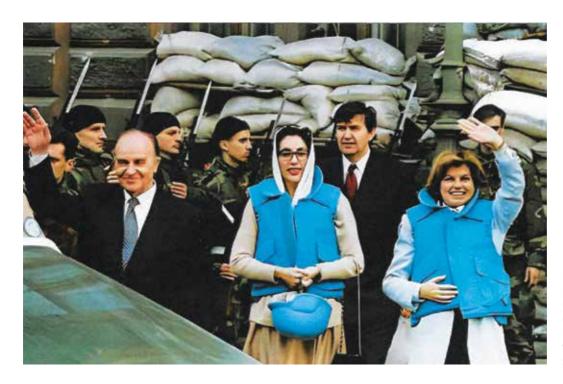
SVIM CITAOCIMA, BRANIOCIMA I GRAĐANIMA REPUBLIKE BOSNE I HERCEGOVINE ZELIMO SRETNU 1993. GODINU.

REDAKCUA

Front page of the daily newspaper Oslobođenje featuring Alija Izetbegović's New Year's message to the citizens of Bosnia and Herzegovina: "Freedom is our only choice"

France was the first country to open an embassy in besieged Sarajevo in January 1993.

Prime Minister of the Republic of Türkiye, Tansu Çiller, and Prime Minister of the Islamic Republic of Pakistan, Benazir Bhutto, visiting besieged Sarajevo, 2 February 1994

Visiting the frontlines with Commander Ramiz Salčin, Žuč Hill near Sarajevo, 25 July 1992

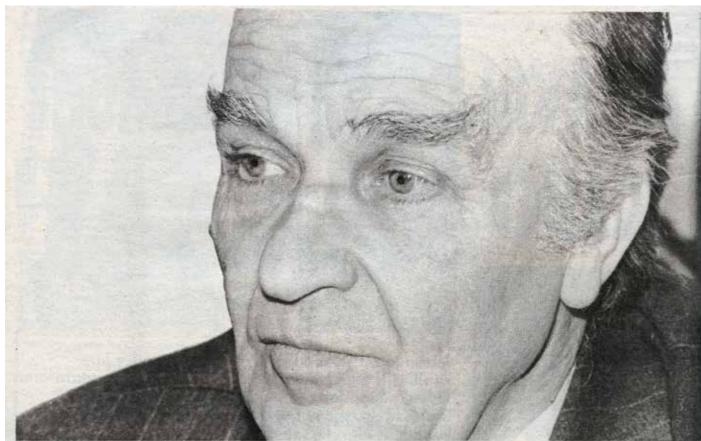

"Let no-one try to subdue us because we will not be subdued, or to deny us our rights because sooner or later we will get our rights back. We neither love life more than others nor are afraid of death more than others, and our wounds hurt us all equally." (Alija Izetbegović, December 1991)

Alija Izetbegović talking to Commander Ramiz Salčin, Žuč Hill, 25 July 1992

Izetbegović u Parizu

NE TREBAMO VAŠE VOJNIKE NI VAŠE SUZE

Nakon boravka u Rimu gdje se susreo sa Papom Ivanom Pavlom II, predsjednik Predsjedništva Bosne i Hercegovine posjetio je Pariz. U Parizu se u pratnji francuskog filozofa Bernanda Henry Levya susreo s Mitterrandom, Balladurom i Juppeom. Od francuskog Predsjednika Izetbegović je tražio razumijevanje za bosanski zahtjev na odbranu odnosno skidanje embarga Bosni i Hercegovini na uvoz oružja.

Francuskoj javnosti Predsjednik Predsjedništva BiH Alija Izetbegović obratio se apelom, tražeci od Francuza da pomognu »bosanskom narodu u odbrani njegove egzistencije«. Istakavši još jednom zahtjev za ukidanje embarga na isporuku oružja bosanskoj vladi. U izjavi koju je pročitao na francuskom Predsjednik Izetbegović je izmedju ostalog poručio: «Medjunarodna zajednica je odbila da nas brani. Povijest će o tome suditi. Moja je zemlja još uvijek pod embargom na oružje. Ne može se jednom čovjeku ili narodu oduzeti pravo da se brani. Znam da to vas, Francuze, ogorčava. Francuska, zemlja slobode i ljudskih prava ne može nam vezati ruke. Čovječanstvo krvari u Sarajevu. Francuski prijatelji, mi ne želimo ni vaše vojnike ni vaše suze. Želimo moguć-

nost da se branimo. Bosanski narod hoće živjeti. Nije prekasno. Pomozite mu da odbrani svoju egzistenciju. Njegova sloboda je takodjer i vaša.«

Bosanci se sjećaju Izetbegovićeve posjete Parizu poslije koje je uslijedio referendum za neovisnost Bosne i Hercegovine. Bosansko hercegovaški gradjani su se izjasnili na tom referendumu za samostalnu, neovisnu i jedinstvenu držav Bosnu i Hercegovinu. Da li je to bio »francuski « referendum? Sjećanju li se Francuzi tadašnje Izetbegovićeve posjete njihovom predsjedniku Mitterrandu? (Dž. H.)

Alija Izetbegović's appeal in Paris for lifting the arms embargo on the Government of the Republic of Bosnia and Herzegovina

Elie Wiesel visiting besieged Sarajevo

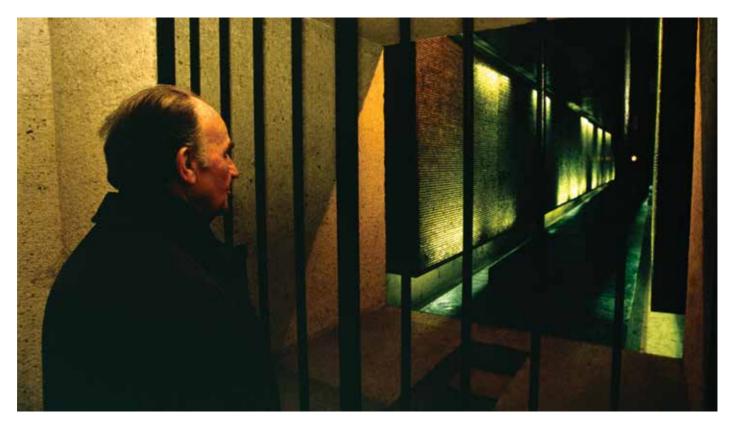
Italian President Oscar Luigi Scalfaro shaking hands with President Alija Izetbegović in Rome, 1996 "With some insane hope we are trying to preserve a vision of a civil and cosmopolitan Bosnia and Herzegovina. But this will not be possible without support of the international community." (Alija Izetbegović, July 1992)

Alija Izetbegović and Bernard-Henri Lévy in Paris

"You were one of the first who realized that the war in Bosnia was not a usual war, it was something much deeper and more important, and something that concerned you too, and every free man and woman in the world". (Alija Izetbegović, presenting an award to Lévy in Sarajevo, 8 April 1998)

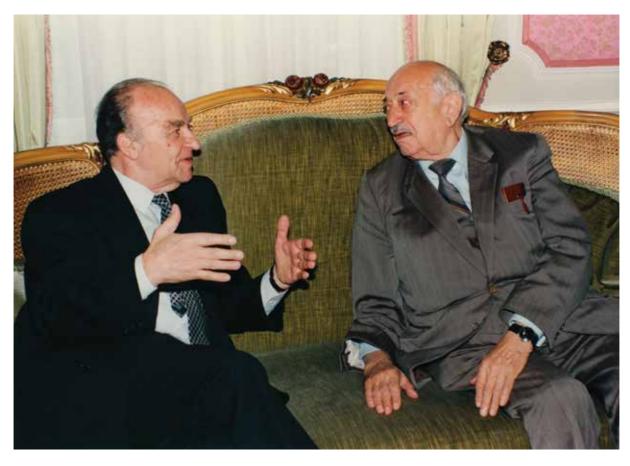
"Only freedom does not wear with use" (Alija Izetbegović, "Notes from prison 1983 – 1988", 1999) Photo by Alexis Duclos

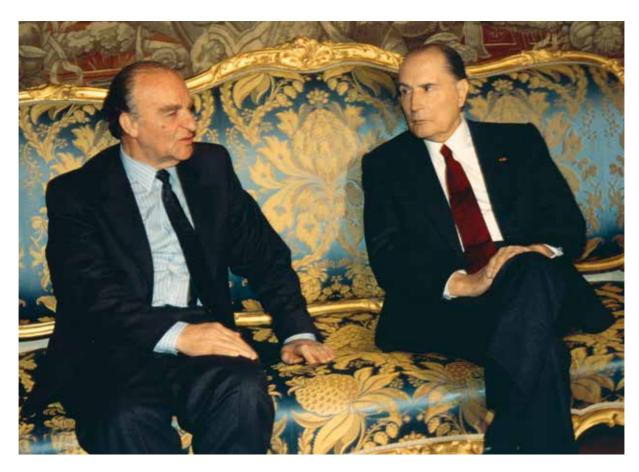
Alija Izetbegović with Václav Havel, President of the Czech Republic, during an official visit to Prague in 1995

Meeting King Fahd of Saudi Arabia in Jeddah, September 1993

Talking to Simon Wiesenthal in Vienna, 22 September 1992

Alija Izetbegović with François Mitterrand in Paris, 1992, photo by Alexis Duclos

Alija Izetbegović meeting Pope John Paul II for the first time. The Vatican, September 1991

Right to left: Alija Izetbegović, actor Emir Hadžihafizbegović, and General Rasim Delić

In its initial stage the war in

Bosnia was not a classic war, if

we understand war as a clash of

two armies. It was an attack of a

powerful military machinery against

barehanded people. The goal: the

creation of Greater Serbia.

Visiting the frontlines

Meeting citizens of Tuzla

Visiting Tuzla

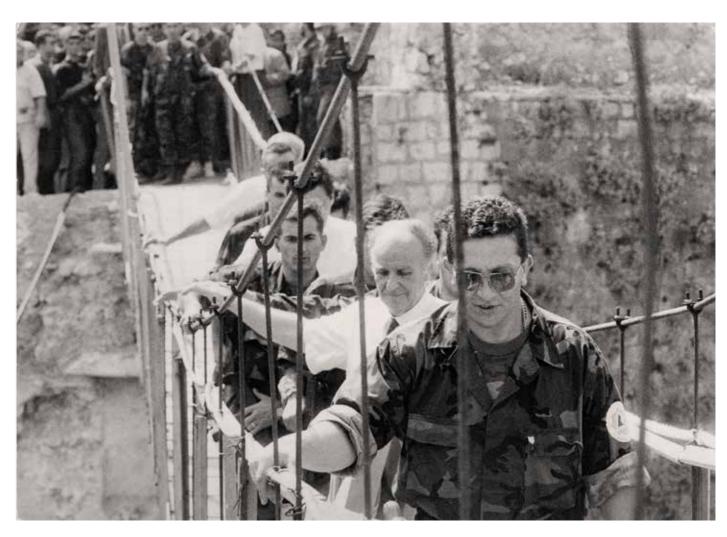

Address by President Alija Izetbegović at the session of the Council of the Congress of Bosniak Intellectuals in besieged Sarajevo, 22 December 1992

When analyses are made one day, when the miracle of the Bosnian resistance is examined from some historical distance, it will be found — I am sure — that the secret was somewhere in the souls or the character of the people.

Visiting the frontlines

Mostar: The Old Bridge was destroyed on 9 November 1993 by HVO (Croat Defence Council) forces.

Govor Predsjednika Izetbegovića na Generalnoj Skupštini 7. 10. '93.

O NAS UBIJAT

Da li ste spremni prepustiti Bosnu i njen narod potpunom uništenju?

Gosp. Predsjedniće. Međunarodna zajednica nema niti Medunaredna zajecinca hesa plan definiranu, politiku niti jasan plan političke akcije koja bi olakšala pri-jelaz sa komunističkih struktura ko-je su bile na vlasti podeset godina na koncepte zasnovane na slobodi i de-

jelaz sa komunističkih struktura koje su bile na vlasti podeset godina na
koncepte zžanovane na slobodi i demokraciji.
Vjerujemo da nije moguće pronacirješenje niti za svjetske niti za lokajne sukobe sve dok se ne zauzme
jasan stav prema općem pitanju postkomunističkog naslijedja.
Negativne strane ovog problema u
potpunosti su se ocrtale na primjeru
moje zemlje. Očito je da smo pod
pritiskom procetalih snaga komunisučke agresije te da se iskorijenjivanje svih šansi za demokratski razvoj
događajo pred očima Europe. Amerike i cijelog svijeta. Taj je čin proveden
isključivo uz potrebu sile kroz agresiju, masovna ubojstva civita, uništavanje svih tragova civilizacije i kulture, zatiranje čitavih naroda sve do
barbarskih taktika paljenja i uništavanja zemlje.

Istovremeno s ovim nevidenim nasiljem, eksperiment političke vivisekcije prokušavan je nad našom zemjom. Provodi ga međunarodna zajednica koja, očito, na primjeru Bosno i
Hercegovine testira raziletie modele
jedne posikomunističke države.

No, taj se eksperiment, nažalost,
provodi sin vivos kroz ispitivanje različitih hipoteza na našem živom
narvanom i vladinom organizmu. Taka nase narod, naša zemljo i naša
država umiru.

Prvi je eksperiment izvršen Lon-

ku neż narod, nasa zemlje I nasa drżawa umiru.

Prvi je eksperiment izwien Londonskem koniereneljom. Taj je koncepi, koji je išao za zaustavljanjem agresije, napusten bez ijednog pokusają za njegovim provodjenjem, a to je samo intenziviralo rat na nasem tlu. Potom slijedi pokusaj iznalazenja rješenja kroz ustavnu, pravnu i političku reformu za krizu koja je postala jos dubljom. Taj projekt, poznat kao Vance-Owenov plan nitko nije ni pokušao primjeniti. Taj je plan napusten kako bi se mogao zamijenti novim, utemeljenim na krivoj tezi da je na tlu Bosne i Hercegovine posrljedi gradanski rat između tri naroda te da je stoga teritorijalna podjela jedino rješenje. No taj plan nije zadovoljen niti cijeneti ideju, a ta je – podjela zemlje po kritoriju etničko većine niti poštujuci temeljun namjer-uspostavljanje mira. Kito posljedica tomu, nekontroltrani tok događaja će se nastaviti i uzrokovali nove patnje naroda.

nestoviti i uzrokovali nove patnje naroda.

Gosp. Predsjednica.

Danus je narod Bosne i Hercegovine pred izborom ili pravednog obrambenog rata ili nepravednog mira. Ako se rat nastavi povećava se rizik daljnjeg stradanja našeg naroda te daljnjeg stradanja našeg naroda te daljnjeg unistenja naše nacije. On bi mogno značiti sarti ilsuče ljudi.

Nepravedni mir je neprihvatljiv jer je zasnovan na odbojnom i historijski neuspješnom konceptu etničke podjele i aparbeida. To je pojačano i činjenicom da je čak i podjela nepošiema jer ide za tim da zadovolji agresorove apetite za daleko većim prestorima na račun žrtve.

No, ipak te neprihvatljivosti u tzv. mirovnom planu koji nam se nameće nisu tek filozofake. Kao prvo, svaki plan koji legitimistra genocid i promovira etničku podjelu če mnogo prije posijati sjeme za nove agresije to potaknuti plamen osveta. Kao drugo, svaki mir koji se ne obraća uzrocima rata će, u najboljem slučaju, ponuditi tek privremenu pomoć, a ne i stvarno rješenje koje je sada temeljna Konačno, mirovni plan koji ne ostgurava živuću Bosansku državu, ne uvažava čak ni najosnovnije potrebe žrtve te

stvarni mirovni pani rossionali pri-prodzerno prihvačanje inirovnih pri-jedloga od strane bosanskog Parla-menta ovisno je o istim miaimalnim doponama koje sino konzistentno smatrali nužnim za održavanje traj-

dopunama koje sine konzistentne smatrali nuznim za održavanje trajnog mira.

Te su dopane slijedeće

1) Bosanska Republika unutar prediožene Unije Republika Bosne i Hercegovine mora biti geografski, ekonomski, politički te obrambeno sposobna za život.

2) Agresorske snage moraju predati kontrolu nad teritorijama s kojih su protjerali i ubili civino stanovništvo take da se može osigurati povrat na svoja ognjišta. Za više od 500.000 izbjegitoa bit ce u protivnom nemoguće vratiti se u svoja sečia i gradove iz kojih su bili protjerani ako srpske snage koje su izvršile ubojstva, silovanja i zlostavljanja nastave kontrolirali ova područja. Postoji i mogućnost da neka od ovih područja badu pod privremenom administracijom medjunarodnih mirovnih snaga.

3) Zaključni sporazum mora sadržavati jasna i specifična jamstva koja se tibu implementacije sporazuma od strane onih država i međunarodnih organizacija koje će dovesti do uspostavljanja mira. Takva jamstva moraju činiti sastavni dio mirovnih sporazuma i ne smiju se odgađati. U protivnom, izlažemo se riziku primjene novog sporazuma koji če, popul mnogih ranijih, postati bezvrijedan za uspostavljanje mira i tek voditi do daljuje legitimizacije agresora.

4) U slučaju da međunarodna za-

4) U slučaju da međunarodna zajednica nije uspješna u provođenju
mirovnog plana, tada nam mora biti
dozvoljene pravo na samoodbranu.

U skladu sa svojim autoritetem i
neizbješnom odgovornošću, Vijeće Sigurnosti trebajo bi ocijenti plan pripremijen od strane Lord Owena i
gosp. Stoltenberga kako bi određijo
njegovu konzistentnost sa Poveljom
Ujedinjenih Naroda i brojnim rezolucijama ranije prihvacenim od Vijeća.
Vijeća ne može pobjeći od svoje
odgovornosti i inherenine nedoslijednosti skrivajući se iza često ponavljane isprike: smi ćemo prihvatiti sve
ono za što se dogovere sve tri strane-

kada je jedna od strana, žriva, pod priliskom stvarne prijetnje masovnog gladovanja i genocida.
Kakosa nastavljeni daljni dogovori oovim pitanjima, bilo bi korisno kada bi se pregovarački ilm proširio predstavnicima NATO-a koji bi najvjerojatnije služili kao posrednici u provođenja. To bi dodalo određen stupanj jasnoče, usmjerenja i kredibiliteta koji je dosada nedostajso u pregovorima.

rima.

A sada bi žetlo skrenuti pozornost na predstojeću humanitarnu tragediju koja se štri mejom zemljom. U ime svih stanovnika Boane i Hercegovine zahvaljujem se Ujedinjenim Narodima, svim vladama prijateljskih zemalja, privatnim institucijama i hrabrim pojedincima koji su pomogli osiguravanje humanitarne pomoci za Bosnu. Mi duboko cijenimo napore koji su dosada spasili mnage živote. No. s. nadolazećom zimom bit ce potrebno više pomoci ako ne želimo da naše ranjeno i slabo ishranjeno stanovništvo podlegne posljedicama gladovanja, bolesti I hludnoce. U tom smisia, nužno je da medunarodna

stantovnistvo podiegne posijedicama gladovanja, bolesti i hludnoće U tom smisla, nužno je da međunarodna zajednica i njene najmočnije članice i rejevantne regionalne organizacije. Il poduzmu korake za uspostavljanjem i provođenjem vosi dogovorenog prekida vatre 23 poduzme korake za prekid blokade dotoka humanitarne pomoci i ostade dotoka humanitarne pomoci i ostade od podujenih sredstava - vode, struje, plina, kao što je već to predvideno u nekoliko Rezolucija Vijeća Sigurnosti Ujedinjemih Naroda 39 ponovo osvori aerodrom u Tuzli kako bi se omoguće dotok humanitarne pomoci za više od milijun ljudi 40 utenelji jasne zahtijeve za prekidom opsade Sarajeva kao prvi korak za prekidom opsade Sarajeva kao prvi korak za prekidom opsade osudilih opkoljenih bosanskih građova, uključujući ovije i sigurnosne zone, određene Rezolucijama 824 i 830.
Naša bosanska manjina u Srbiji - Muslimani Sandzike, nate za prekija media posade sa prekidene Rezolucijama 824 i 830.

Rezolucijama 824 i 836.

Naša bosanska manjina u Srbiji Naša bosanska manjina u Srbiji Muslimani Sandžaka - uskraćena je
u svojim pravima. Mnogi su ljudi,
koji su branili prava svojih sunarodnjaka bilo uhapšeni bilo protjerani.
Dok srpski rezim navodno brani prava etnickih Srba u Hrvatskoj, on nije
s druge strane voljan priznati ta ista
prava manjinama koje žive u Srbiji.
Mi tražimo poštivanje onih istih prava za Muslimane Sandžaka koja

Srbi za sebe truže u Hrvatsko la pregovori ne mogu zanemarnej vrlo važnu političku i humanom nu prespostavku.

Kao što je to nedavno izanom ajednik Sjedinjenih America la va. Clinton, pred ovim islim uje ujednijeni Narodi ne mogu latini čeni u svaki svjetski sakoh lih vanje UN-a može se provesti ki, jasnom političkom i vojnom tinejom na mjestu događaja. Tragica pak, da je dosađašnje ukljada pak, da je dosađašnje ukljada ipak, da je dosađašnje ukljada injektima. Moralna praznima stenom nesredenošću i tješavanje blema. Moralna praznima stenom nesredenošću i bila je pini ispunjena odlukom da se slijeća ingresora na račun žrive. Om intervencija UN-a, sa svojom pinošću i prijetvornošću, sa svija nosnim isticanjem izvršenja čenovil instrumenti uništenja u zemlje.

Tako ne možemo izbieći nas

naoružamo, može udi u povijen zemlje.

Tako ne možemo izbjeci nampitanja. Zasto do sada nisu prasne Rezelucije Vijeća sigurnosi iz 356. koje nalažu debitokatu na gradova? Sto se dogodilo sa zahjem Vijeća sigurnosi iz 356. koje nalažu debitokatu na gradova? Sto se dogodilo sa zahjem Vijeća sigurnosit iz klježim Rezeluciju 752. koji su tražili počenje srpske vojske i paravojnim macija iz naše zemlje kao i m njihovog teškog naoružanja? Zu nisu provedene Rezeluciju (Vipa gurnosit 787. i 838. koje su nemadzirasi granice između Stije Bosne i Hercegovine i tako spije daljuji masovni pritok oružai na rijala za agresora u Bosni?

Više nije moguće govoriti ose tervenciji. Uključivanje međuma ne zajednice u Bosni počeš ji nametanjem embarga na uvozona nastavilo se čitavim nizom sebnjenih obaveza. UN mora ili nasudo kraja svoju intervenciju ili oče ti da je opozove. Na bez obim adduku ne može se više nastavit sadašnjom politikom UN-a, inga svrstava među sukrivce na inilizovanjem stavatava među sukrivce na inilizovanjem sebnjenih obaveza, ineke od država ke prihvatile ove ideale širum sije izdale su ih svojim nedjelovanje repuštanjem u svogo vizatitim m Mi ne možemo nastaviti nasu milo bez odgovarnjuce pomoci imsili barem bez pružanja svih srdasi

prepustanjem u svom viastitum m
Mi ne možemo nastaviti našti am
Mi ne možemo nastaviti našti am
Mi ne možemo nastaviti našti am
lilo bez odgovarajuće pomoći ims
lili barem bez pružanja svih sredisti za našti samoodbranu.

Djelovanje našeg Parlamista jim
je u svom pristajanju uz mir. soja
zahtjevima za živućom državni
trajnim mirom. Ova su načeh in
sramno napustena od strane si
kojima je najveća dužnost i zeda
da ih održe u našej zemlji. Mi srodiceno niti čemo se prilagodni
težnjama tih vlada niti im dom
da nas prisile da napustima ni
zadnju nadu za samoodržanje i
stvarnim i trajnim mirom.

Mada je već proveden postaja
kojim su mnogi svjedoci ovog hlebostali neosjetljivi na njego za
sam taj užas neće nikada pretia,
buduće pravitne i poštene jenera,
buduće pravitne i poštene.

Hada poštene i nastavitne i poštene jenera,
buduće pravitne i poštene jenera,
buduće jenera,
buduće jenera,
buduće jenera,
buduće jenera,
buduće jenera,
buduće jenera,
budu

Hvala Vam. (S engleskog A. A.-H.)

REPUBLIKA BOSNA I HERCEGOVINA PREDSJEDNIŠTVO PREDSJEDNIK

Gospodin Dr_i Franju Tudjman, Predsjednik Republike Hrvatske

Cijenjeni predsjedniče Tudjman,

\$ obzirom na izmiješanost hrvatskog i muslimanskog naroda na velikom dijelu Bosne i Hercegovine i nemogućnost da se napravi zadovoljavajuća mapa razgraničenja izmedlu ova dva naroda, predlazem Vam sljedece:

 Svo područje koje bi pripalo Bosarskoj i Hrvatskoj republici unutar buduće Unije BiH, t.j. područje od Nouma na moru do Orašja i Brčkog na savi, treba da ostane jedinstveno područje,

2. Na ovom području Muslimani i Hrvati bi imali jednako učešće (paritet) u najvažnijim centralnim organima vlasti (Predšjednistvo, Vlada, Vrhovni sud itd.) kao i u generalstabu objedinjenog HVO i Armije BiR. U opatinama učešće u vlasti bilo bi preporcionalno,

3. Osigurale bi se potpuna kulturna autonomnost nacionalnih zajednica. Školstvo. TV, radio i sl. mogu biti dijelom zajednički, dijelom posebni.

Ovim bi se postiglo eljedeće.

 Bošio bi do trenutnog popuštanja sategnutosti i saustavila rastuća tendencija pogorsanja odnosa izmedju dvaju naroda i dvije države,

 Cmogućeno bi bilo zajedničko korištenje važnih kapaciteta i bogatstava u Centralnoj Boeni i dolinom Neretve za koja su oba naroda životno zainteresirene i koja bi, u suprotnom, bili uzrokom nastavka sukoba i nasilja,

3. Otvorile bi se komunikacije i poceo bi dotur pumoći iz svijeta.

4. Bilo bi trenutno zaustavljeno stradanje naroda, a svi izbjegli gradjani mogli bi se početi odmah vraćati na svoje ognjista.

5. Hrvatski narod u BiH bi u budućnosti živio na 90% teritorija na kojima je povijesno rasprostranjen, dok bi po sadašnjem planu Hrvatska republika zahvatila Zapadnu Hercegovinu i neznatne dijelove Centralne Dosne i Posavine.

6. Zajednička republika bi dobila kvalitetan izlaz na Savu i more i sigurno bi imala bolje uslove za dobijanje pomoći i obnovu semlje,

 Ponovo bi se podortao jedan agresor, koji posljednjim napadima na hrvatske gradove i objekte na Maslenici i Zemuniku pokazuje da neće odustati.

8. Hrvatska bi izbjegla ekonomska i politicke teskoce na unutrašnjem i vanjskom planu koji se povećavaju i koje su usrokovane poremećenim odnosima sa BiH državom:

Naravno, sve ovo podrasumijeva odlazak ljudi koji su krivi sa sadašnje stanje odnosa, na obije strane.

Jednom rijočju, ima mnogo ozbiljnih razloga za to da se ovaj neprirodni i vjestački izazvani sukob izmedju dve naroda, koji se postepeno širi na dvije države. Što prije sliminiše.

Muslimanski narod je za to.

Primite israce postovanja,

Zeneva, 4. avgust 1993.

A. Scelbegy
Alija Izetbegovic

Pretty lies

don't help

but bitter

truths can be

healing.

The Washington Agreement led to a cessation of hostilities between the Army of the Republic of Bosnia and Herzegovina and HVO.

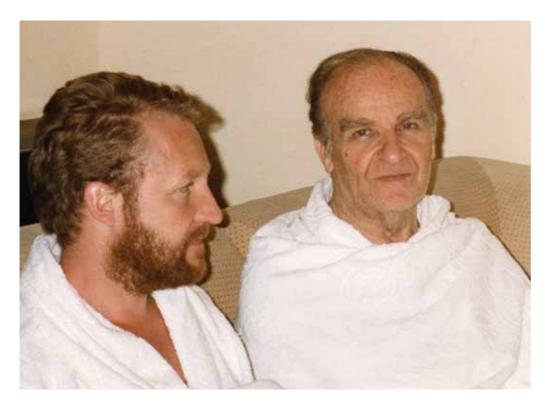
Alija Izetbegović and Franjo Tuđman signing the Washington Agreement, 18 March 1994. In the background: Prime Minister of the Republic of Bosnia and Herzegovina Haris Silajdžić, the U.S. President Bill Clinton, and the representative of Croats of Bosnia and Herzegovina, Krešimir Zubak.

Alija Izetbegović, Bill Clinton, and Franjo Tuđman

The King Faisal Prize was awarded to Alija Izetbegović in 1993 in Saudi Arabia

In spring 1994, Alija Izetbegović made a pilgrimage to Mecca (Hajj). (Left: Bakir Izetbegović)

Why are the peoples whose prayer is purification and is tied to strict timekeeping not examples of cleanliness and punctuality? Why have the peoples who abstain from food and drink for thirty days a year not become models of discipline? How is it that after fourteen centuries of the aforementioned sometimes harsh and strict practices, cleanliness, punctuality, and discipline have not become their second nature or even an obsession?

On the occasion of the presentation of the King Faisal Prize, 1993

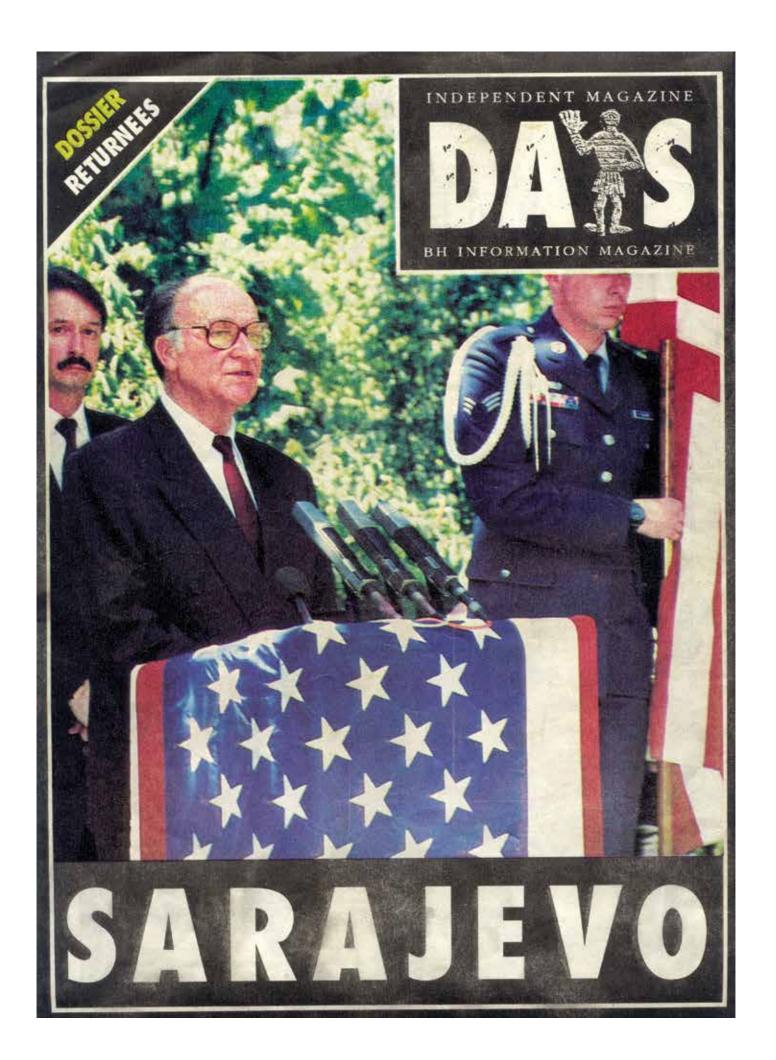
Meeting with soldiers in the Third Corps zone of the Army of the Republic of Bosnia and Herzegovina, near Olovo, 1995 $\,$

Richard Holbrooke, Wesley Clark, and Alija Izetbegović in Sarajevo

"I don't think this country would exist today if it weren't for Izetbegović. Everybody can make a mistake, even he, but I repeat, if it weren't for him there would be no Bosnia and Herzegovina" (Richard Holbrooke, from an interview with *Dnevni avaz*, 3 October 2003)

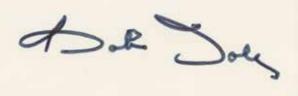
The reasons for a rise or fall of a people are always complex and multiple. Only some of these reasons are objective, and as such, they are available for analysis and cognition. The other factors are unreachable and inexplicable as they are in people's hearts and will. But people have governments they deserve. Governments of various emirs or kings or corrupt civilians in some Islamic countries are a sure sign that there is something rotten in the people themselves, because fortune only favours the bold, and only good and sound peoples have the fortune of having good governments.

To President Tzetbegović
With best wishes,
UZ SeQ-

Alija Izetbegović, the U.S. Republican Senator Bob Dole, and the U.S. Democratic Senator Joe Biden in Sarajevo, 1994

Meeting the German Chancellor Helmut Kohl in Bonn, 18 March 1995

Jacques Chirac and Alija Izetbegović in Paris, 29 August 1995

Dayton, 21 November 1995

"During my long life, I have done the most various jobs: as a prisoner, I dug earth, carried mortar, chopped wood; later, as a free man, I managed a construction site, represented clients in court, and wrote articles. Yet, my hardest job was negotiating. To negotiate means to decide. And making decisions is the hardest task intended for unfortunate human being." (Alija Izetbegović, "Inescapable Questions: Autobiographical Notes", 2001).

The Peace Agreement did not bring justice, but it did bring peace at the cost of numerous compromises. Administratively, Bosnia and Herzegovina is a single state comprising two entities and one district. Some critics of the work of the first president of Bosnia and Herzegovina, Alija Izetbegović, reproved him for accepting the name of the smaller entity which discriminates against the other two peoples. Izetbegović himself considered the slow process of reintegrating and building a democratic and prosperous Bosnia and Herzegovina during the years following the signing of the Dayton Agreement as his own failure. On the other hand, the fact is that President Alija Izetbegović never sought revenge or censorship, not even during the war. This was how he virtually translated the idea of the right to freedom of opinion and speech, which he had advocated from the early days of his youth, into reality. Undoubtedly, it is only in distant future that historians will make the final judgment about Alija Izetbegović's role.

In the first post-war multi-party election, Alija Izetbegović was re-elected as a Member and then also as the first Chairman of the Presidency of Bosnia and Herzegovina. This was preceded by some important decisions by the wartime Presidency of the Republic of Bosnia and Herzegovina, including a decision to implement the Dayton Accords. The issues of Sarajevo, Mostar, Brčko... were addressed, with varying degrees of success.

During his ten-year tenure as a Member of the Presidency of Bosnia and Herzegovina, Alija Izetbegović continued to pursue the politics that sought solutions for Bosnia and Herzegovina through dialogue. He advocated a secular state with unhindered religious and all other freedoms.

Citing bad health, Izetbegović stepped down from the Presidency of Bosnia and Herzegovina in October 2000. Izetbegović announced at the Third Convention of the Party of Democratic Action, held in 2001, that he would not

participate in the SDA leadership election. After that, he was named SDA's honorary chairman.

In the final years of his life, Alija Izetbegović returned to writing. After a long break, he published several books, among them "My Escape to Freedom" (Notes from Prison) and "Inescapable Questions: Autobiographical Notes" in which he explained his own views of the events before, during and after aggression against Bosnia and Herzegovina.

The post-war period brought him numerous international recognitions, among them the Annual Award of the American Centre for Democracy, an honorary doctorate from the University in Istanbul and the University in Riyadh, Medal of Freedom of the Republic of Turkiye, Order of Independence of the State of Qatar, Charter of Peace of the International League of Humanists, the Forum Crans Montana Prize for the promotion of human rights and in 2001 he was declared an Islamic thinker of the Hijri year of 1422 in Abu Dhabi.

Alija Izetbegović died at 2:25 pm on 19 October 2003 and was buried at the Kovači Memorial Cemetery in Sarajevo.

His funeral was attended by around 150,000 people from Bosnia and Herzegovina and the wider world and letters of condolences were sent from around a hundred countries.

A letter of condolences by the U.S. Government read: "Izetbegović's personal courage helped the Bosnian people endure one of Europe's greatest tragedies since World War II".

Alija Izetbegović's last message to citizens of Bosnia and Herzegovina was: "Don't seek revenge; seek justice".

Thirty years after the Dayton Agreement was signed, despite all the difficulties, peace is lasting in Bosnia and Herzegovina. Many challenges and reforms leading to the country's accession to the European Union still lie ahead of Bosnia and Herzegovina and its citizens.

REDMO IZIDANJE BESPLATAN PRIMJERAK Sarajevo • utorak, 28. 11. 1995. For the Federal Republic of Yugoslavia For the Republic of Bosnia and Herzegovina

Front page of the newspaper *Dnevni Avaz* covering the initialled peace agreement in Dayton

razgraničenja

Nestužbeni prevod

12-13. strana

OSLOBODENJE NEWS AGENCY SANAJEVO nne 67 06 10, fee 52 11 25 modern 67 06 12

Sarajevo, godina LII

Broj 17068

Petak, 15. XII 1995, godine

U PARIZU POTPISAN MIROVNI SPORAZUM ZA BIH

Predsjednici, Bosne i Hercegovine Alija Izetbegović, Srbije Slobodan Milošević, Hrvatske Franjo Tuđman tačno u 11 sati i 45 minuta stavili svoje potpise na istorijski sporazum • Ceremoniji prisustvovali brojni svjetski državnici

Specijalno za "Oslobođenje"

PARIZ. 14. DECEMBAR Sporazum o miru u Bosni i Hercogovini formalno je potpisan u 11 sati 45 minuta u Elizejskoj palati u Parizu Predsjednik BiH Alija Izetbegović, Srbije Slobodan Milošević i Hrvatske Franjo Tudman tačno u 11 sati i 45 minuta stavili su svoje potpise, dok su kao svjedoci i patroni iznad njih stajali predsjednici Francusko Zak Širak i Sjedinjenih Država Bil Klinton, njemački kancelar Helmut Kol, te predsjednici vlada Velike Britanije Džon Mejdzor, Španije Felipe, Gonza-les i Rusije Viktor Černomirdin. kop su zatim i sami parafirali

Čin koji bi trebalo da donese mir Bosni I Hercegovini, ozvanici ga na prostoru bivše Jugo-

Slika za istoriju: trenutak potpisivanja filirovnog sporazi

(Foto - Roster)

stavije i vrati Evropi zbivao se u tišini u prisustvu potpredsjednika vlada i ministara inostranih poslova i drugih zvaničnika iz 50 zemalja, te najviših ličnosti Ujedinjenih nacija, Evropsko unije,Nata, Evropske organizacije za bezbjednost i saradnju Konferencije islamskih zemalja. Savjeta i Parlamenta Evrope Medusobno rukovanje svih potpisnika propračeno je diplomut-skim aplauzom.

Bio je to svečani trenutak, koji bi trebalo da značajno obilježi istoriju, a kojem su prethodile to-kom troipogodičnjeg rata bezbroine rezolucije mirovne konferen-cije, pregovori, hiljade tona humanitarne pomoći, stacioniranje snaga Ujedinjenih nacija, Snaga za brze reakcije, konačno inter-vencija Nata i radikalnije angažo-vanje Sjedinjenih Država - Dž.S.

6 3-7 strong

U ŽIŽI

Kraj rata

Emir HABUL

Ceremonijom u Parizu formalno je okon-čan rat u Bosni i Hercegovini. Majstori proto-kola udesili su da ovom činu nenametljivo daju simboli au da dokini ciru henametijivo daju simbolički znak ceremonija popisiva-njit završena je u pet do dvanesat. Simbolika je i smjedak uz klimanje glavom, kojim je američki predsjednik popratio posjednju re-čenicu iz izlaganja Alije Izetbegovića.

benicu iz cilaganja Alije Izetbegovića.

Tr. predsjednika továni jugoslovenskih republika mali su različito intonirane govore. Milošević je govorio o demokratiji i demokratišm institucijama koje će se usposlaviti poslije izbora. Doimao te kao čovjak koji neina veza s ovim ratom, kao kakav aktiviste Helisniškog partamenta s Islanda, što je vritunac cinizma. Tudman je, s druge strane, svim prisutim oddžna lekciju iz povijesti. Izabtogović je bio konkratan i sa jasnim porukema: šte ovaj sporazum znači za BH, koji je odnos prema Srbima te štiji Bosna očekuje od Itora.

Najvažnije od svega je da je u Bosnu došao mir. Po tomi i sadržini ove je oktolsani mir. Njega je nakon troipogodišnjeg oklijevanja nametnula međunarodna zajednica po-

każujući tako da je to isto mogla ured... i 92. Zbog toga što je oktroisan, kao i sve namet-nute stvari, ovaj mir ima svoje mane. i zbog toga mora imati garante u Natu i velikim sila-

toga mora imati garante u Natu i velikim eliama. Joši jednom se potvrdilo da se u istoriji.
Bosne i Hercegovine ni kumen nije pomjerio bez sapljasnosti velikih sila.
Ovaj rat u Boeni i Hercegovini nije se završio kao pretirodni ratovi. Zato mir nije pratia euforija svojstvena pobjednioma ili oakobodenim narodima i ljudima. Veške sile udesile su stvart tako de se rat završi remijem i da se pitarije imat hetera kao ugovo protagonista rata, žrtve i velikih sila. Međutim, te ne
znači sa mar neče odrediti potejednike.
Kao i rati, imir ce požnjeti svoje zrtive.

znači da mer neče odredni pobjednike.
Kao i rat, i mir će požnjeti svoje žrtve.
Mir neče pražnjeti Karadžić i njegova okipa. U redovima HDZ smjene su već izvrišene. Zapovornici rata po pravilu gube
u miru. S druge strane aanse Boene su u
miru. Veće nego u ratu. Da je rat potrajao,
žrtve se uvećavale, a stradanja nastavlia,
prijetilo bi opasnost da se ideja Bosne potpuno potrodi. Baz ideja Bosne nema na
nje same. U ambijentu mira promotori
ideje Bosne dobljaju veću šansu, a nije
iskijučeno da ona postane i dominantan,
politički trend. Kada ideje postanu dominantne, onda iza sebe imaju pristalice koji i sebe i druga nastoje uvjedti kako su
duvijek tako misili. Stanij pamte, a knijge pišu dia su 45, maliene, svi bili partiza-

oduvojek tako misilii. Stariji pamite, a knji-ge pišu dia su 45, maliene, svi bili partiza-ni, ili su se pravili da su to bili. Bosni, lpak, nije na odmet oprez. Postoje mistjerija dii su dejtorskim sporazumom otvorene opcije i remtegracije i podjele Bo-ne. Najvažnje je da topovi umuknu. Zbo-gom oružnjel Ostalo je do politike.

GOVOR PREDSJEDNIKA IZETBEGOVIĆA

snaga modela

PARIZ, 14. DECEMBRA (6H PRESS) -Nakon potpisivanja mirovnog sporszuma za 6iH, danas se predsjednik Predsjedniktva RBH Alija Izetbegović obratio skupu u

tva RBH Alja Izetbegović obratio skupu u Parizu nječima: "Zahvaljujem francuskoj vladi i francus-kom nasodu za domaćinstvo ove važne konferencje i za godopismstvo koje su nam ukazali. Zahvaljujem svim ovdje u sali za učinjem napore de ova damažnja kon-ferencija bude mogoća. Posebno izraža-vam procaseje američkom narodu, ameri-čkom Kongeseu i predijedniku Klintonu za ono što su učinili i što će učinili da rat u regionu prestane i da obočne im: Dosli i regionu prestane i da obočne im: Dosli celo ato au centra i seo dei unioni sta rati u legionu prestante i da otipočne mir. Dosh smo ovdje da potpišemo ugovor o miru u BHI, koji smo paraficia i Dejborov prije dva-desetak dana. Naši narod i naši parlament prihvatili su taj ugovor, učinili su to bez oduševljenja, poput čovjeka koji ispija ko-

oduševljenja, poput čovjeka koji ispija koristan, ali gorak traki
lpak. Zetim vasi uvjeriti u našu budučnost, da potpisami ugovor i sve njegove
dijelove dosjedno i podeleno provedemo.
Naši olij je bio i ostao cijstovita i demokratska Bosna. Odredbe ugovora to garansiju,
ali hoče š to odredbe postati život ili će cataši mrko siovo na papiru to od ovog tenutka dobim dijelom zavisi od nas, od toga šta hočemo i šta možemo. Borba za to
olijeve nije izgubljena, ali nije oi dobijena.
Ona se nastavlja drujim, mirolyubivim sredstvima, ne slom oražja, kojeg smo bili

lišeni, nego snagom ideja i duha. Vjerovali sno i tvrdili da je nas model višenacional-ne zajednice i otvorenog društva nadmocan i da ne może izgubiti. Doślo je vnierna da to sebi i drugima dokażemo. So ovm mialima mi poručujemo Srbima da je rat završen i da zio treba da prestano. Joś jemislima mi porubujemo Steima da je rat završen i da zio traba da prestano. Još jednom objavljujemo du nema revanša i osveta, ali da ima i traba da ima i pravite i Ljudsku pravu moraju svuglje biti uspostavljena, prognanici imaju pravo na svoj dom, a kriva na svoju tazuru, jer kaznu je ljudsko pravo zločina. Srbima oko Sangeva treba omogućili izbor da odu ši da ostanu. Mi in pozvaram da ostano i nastava zakon BH koji nareduje slobodu, a zabranjes nasile. Neta pomognu svojim susjodima da se vrate svojim kučama i neka saraduju sa legalnim organima i vlastima BH u uspostavljanju reda i zakona Zabražit como od Hora i međunarodnih organizacija da u toku prijetarnog perioda posredaju u ostvarbanja kontakatu na svim nikoma, kako bi se odredbe danas potpisanog ugovora u cijetost provete. Po-zivamo svijet da u ovom historijskom timnušu pomognu Bosni. Pošaljste vada irupe da provedu ugovor o mina i ispunite svoje obečanja koja se tiču skonomske pomoći za obnoru zemije. Bosna će vamto uzmatit na najbolji način, postajući takfor mira i stabilnost u ovom dijelu svijeta.

Signing of the Dayton Peace Agreement in Paris, 14 December 1995

"The moral victory is ours. There are no military victors. Everybody both won and lost". (Alija Izetbegović for *El Mundo* answers the question "Who are the real victors of this war?")

evn

petak, 15. 12. 1995.

Sarajevo • Godina I • Broj 75

50 вно

učer su u Parizu, 15 minu tier sa u Parizu, 13 minu-tia prije 12 tait, predsjed-nik Predsjedništva Re-publike Bosne i Hercego-vine Alija Izetbegović, hr-vatski predsjednik Franjo Tudman i srbijanski pred-sjednik Slobodan Milošević potpisali Sporazum o miru na području bivše Jugoslavije, jav-la BH-PRESS. ha RH-PRESS.

Svečanoj ceremoniji potpisi-vanja mirovnih dokumenata prisustvovali su predstavnici pede-setak država ir cijeloga svijeta. Trojica predsjednika su svoje potpise stavili na dokumente čije je usagiašavanje postignuto 21. novembru ove godine u američ-kom gradu Dejtonu (Dayton).

Potpise na sporazum kao svjedoci stavili su predsjednik SAD Bil Klinton (Bill Clinton), njemački kancelar Helmut Kol (Kohl), francuski predsjednik Zak Širak (Jacques Chirac), bri-tanski premijer Džon Mejdžor (John Major), ruski premijer Viktor Černomirdin i španski premijer Felipe Gonzales u ime Evropske unise. Ovim sporazumom zaustav-

lien je rat na prostorima bivše Jugoslavije, posebno u Bosni i Hercegovini, a vrijeme će tek pokazati da li će na ovim prostori-ma zaista i nastupiti istinski mir. Francuski predsjednik Žak

Širak, otvarajući ceremoniju potpisivanja mirovnog sporazu-

Sporazum potpisali predsjednici BiH, Hrvatske i Srbije, Alija Izetbegović, Franjo Tuđman i Slobodan Milošević • Švjedoci Šporazuma: Klinton, Širak, Kol, Mejdžor, Černomirdin i Gonzales • Širak: - Istinski mir će još trebati graditi ● Izetbegović: - Koristan ali gorak lijek ● Tuđman: - Poticati demokratski razvi-tak ● Milošević: - Nađen zajednički interes ● Klinton: - Blagoslov djeci za normalan život

Sporazum je potpisan: Vrijeme će pokazati da li će zavladati istinski mir

prekid giobalnog sukoba u biv-šoj Jugoslaviji. Ljudima se, na-žalost, iz sjećanja neće izbrisati mirom doći će i demokracija, a 200.000 mrtvih, ubistva koja su se dešavala na području Evrope,

mi ćemo biti tu da pružimo bratsku ruku.

lučnost da potpisani ugovor i sve njegove dijelove dosljedno i poš-teno provedemo. Naš cili je bio i ostao cjelovita i demokratska Bosna. Odredbe ugovora to ga-Bosna. Odredbe ugovora to ga-rannju, ali hoće li te odredbe po-sami život lii će ostasi mrtvo slo-vo na papiru, to od ovog trenutka dobrim dijelom zavisi od nas, od toga šta hoćemo i šta možemo. Borba za te ciljeve nije izgublje-na, ali nije ni dobijena - rekao je predsjednik Izetbegović. Ta borba se, prema njegov-im riječima, nastavlja drugim, miroljubivim sredstvima, ne si-lom oruža, "kojes smo bili liše-lom oruža, "kojes smo bili liše-

lom oružia, kojeg smo bili liše-ni, nego snagom ideja i duha". Srbjanski predsjednik Slo-bodan Milošević je istakao da je mir u interesu svih ljudi koji ži-

ve na području bivše Jugoslavije. Predsjednik Tudman izjavio je da Hrvatska smatra da osnov-ne zadaće Međunarodnog vijeća za provedbu mira moraju biti usza provedbu mira moraju biti usmjetene prvo na dovršenje sukcesije od bivše SFRJ na sve države sljednice, i drugo, što djelotvorniju pomoć za obnovu ratom
razorenih područja.

– Predsjedniće Izetbegoviću,
predsjedniče Tudman i predsjedniče Miloševiću, uspostavlimnem mira odrovenija ste na

ljanjem mira odgovorili ste na poziv svojih naroda, čuli ste ih kada su rekli: "Zaustavite rat i patnje i dajte našoj djeci blago-slov normalnog života" - rekao je, između ostalog, američki predsjednik.

(Opširnije od 2. do 11. strane)

Međusobno priznanje BiH i SR Jugoslavije Jućer je u Parizu, nešto prije stavljanja potpisa na mirovni sporazum za prostore bivše Jugoslavije, potpisan sporazum o međusobnom priznanju Republike BiH i Savezne Republike Jugoslavije, javlja BH-PRESS. Sporazum su potpisali ministar vanjskih pos-

ma o BiH, obratio se učesnicima skupa sljedećim riječima:

– Sa emocijama i zadovolj-

stvom prisustvujemo mirovnoj konferenciji koja će donijeti

milioni ranjenih i izbjeglih. Znamo da će sve ove strahote ostaviti duboki trag u srcu Evrope. Znamo da su svi ti razlozi dovoljni da se angažujemo da

Predsjednik Izetbegović zahvalio se svima u suli za učinje ne napore da mirovna konferencija bude moguća. Želim vas uvjeriti u našu od-

Front page of the newspaper Dnevni avaz with the headline: "The War Is Over"

Sarajevo, godina LIII

Broj 17140

Petak, 1.III 1996. godine

NAKON ČETIRI GODINE

Federalna policija ušla u Ilijaš, te otvorila putne komunikacije ka Zenici i Tuzli • Slobodni putevi omogućuju privredni razvoj RBiH i njenog glavnog grada · Garancije o sigurnosti

Glawn grad RBiH Juće su zvanično deblokirali pripadnici lederalne policije, u pratnji medunarodnih kolega i Hora. Minis-

je koje od Sarajeva vode ka Ze-nici i Tuzili.

"Poručujemo svim gradanima Boane i Hercegovine i svije-

Otvorene kapije za povratak kuć

tar unutrašnjih poslova FBiH Avdo Hebib vožnjom slobod-nim putevima na simboličan način je otvorio putne komunikaci-

ta da je Sarajevo deblokirano. Ovo je trenutak koji ulazi u his-toriki, svećano je izjavio minis-

On je dodao da su Sarajije u protekle četin godine protekle mnogo krvi da bi dočekali dan skidanja opsade Predsjednik tzvršnog odbora Skupštine gra-da Ševklje Okerić stakao je da fotvaranje komunikacija stvara mogućnosti za privredni i gvaki drugi razvoj Sarajeva i države* U centru Ilijaša pripadnici

Federalne policije i organa civilne vlasti postavili su državna obilježja, le Srbe koji su ih dočekali u ovom mjestu pozvali na zajednički život, garantujuci im sigurnost. Me-dutim, niko od mještana koji su juče pratiti preuzimanje vtasti nije sa sigurnośću mo-gao ustvrditi da li ce ostati ili otići. Mnogi njihovi sunarodnici su tovarili stvari i odlazili u pravcu Ilidže.

lederatnog Predstavnici MUP-a i sarajevske civine vlas-ti slobdnim putevima stigli su tokom dana posjebti Visoko, Se-mizovac, Srednje i Olovo. • 4. i 5. strana

OBRAĆANJE PREDSJEDNIKA IZETBEGOVIĆA

Biti građanin BiH

Ljubavi prema narodu kojem pripadamo pridružimo ljubav prema domovini koja nam je zajednička

SARAJEVO, 29. FEBRUARA

SARAJEVO, 29. FEBRUARIA (BH PRESS) - Predbjednik Prodsjednikina Riller Alija Lestbegović upoto i povodom 1. marta. Dama nezavisnosti Ribirt, čretiku građavirna Ribirt U čentifu se katár.
- Dragi građava Birt, okolnosti da ovat povišeu prišem u belesničkoj poselji nače ulicati na njen smisao, možida hode na njeno dužiriu. Sutra je naš velija praznik - Dan nezavisnosti Birt. Zalio bih da ubuduće svi budemo - manje Bošnjaci, Rivati. Srbu, Jovneji, a više građavi Birt. Lubavi prema rasrodu kojem pripadamo pridustimo liutavi prema donovani koje mam obje om lubavi alio hočeno da se naje zajednička. Pobrebne su nam obje om lubavi alio hočeno da se najednička. Deljen je zajednička se trajednija ne ponovi.

Deljen je zajedniko umranje u števo. On sodoh i štemije ozi.

Dejton je zaustavio umiranje u Bosni. On je položio i termitje cje-

korto, BH sa swine sto ta cetto vitosi podiszumijeva i znač. Ali to su sprik samo temeli, a i zprika obi su sprik samo temeli, a i zprika obi su voje gradatev Preosta je ogroman posao ta je ogroman posao ta od rezi zavesi hoce i i kako ta vatan posao bili obuvljen.

Cestilitajući verm sutratniji prazziki, je vas pozivam da se okrenete ovom zadantu da bismo učivastili ovej kritiki me i da bismo učivastili ovej kritiki ne da bismo učivastili u svetimost.

Nindom se da će i i Bog omoguće da i sam učestvujem u ovom beskrajno važnom poslu za nasu ujecu. Ali bez obzjara na to šta će se dogoditi, oslat ću da sa vama dijelim dobro i zlo do kraja, kaže se u porući predspodnika izetbegovice gradanima BH.

KLINTONOVA ČESTITKA IZETBEGOVIĆU

Ideal može postati realnost

SARALEVO, 28 FEBRUARIO (BH PRESS) - Povodom nezavis-nosti RBHF predsjednik SAO BBI Klinton upolio je predsjedniku Predsjednistva RBH Aliji Izotbe-goviću čestiku, u kojo se kaža: "Politovanji posnostina predsje-Troditovanji posnostina predsje-

"Poštovani gospodine predsje-iče, u ime naroda SAD, upućuem Vama i narodu BiH svoje naj-

per variar instruction ber stude in topisje poedrave u povodu prosta-ve Dana nezavisnosti BH. Svijet zna zastrašujotu cijenu. koju je Vaša država pletita za svo-ju nezavisnost. Til i po godine rata odnjejet su i semi desetine hijada ljudi, dok su milioni ostali bez do-

ACTION OF THE PARTY OF THE PART

SARALEVO, 2R FEBRUARA
H PRESS) - Povodom nezavisstil RBHF predsjernik SAD Bil
inton upcibi se predsjernik SAD Bil
mai razdvojeni od svojih porodica. U toku svega toga BiF ieostala odana idealu tolerantnog
militariničkog druživa. Implemartacijom Dejtorskog sporazuma taj ideali može postati rezuma taj ideali može postati re-avnost za sve tjude u Boani. Dos se mir. na kome smo radio tako naporno da hiemo ga postijali, ubvrščuje, imamo razlog više da slavimo ovaj 1. mari. Gospodine predijedniče, doz-votite m da Vas uvjenim da se na-rod Bosne maže osione na čirstu podršku SAO pred izazovima predistrose oodine.

Svim građanima Bosne i Hercegovine čestitamo Dan nezavisnosti

Bivši Teslićani

■ Hamza BAKŠIĆ

Demonstracije Tesličana koji hoće da se vrate kuci dokaz su da Bosma pocinje kipiler na vatri de jenekih obecanja i lokalnih odgađanja. Nije vjero-vali da su demonstracije sporitane, ali ereentualni podešcaj mogao hije samo ubzasti. Oko Teslica i drugdje, takva zbivanja su neminovna.

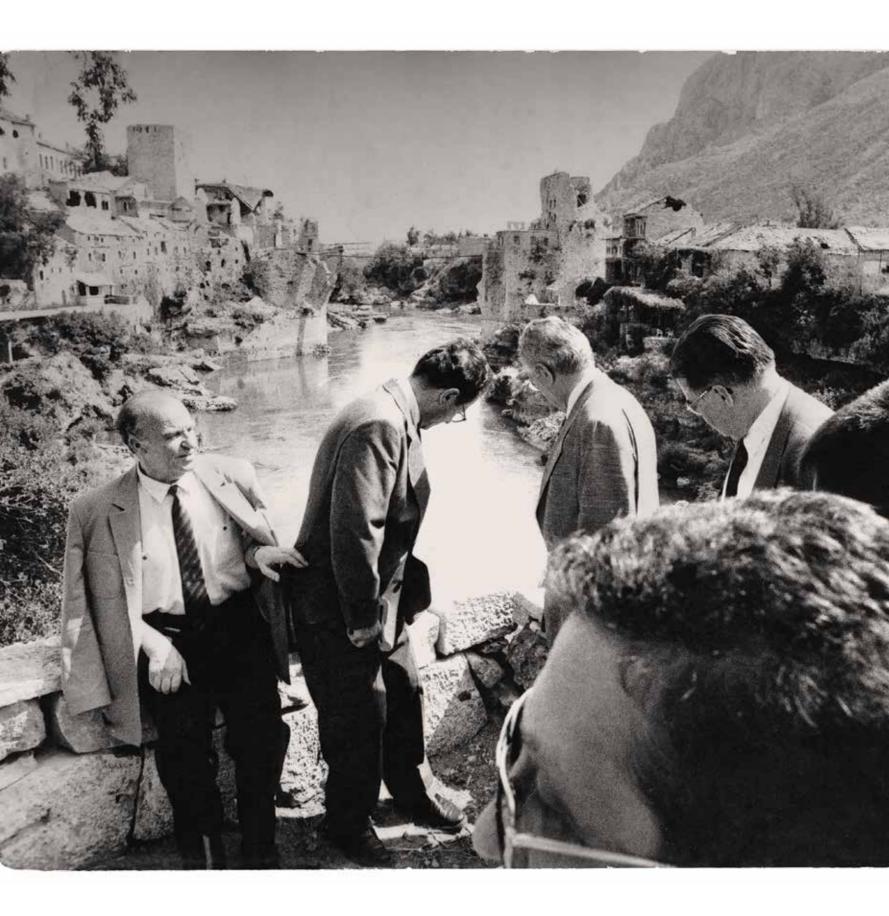
Na bosanskohercegovačkim prostorima, po-lnika se pokazuje uspješnom uglavnom kad prelníka se pokazuje uspješnom uglavnom kad pre-tenduje na negativan učinak. Kad. na primjer, paljansko rukovodstvo podstiče opravdane stra-hove jednog dijela okolosarajevskih Srba i budi neopravdane strepnje kod ostatih naseljenika i stanovnika, može usdunali sa uspjehom. Kad pred svjetskom javnošću prevoženje roba, veli-kim djelom pljačku, ona predstavlja samo kao ogzodus - a egzodus je samo scenografija za pljačku - opet može indunati na rezultate. Kad. pak u Dejponu čitava politička moč Boene i Her-oegovine i Hivatske, uz blagostov velesija, stane ka preseljenja nekoliko stotina porodica na njiiza preseljenja nekoliko stolina porodica na nji-hova ograšta - svi staju tamo gdje su i bis. ili gotovo svi: pomaci su dozirani upravo da se ne bi moglo prigovoriti kako nije uradeno boš ništa. Kad god treba dici temperaturu u međuop-

stinskim, modupniteskim i mediuop-stinskim, modupniteskim i mediunacionaliemi odnosims, poliška postigne rezultat. Kad je tre-ba pustiti, posteno na duže vitjeme, kao što je skičaj u Mostaru, pred zakljubćima se ispireći grupa kabadahija koz. očito, imaju jaku političku logistku - inače bi uprava zapadnog Mostari već saopštka javnosti ko je od napadača na Ko žirska uhapšen. Wdyeli su ih na televiziji.

Otuda, potiče bosanska varijanta događanji naroda koja se ovdje i sada zove, jednostavno hoću kući. Otuda, Tesličani danas. Drvarčani ju če, krecu kući III hoce da krenu kući. Velši točal povratka konačno treba da se zakotrije. Oni koj su protv, znaju da je dovoljno zaustaviti ga na jednom paocu. Mostarci iz istočnog dijela grada recimo, ne mogu kuć jer su tamo izbjeglice iz Bugojna, ovi ne mogu u Bugojno, jer jajački Boš-njaci ne mogu u Jajce, na kraju će se doći do Hrvata ili Bodnjaka iz Posavine, na primjer, i svi

ostaju gdje jesu Velika politika dobila je u Dejtonu svoju šansu sa pilot-projektom. Ona tu šamsu nije skonis tila. Dejtonski sporazumi su, međutim, i jedno veliko javno obečanje pučanstvu Blozne i Herce-govine. Povratak je dug potpisniša sporazuma onima koji su prognani. A Testičani su neka vrstu plemenišni istjerivača duga.

Front page of the daily newspaper Oslobođenje about the end of the blockade of Sarajevo and President Izetbegovic's message to the citizens of Bosnia and Herzegovina on the occasion of Independence Day

Alija Izetbegović and the Grand Mufti Mustafa-ef. Cerić at the Kovači Memorial Cemetery

Mostar, 1994

Brčko arbitration process. Sarajevo, 1996

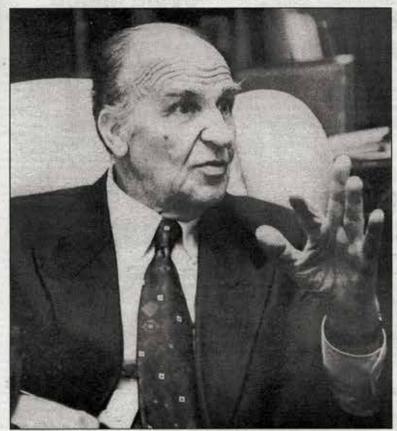

Najtiražniji bh. politički dnevnik • subota i nedjelja, 28. i 29. 12. 1996. • Sarajevo • Godina II • Broj 415 • 50 BHD, 3,5 Kuna

Ekskluzivno Alija Izetbegović, predsjednik Predsjedništva BiH

CJELOVITA BOSNA JE REALAN CILJ

Amerika je iskreno za očuvanje Bosne • Ne vidim nikakve sličnosti između mene, Tuđmana i Miloševića • Nema reciprociteta kada su u pitanju ljudska prava • Očekujem da će Bičakčić uvesti drugi stil rada u Vladi • U izboru Silajdžića bilo je malo moje sebičnosti

Izetbegović: Zamisao Bosanskog fronta postavljena je vrlo široko

Predsjednik Predsjedništva Bosne i Hercegovine Alija Izetbegović ljubazno se odazvao molbi 'Dnevnog avaza' i dao intervju za naš list. Njegova ekselencija Izetbegović u svom kabinetu primio je direktora i glavnog i odgovornog urednika Fahrudina Radonči-

ća i urednika političke rubrike Scada Numanovića i odgovorio na niz pitanja u kojima je rezimirao zbivanja u protekloj godini, ali i ocijenio neke društvene tokove i uloge pojedinih ličnosti u njima.

dinih ličnosti u njima.
Predsjednik Predsjedništva BiH govorio je o sadašnjosti i budučnosti naše države, političkim relacijama u i oko nje, te utjecaju stranog faktora na ta zbivanja, problemima boraca i gradana, kadrovskim i političkim promjenama, strateškim interesima BiH i bošnjačkog naroda, Titovoj ulozi, razlozima Silajdžićevog premijerskog povratka, budućnosti SDA....

Bh. međe i njihovi čuvari

Daleko od granice

Ponovo otkazan sastanak mješovite komisije • Sporni kilometar kod Bihaća još bez rješenja • Strah od opstrukcija

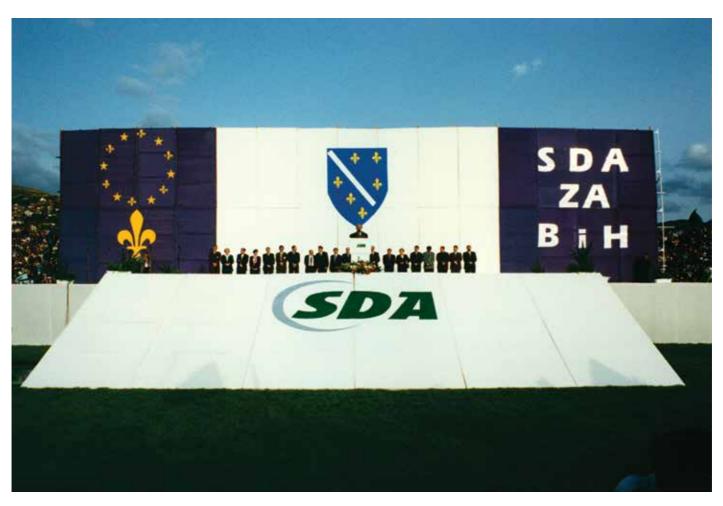
Sudbina dosadašnjih ministara

Vrteška se pokrenula

Front page of Dnevni avaz with President Alija Izetbegović's message: "A united Bosnia is a realistic goal."

And what we call Bosnia isn't just a piece of land in the Balkans. For many of us, Bosnia is an idea. It is a belief that people of different religions, ethnicities and cultural traditions can live together.

Alija Izetbegović speaks at one of the SDA's election campaign rallies, 1996

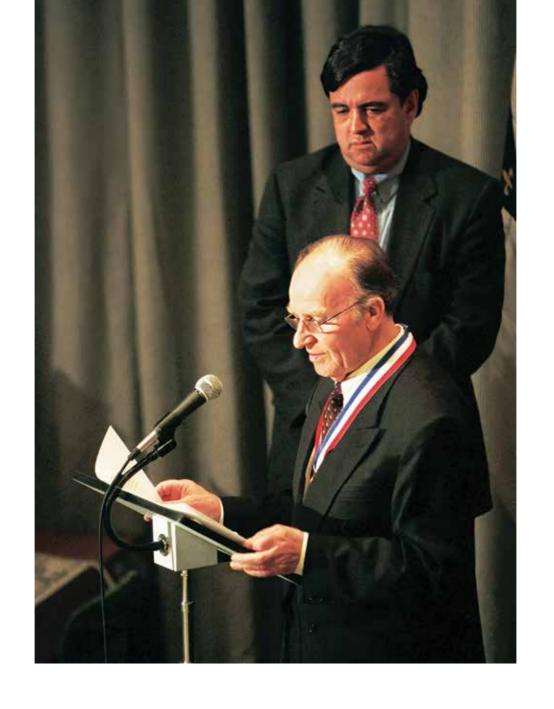

Carl Bildt, Krešimir Zubak and Alija Izetbegović. The Serb member of the Presidency of Bosnia and Herzegovina is missing.

Members of the Presidency of Bosnia and Herzegovina with the U.S. President Bill Clinton, on the occasion of his visit to Sarajevo. Momčilo Krajišnik (first from the left) was sentenced by The Hague Tribunal to 27 years in prison for his activities during the period of the aggression.

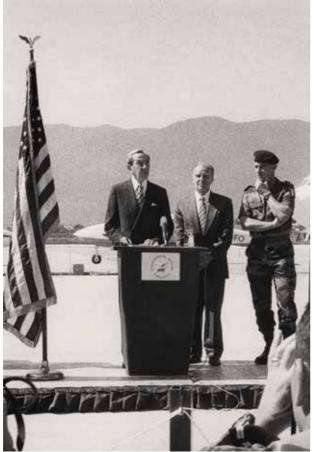

My vision of Bosnia is clear: a united, democratic country. I believe this is your vision, too. It's a vision, but life and reality are often something else.

The American Centre for Democracy award ceremony, New York, 1997

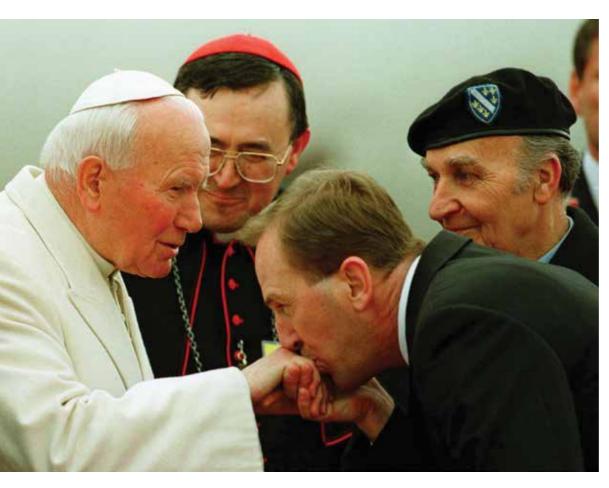
Review of the Army of Bosnia and Herzegovina: President Alija Izetbegović with Generals Rasim Delić (right) and Sakib Mahmuljin (left).

U.S. Secretary of State Warren Christopher and Alija Izetbegović at the opening of the Sarajevo Airport, 16 August 1996

SDA election rally

Meeting with Pope John Paul II in Sarajevo, 1997

"He never sided with the Catholics only. In Bosnia, he spoke to everyone, even expressly to the Muslims, and condemned the world's indifference towards the fate of the victims. Only few officials in the world mentioned Bosnia in their public addresses so many times and so often." [Alija Izetbegović, 1997]

To President Izet begoric.

With admiration and respect

Modelline Olbright

Meeting Madeline Albright, the first woman to become U.S. Secretary of State, during the Clinton administration, 1997

Alija Izetbegović and Klaus Kinkel, Minister of Foreign Affairs of the FR of Germany in Mostar, in 1994

Klaus Kinkel stated in Sarajevo in 1998 that return of all Bosnian refugees to their homes was a question of the greatest importance for the implementation of the Dayton Agreement. Germany hosted the largest number of Bosnian refugees during the aggression.

Meeting Saudi King Fahd

Visiting Saudi Arabia

With Recep Tayyip Erdoğan, then Mayor of Istanbul

President of the Republic of Türkiye Suleyman Demirel and President of the Presidency of Bosnia and Herzegovina Alija Izetbegović during the visit to the Republic of Türkiye, 1997

Suleyman Demirel presents Alija Izetbegović with the Order of Freedom of the Republic of Türkiye, 1997

Meeting with Emir Hamad bin Khalifa Al Thani during the official visit of the Bosnian delegation to the State of Qatar

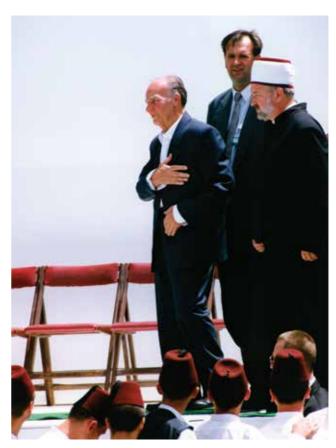
Visiting the soldiers of the Army of the Republic of Bosnia and Herzegovina on a training in Qatar

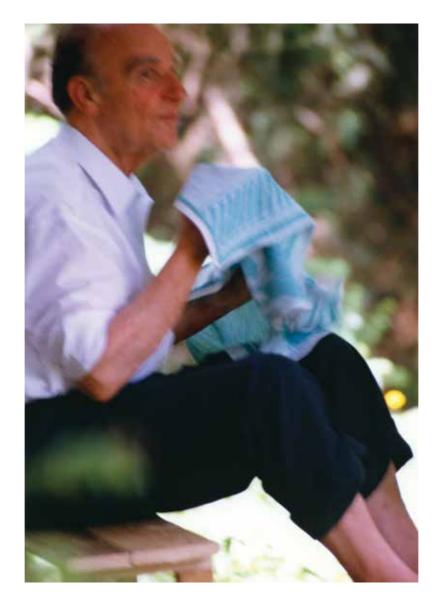

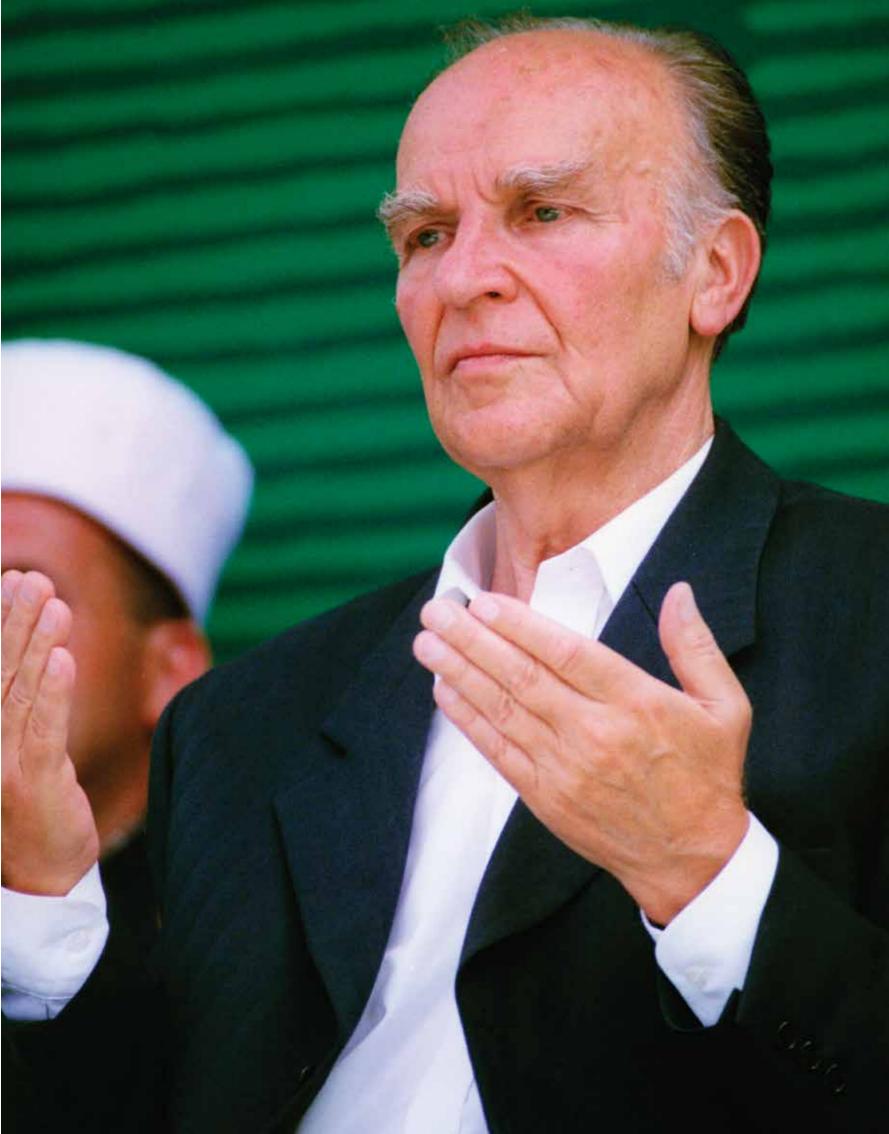
Arriving at the "Days of Ajvatovica" – a traditional religious and cultural event of great importance in the Bosniak tradition

Grand Mufti Mustafa ef. Cerić and Alija Izetbegović at "Ajvatovica", 1997

My mind constantly vacillates and wonders, but my heart has always been and has remained on the side of the faith. My moments of happiness were those when my mind and my heart were in harmony.

Mufti Nusret Avdibegović of Travnik, the Grand Mufti Mustafa ef. Cerić, Alija Izetbegović and Vice Grand Mufti Ismet ef. Spahić. Ajvatovica, 1997

"If we want Bosnia and Herzegovina, then we must not underline the ethnic question in Bosnia and Herzegovina too much. We and it is not a condition anywhere that you should forget your tradition if you want to be a Bosnian. It is the opposite. should, if possible, try in the future to be Bosnians as much as possible, never forgetting, of course, who we are, never forgetting our traditions. Nobody should forget their traditions

Everybody should cherish their traditions, but they should also cherish an ideal of the Bosnian state." (Alija Izetbegović, "Inescapable Questions: Autobiographical Notes", 2001)

Observing the Day of Statehood of the Republic of Bosnia and Herzegovina at the Kovači Memorial Cemetery, 25 November 1995

Visiting the units of the Army of the Federation of Bosnia and Herzegovina

United States Department of State

Washington, D.C. 20520

5. marta 1999.

Njegova Ekselencija Alija Izetbegovic Predsjednistvo Bosne i Hercegovine

Gospodine Predsjednice!

Prilikom pregledavanja jednog starog teksta iz stenopisa od tvojega sudskog procesa 1984.-e godine u Sarajevu, jos jednom sam se uvjerio da sam zaista imao veliku srecu u svom zivotu sto sam se upoznao s tobom i saradjivao s tobom za vrijeme rata u BiH.

Principi koje si tada tokom jednog procesa tako elokventno zastupljao su istovetni sa onima koje si uvijek zastupljao pa i koje zastupljas danas. Ostao si njima vjeran. Amerikancima, po mom misljenju, bi trebali sve to prevesti pa prouciti kad bi htjeli bojle razumjeti tebe i tvoju misiju.

Potkraj prosle godine sam bio pocascen sto sam bio pozvan kao gost na svecanu veceru, priredjenu za "stare prijatelje BiH". Domacini, mada se sve to odvijalo usred Washingtona, su bili Haris Silajdzic i tvoj vrlo aktivan i talentiran ambasador ovdje Sven Alkalaj. Kad je doslo meni na red da progovorim, medju ostalom zahvalio sam "Aliji Izetbegovicu i Harisu Silajdzicu sto su branili principe medjunarodne zajednice, principe Evrope pa i principe Sjedinjenih Americkih Drzava".

Nesto poslije toga, jedna me novinarka pokusavala ubjediti da je sigurno bilo meni vrlo tesko u BiH za vrijeme rata. Nekako automatski sam odgovorio da meni licno nije bilo toliko tesko kako se mozda pretpostavlja, pa sam odmah objasnio i to kako za vrijeme rata mi se cinilo sve jasnije, a kako sada nije mi bas sve jasno ... kako za vrijeme rata znali smo tko je tko, s kim smo i s kime idemo naprijed ... dokle sada nismo sigurni.

Gospodine Prednsjednice! Zahvaljujem se na paznji koju si pridao mojoj supruzi, Debori, dok je ona bila u Sarajevu za vrijeme jesenskih izbora. Ispricala mi je kad se vratila kako si rekao za mene da sam ti "prijatelj". To me je ogromna cast. Bila joj je cast da se upozna s tobom, da se slika s tobom i jos vise sto je mogla tebe intervjuisati za americku televiziju. To je bilo velika cast za nju I velika pomoc za njene TV programe. Istinski se zahvaljujem.

Znam da sam se par puta vec bio javio da bi mozda dosao poslije njene posjete. Medjutim, na zalost, nije se to ostvarilo. Nadam se da me razumijes i da me za to ne zamjeris. Nadam se da cu moci doci uskoro. Obavijesti cu te blagovremeno unaprijed.

Gospodine Predsjednice! Mi jesmo prijatelji, i to odavno. Smatram da smo stvorili nase prijateljstvo u izuzetno izazovnim prilikama u neobicnom periodu kroz radjanje drzave i kroz odbranu naroda. Molim te da razumijes da uvijek mozes na me racunati i ubuduce kadgod i gdjegod bude trebalo.

Zelim tebi i tvojima i nasim zajednickim prijateljima sve najbojle.

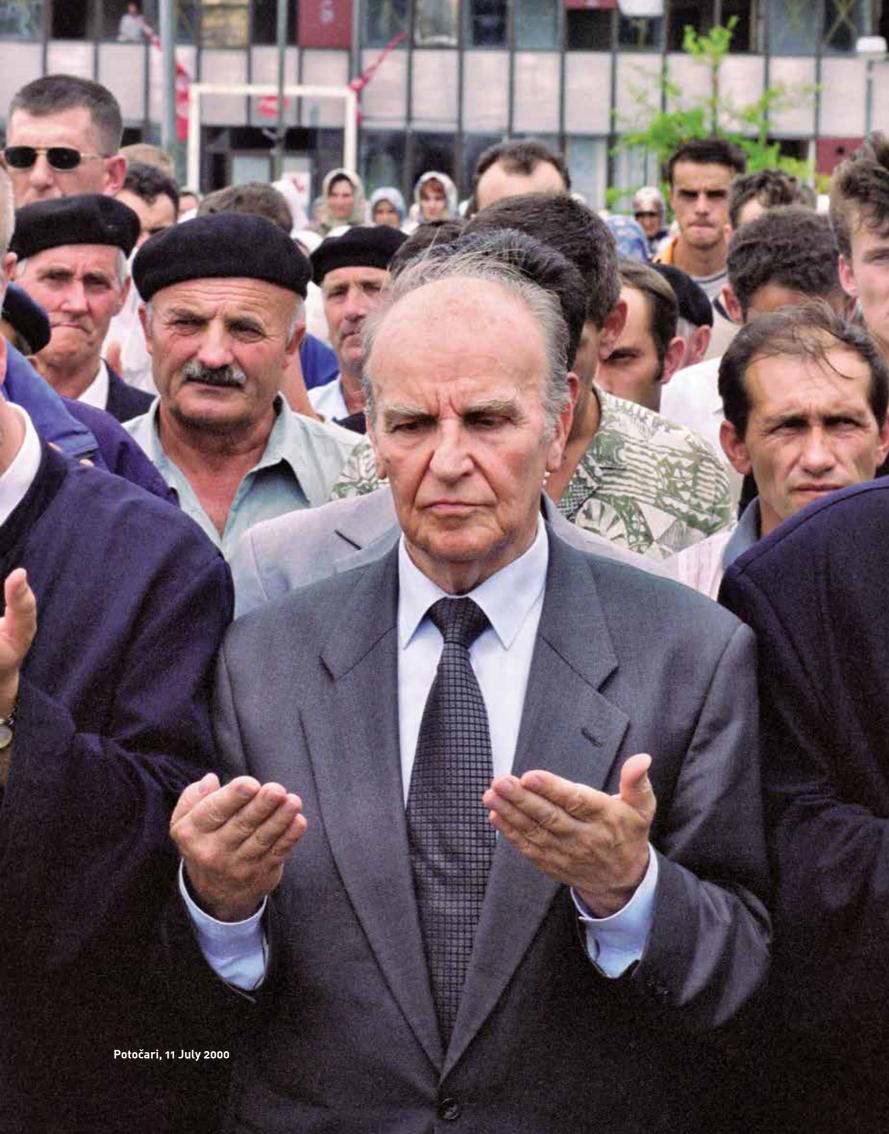
Bosne ce biti!

Victor Jackovich

Letter from Victor Jackovich, the U.S. Ambassador to Bosnia and Herzegovina, to President Alija Izetbegović

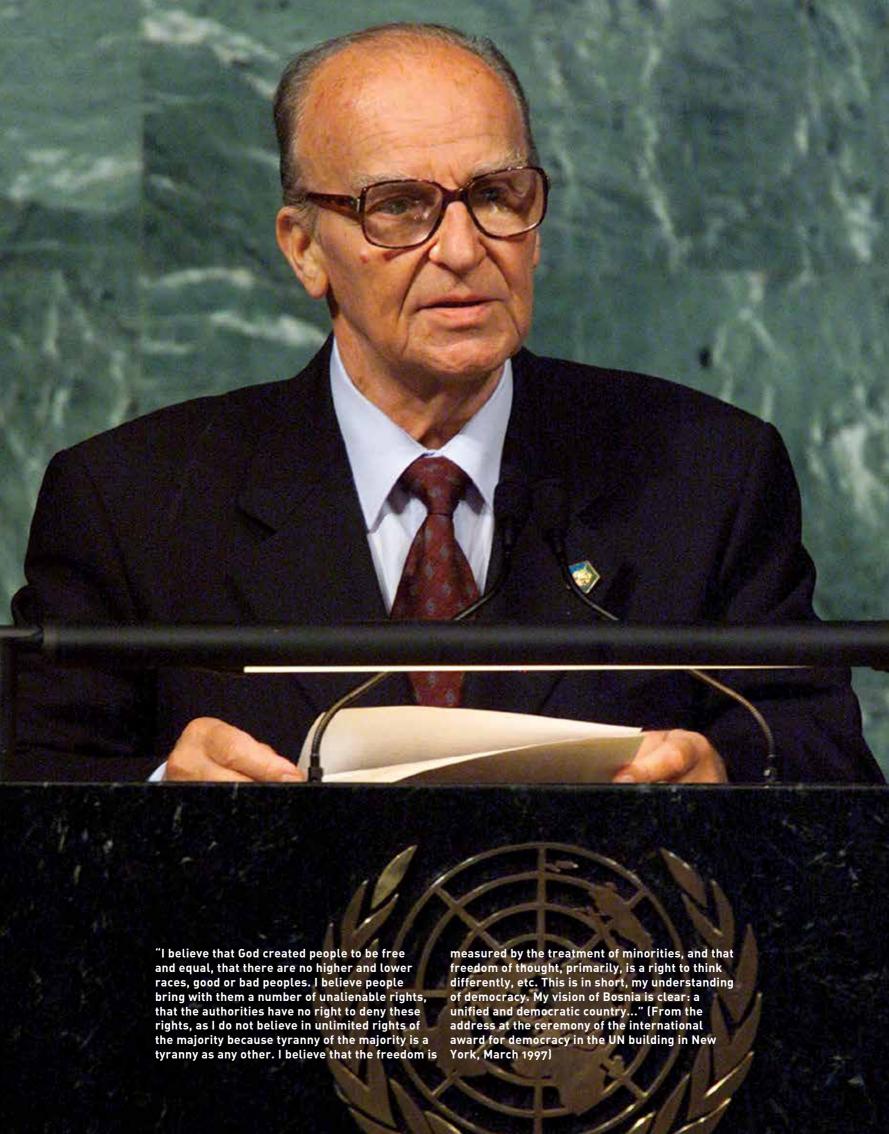

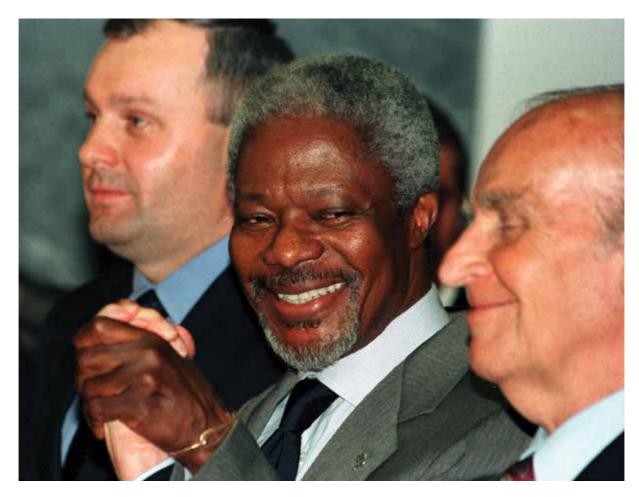
"Srebrenica was a safe area and we believed that the world would not allow a safe area – which under the provision of Article 7 of the Charter should be protected by force if it came under attack – to be overrun in such a way. We trusted that the world would prevent an invasion of Srebrenica. This, however, did not happen. The world betrayed Srebrenica". (RFE, Alija Izetbegović, 13 June 2000)

A person is not defined by his or her opinion but by his or her feelings. A person can completely change their opinion and remain the same person. We speak of a change of a person only when their feelings change. We can say that we choose certain opinions believing that they will contribute to achieving better what we are committed or attached to with our feelings.

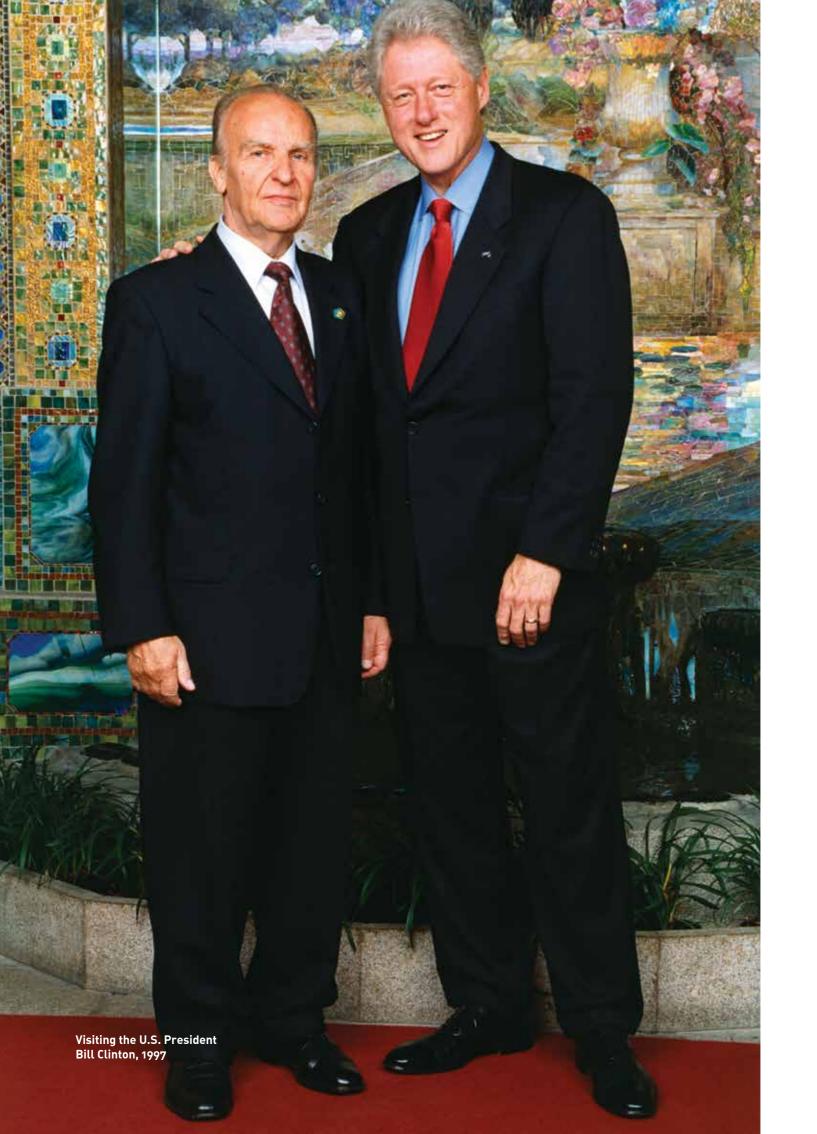

With the United Nations Secretary General Kofi Annan

Kofi Annan and members of the Presidency of Bosnia and Herzegovina at the UN

Hilari i Bil Klinton, Medlin Olbrajt, Alija Izetbogović i Krešimir Zubak u sarajevskom Narodnom pozorišti

Obraćanje predsjednika SAD-a Bila Klintona narodu Bosne

Mi smo ponosni što smo igrali ulogu ovdje i pomogli vam da utišate oružje i da razdvojite snage, da gradite fabrike, da dozvolite izbjeglicama da se vrate ● Budućnost je na vama, ne na Amerikancima, ne na Evropljanima, ne na bilo kome drugom

redsjednik Sjedinje-nih Država Bil Kli-nton (Bill Clinton) obratio se jučer u Naobratio se jucer u Na-rodnom pozorištu u Sarajevu visokim državnim, političkim, vojnim i vjerskim ličnostima, a putem TV ekrana, i narodu Boane i Hercegovine sa osnovnom porukom da ljudi ove zemlje treba sami da grade boliu hudučnost i da če jin svi-boliu hudučnost i da če jin svi-

ove zemije treoa sami da grate bolju budućnost i da će im svi-jet u tome pomoći. - Dame i gospodo, mislim da treba da damo aplauz Maši i Fa-ruku koji su obavili tako divan

posao. Zahvaljujem Sarajevskoj filharmoniji, predsjedniku Ize-tbegoviću, Zubaku, predsravni-cima bosanske vlade, što su pri-sutnij ovdje, predstavnicima gradanskih i dobrotvornih or-ganizacija širom svijeta, člano-vima američke delegacija sogamazena sarom svijera, čano-vima američke delegacije, go-spodi Olbraji, članovima Ko-ngresa, generalima Seltonu, Klarku i Simsakiju, narodu Sa-rajeva, narodu Bosne, rekao je predsjednik Klinton na poče-tku mozena narodu.

tku govora i nasravio:
- Dozvolite da kažem da smo avi mi iz Sjedinjenih Država vr-

do počastvovani što smo ovdje, da se okupimo u sviranje nakon duge tame. Za na ovo je vezona prodava i mi izražavamo znbva liosa što je mi rrijumfovao nad oružjima ruta. Na pragu 21. sto-ljeća dobli smo ovdje da odfući-mo da gradsmo novu eru, slobo-dnu od mračnih, najgorih mo-menam 20. stoljeća i punn na-menam 20. stoljeća i punn namenata 20. stoljeća i puno na-jbriljantnih mogućnosti.

Dvije godine poslije

Ono što smo moja poredica i ja i naša delegacija vidjeli na ulicama Sarajeva bilo je vrlo di-

rie ild Evropijaliima, ne na dijivo za nas. Prije nešto više od dvije godine, žene, muškarci i djeca su trčali kroz vatru sna-ipera i granata u očajničkoj po-trazi za vodom. Sada oni idu u sigurnosti na posao i školu. Ta-da su komadi plastike pokrivali gotovo svaki prozor, a sada je tamo, uglavnom, staklo. Rije-tko se vidi plastika.

tamo, ugravnom, stakto, Krje-tko se vidi plastika.
Onda su ljindi živjeli u ruše-vinama bombardiranih zgrada. Sada imaju kroove nad svojom glavom, grijanje, struju, vodu. Tada je Sarajevo bilo zaglibilo u hladnoču i razaranja. A sada

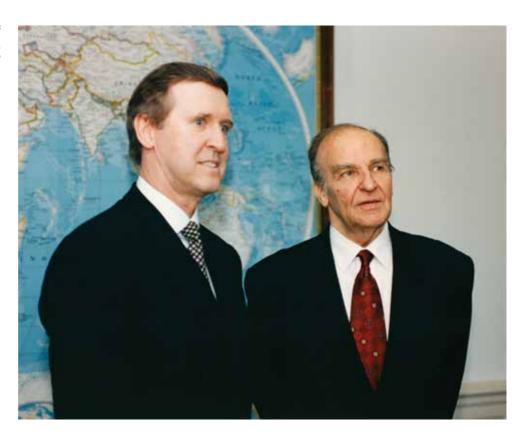
ie kroz vaš rad počelo da se ra-skravljuje i da raste iznova, na suncu mira. Onda su radnje bi-le bez robe i kafane bile prazne. Sada su napunjene hranom i oživljene razgovorom. I danas smo moja supruga i noja kértka i ja učestvovali u tom razgovoru i popili jako do-bru kafa. Upravo smo došti iz kafane u kojoj smo razgovarali sa nekoliko mladih ljude koji ordje rade i sudiraju, zažičitih ovdje rade i studiraju, različitih etničkih porijekla. Ljudi koji su se opredijelili da grade zaje-

Nastavak na 2. stran

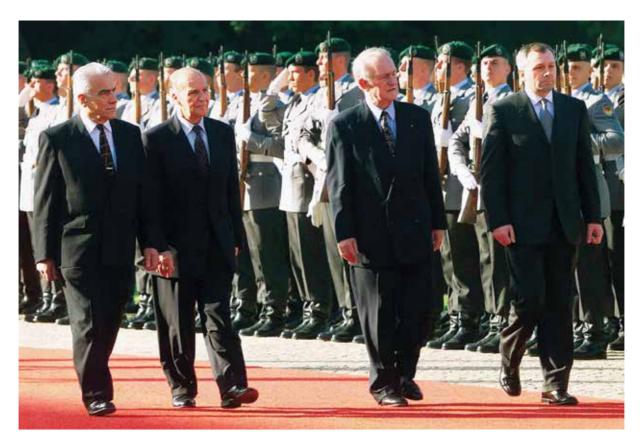
To Kie Excellency Alya Izetbegovic
Best Wishes, Prin Climbou

With the U.S. Secretary of Defence William S. Cohen, USA, 24 March 1997

Meeting with boxer Muhammad Ali in New York, 1995

German President Johannes Rau during the visit of the Presidency members of Bosnia and Herzegovina to Federal Republic of Germany, Berlin, 1999

"One thing is certain: we will have to divide or share – either territory or power. Better to share power."

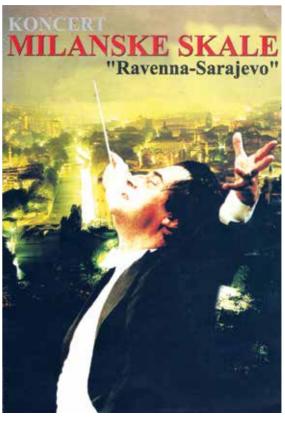
Canadian Prime Minister Jean Chrétien, German Chancellor Gerhard Schröder, and Alija Izetbegović, member of the Presidency of Bosnia and Herzegovina, arriving at the Stability Pact summit in Sarajevo, 30 July 1999

President Alija Izetbegović meeting the conductor Zubin Mehta on the occasion of the performance of Mozart's *Requiem in D minor*, in the war-devastated Sarajevo City Hall, 19 June 1994

President Alija Izetbegović and Federal Minister of Culture, Science, Education, and Sports Fahrudin Rizvanbegović attending the Milan La Scala concert

Poster of the Milan La Scala concert in Sarajevo, 14 July 1997

Alija Izetbegović greeting American conductor Charles Ansbacher during the Ramadan concert in Sarajevo, 28 December 1997

Alija Izetbegović with his wife Halida attending Ramadan concert at the Sarajevo National Theatre

Lecture at the Oxford Centre for Islamic Studies, 2001

Talking to the American Ambassador to Bosnia and Herzegovina, Thomas Miller at the farewell dinner for the High Representative for Bosnia and Herzegovina, Wolfgang Petritsch. Sarajevo, 23 October 2000

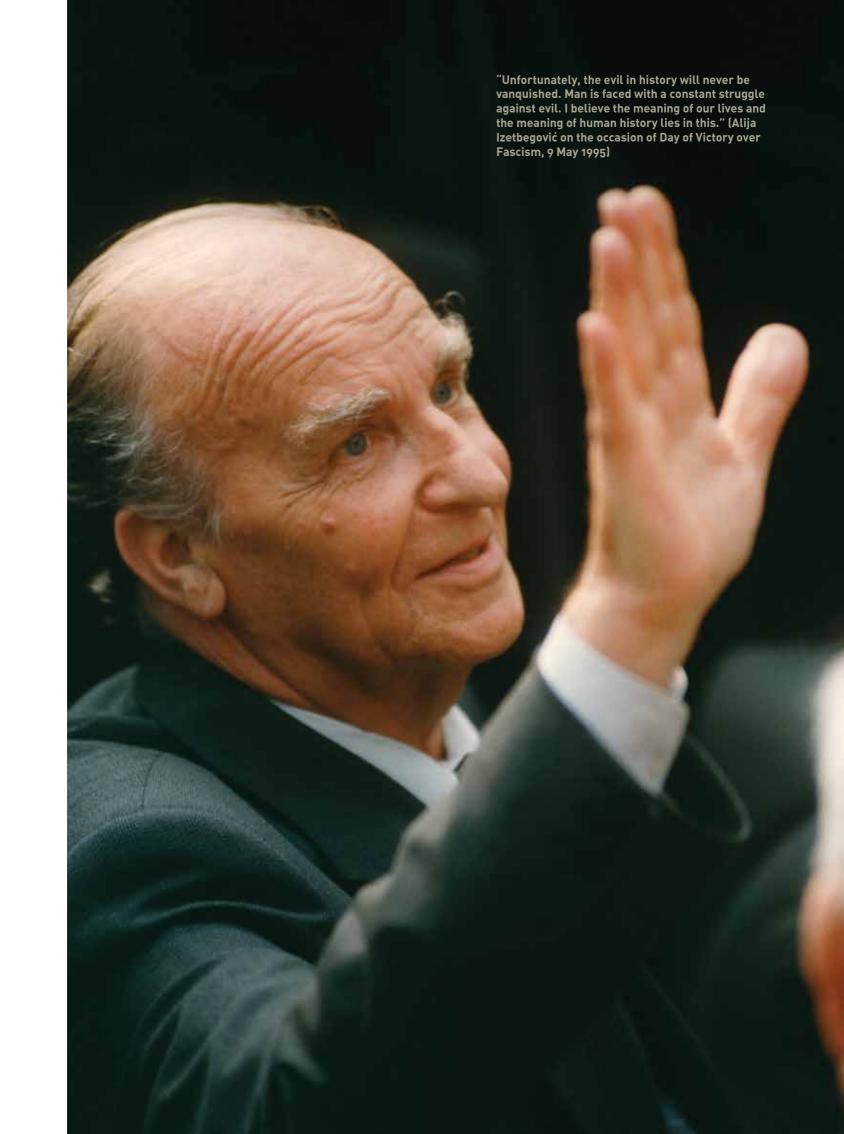
Power either corrupts people dangerously or gives corrupt people a chance.

When you see and endure everything, when you rise after a thousand falls, when you give up false hope and consolation and grit your teeth to openly look the truth in the eye, you realize that the whole meaning of life is to fight evil. In this fight very little can be done, but it's the only thing we have. Beyond this fight, it is desolation and dying forever.

77

You know how they were described by Meša Selimović in his novel 'The Dervish and Death': 'They get their idleness from the East, and their pleasant life from the West. (...) They do not look like heroes, but they're most difficult to frighten with threats; for a long time, they won't pay attention to anything, they won't care about what's happening around them, and then, all of a sudden, everything matters to them, they mess with everything and turn everything on its head; then they doze off again. (...) they easily get annoyed with one man, even if he's done them good. (...) Bad, good, gentle, cruel, lethargic, tempestuous, open, closed – they're all of that and everything in between. And on top of everything, they're mine and I'm theirs, like a river and a drop of water, and everything I've said about them I might as well say about myself.' Thus, speaks Meša's Hasan with poetic exaggeration. And I would say in the past 60 years I've pretty much come to know the people I belong to. I can say I have known them and have had an idea about them since 1940 onwards. I came to know them in peace and at war. They are good people, people on a qualitative rise, if one can say so, people who suffered a great deal and who will survive these most recent troubles. In any case, be they what they may, I am one of them.

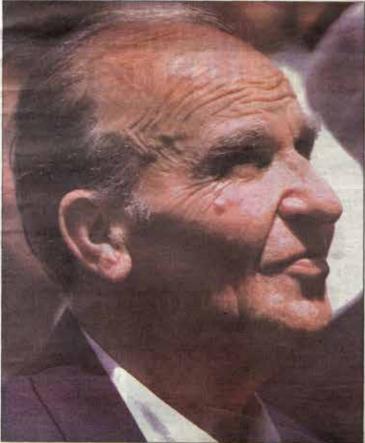

www.avaz.ba ievni ava

Najtiražniji bh. politički dnevnik o ponedjeljak, 20. 10. 2003. o Saraje

Jučer u 14 sati i 25 minuta u Sarajevu

Uzrok smrti je srčana bolest koja traje nekoliko godina, kazao je dr. Enver Raljević • U holnicu smješten 10. septembra zbog povrede ● Dženaza u srijedu u 14 sati na Marindvoru, ukop na mezarju Kovači

učet u 14,25 sati umro je Alija Izetbegović, bivši pre-dsjednik Predsjedniktva BiH i počasni predsjednik Stranke demokratske akcije. Kao posljedica dugogo-

dišnjeg srčanog oboljenja uzr-okovanog ranijim infarktom srca, te pogoršano serijskom frakturom rebara sa komplika-cijama došlo je do terminalne srčane slabosti i prestanka ra-

da srca 19. oktobra 2003. godina srca 19. ostobra 2003. godi-ne u 14,25 sati, saopčila je jučer novinarima šef ljekar-skog konzilija prof. dr. Amila Arslanagić. 2. -10. strana i Specijalni prilog

Na vijest o smrti

Pedi Ešdaun

BEZ IZETBEGOVICA

Havijer Solana

Stjepan Mesić

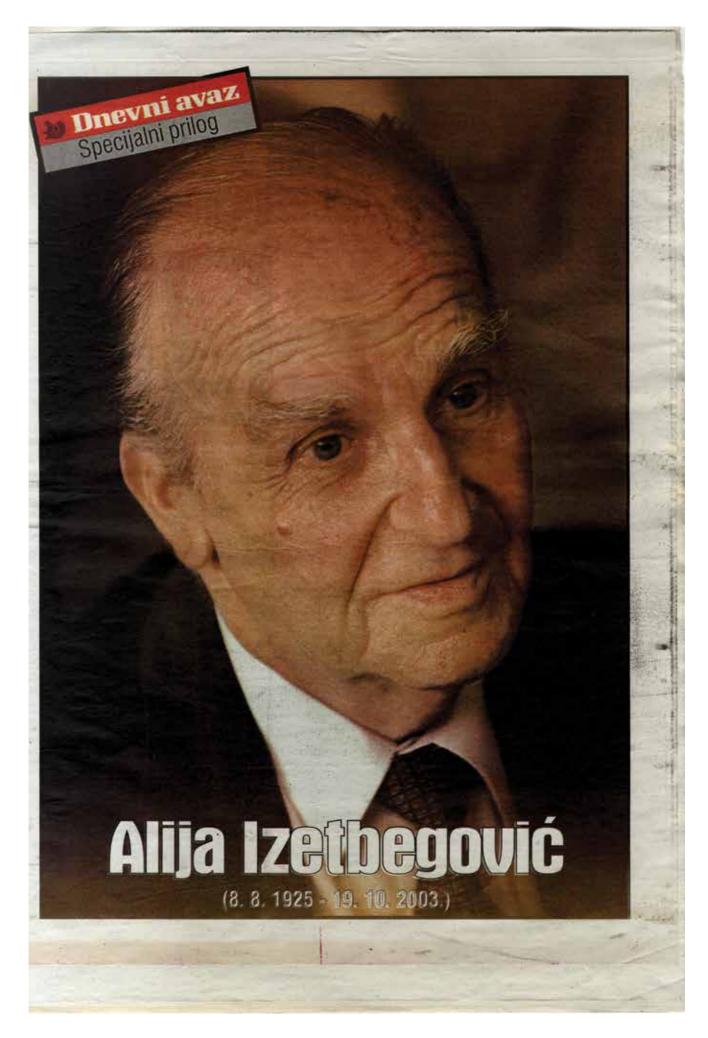

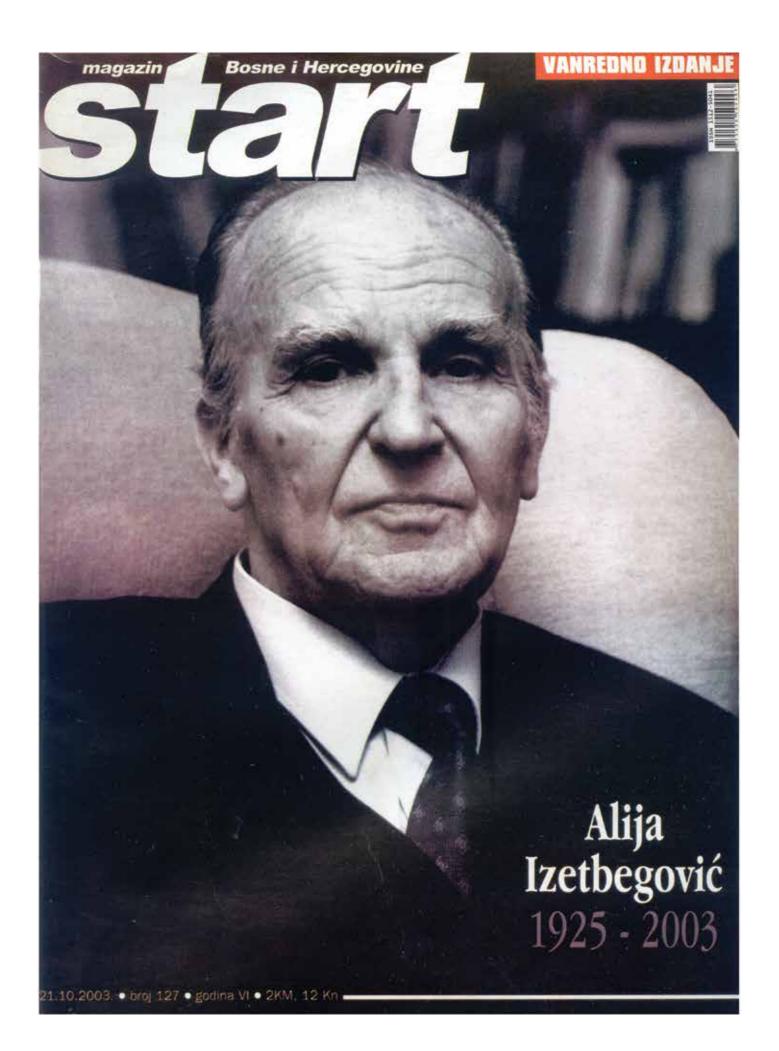
Redžep Tajip Erdoan DIJELIMO

Abdulah Sidran

Front pages of daily newspapers and magazines covering the passing of Alija Izetbegović

Alija Izetbegović's funeral was attended by about 150,000 people; about 4,000 telegrams of condolence came; 44 official foreign delegations came and another 450 guests from Türkiye, including 105 members of the Turkish Parliament, and 50 members of the city authorities of Istanbul; there were more than 400 journalists; it was televised live with 37 cameras, and 35 television stations took over the FTV signal. Sarajevo, 22 October 2003

If I were offered
to live once again,
I would refuse.
But, if I had to
be born again, I
would choose my
own life.

President of the Republic of Türkiye Recep Tayyip Erdoğan at Alija Izetbegović's grave

RECEP TAYYIP ERDOGAN, President of the Republic of Türkiye: "His mission is the expression of human dignity and an admirable tenacity, which represented an honour for the whole world. For the values he believed in, for his country and his people, he is an inexhaustible source of courage and extraordinary value".

MOHAMAD MAHATHIR, Prime Minister, Malaysia: "President Izetbegović was a great leader of Bosnia and Herzegovina who devoted his entire life to the wellbeing of his people as well as to their progress and prosperity".

GEORGE ROBERTSON, Secretary
General of NATO: "Between 1992 and

1995 he was the voice of Bosnia and Herzegovina that fought for its survival. He led resistance from a besieged capital and worked dedicatedly to save Bosnia and Herzegovina's unity and independence".

JACQUES CHIRAC, President of the Republic of France: "France knows of the extraordinary courage which Alija Izetbegović demonstrated in the darkest days of the siege of Sarajevo. France knows of his historic role and political courage which he proved with his own contribution to national reconciliation by signing the Dayton Agreement in Paris which put an end to the war in December of 1995".

BERNARD-HENRI LÉVY, philosopher and writer: "He preached an Islam of tolerance, benevolence and moderateness, civic Islam, but we did not listen to him. In 1992 he implored Europe to intervene, he warned François Mitterrand of the concentration camps set up in Bosnia and Herzegovina; François Mitterrand did not listen. We did not listen to Izetbegović just as we had not listened to Massoud, and then 200,000 people were killed in Bosnia and Herzegovina and the war broke out in Kosovo, which we could have avoided had we listened to him. He is Bosnia's De Gaulle. His credo was Islam but also democracy and multi-ethnicity".

CARLO AZEGLIO CIAMPI, President of the Republic of Italy: "His human values, his commitment to peace and stabilization of the region will leave a lasting imprint on the Balkan history".

ALEXANDER IVANKO, Russian journalist and UN spokesman in Bosnia and Herzegovina in 1994-1998: "...The only honourable leader in Bosnia and Herzegovina was the first president of the country, Alija Izetbegović... He personified civilized defenders of Sarajevo, tragedy of hundreds of thousands of ethnically cleansed people, memory of those killed in Srebrenica and on Bosnia's numerous fields, hills and mountains. His sad eyes after the Dayton

talks spoke much more than celebratory press statements made by their powerful organizers. It was the civilization of thousands of Bosnian citizens who saved the country's honour".

HARIS SILAJDŽIĆ, wartime Prime Minister of the Republic of Bosnia and Herzegovina: "President Izetbegović was the person who marked the modern history of Bosnia and Herzegovina."

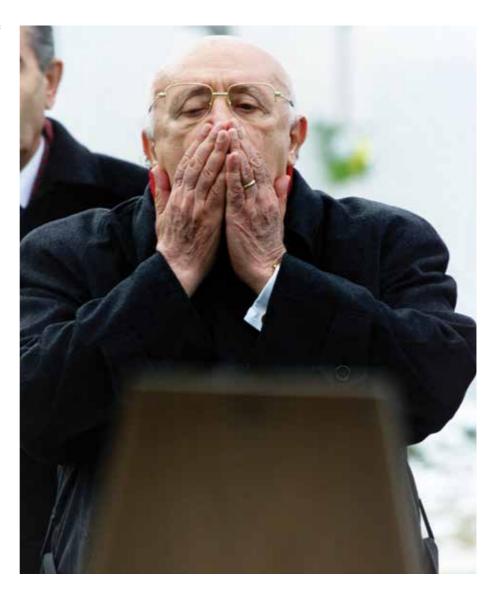
IVAN SUPEK, President of the Croatian Academy of Sciences and Arts: "He was an example of a persevering fighter for freedom and rights of every individual.

Owing to him Bosnia and Herzegovina became sovereign within its internationally recognized borders. He used every

opportunity to talk about Bosnia and Herzegovina's independence and indivisibility, about the rights of all three peoples in the country and all other groups. He loved Bosnia above all else, and also the people who considered Bosnia and Herzegovina as their homeland".

ENES KARIĆ, member of the Academy of Sciences and Arts of Bosnia and Herzegovina: "President Alija Izetbegović was graced with many nice human qualities. He was a judicious, courageous and patient man and he balanced it all so well. I believe that it was through his sagacity, courage and patience that Izetbegović preserved Bosnia and Herzegovina".

Suleyman Demirel, former President of the Republic of Türkiye

HILMO NEIMARLIJA, Doctor of
Philosophy: "Alija Izetbegović was a
friend of mine from whom I learned
a lot when I was young. For my
generation he was a Muslim thinker
and writer who refreshed the way of
understanding Islam, Islamic values
and institutions".

EMIR HADŽIHAFIZBEGOVIĆ, actor:
"His struggle restored dignity and
pride to his people and lifted their
heads after one whole century; his
victory over Greater Serbia and Greater Croatia's hegemony, his vision and
wisdom will, sadly, remain a big unknown for some people who lost their
way in life".

PADDY ASHDOWN, High Representative for Bosnia and Herzegovina: "I reiterate that without Izetbegović this country would not exist today and I can feel for him nothing but deep admiration and extreme respect".

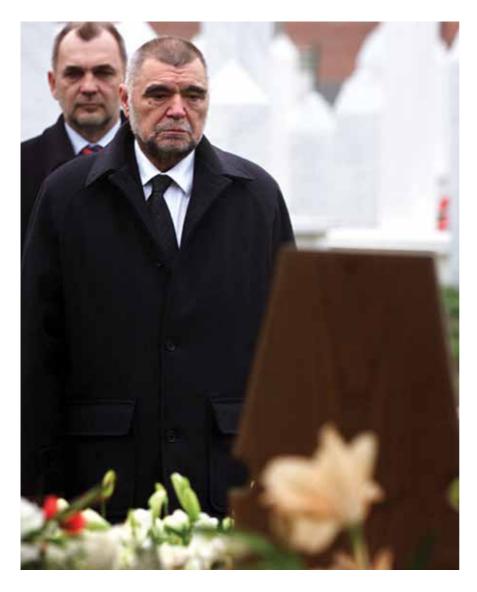
IVAN LOVRENOVIĆ, writer: "...Izetbegović was on the weaker side at every moment, in every respect, doomed to fail, but not only did he not fail, he emerged as politically undestroyed and morally more upright than all those with whom he had dealt with in the 'brotherly' hell in the 1990s. Last but not least, it will be remembered that Alija Izetbegović was the first among all protagonists of the war in Bosnia and Herzegovina to

summon strength and have moral integrity to apologize publicly in the name of his ethnic group to all victims of the crimes committed by individuals from that group".

MILE STOJIĆ, writer: "Alija Izetbegović was unable to hate".

PREDRAG MATVEJEVIĆ, writer: "All of us who love Bosnia and Herzegovina, regardless of our origin, appreciate you and your achievements".

Father MILE BABIĆ, Professor of Philosophy and Theology: "Alija Izetbegović was a great person because he loved his country Bosnia and Herzegovina, and did everything he could for the

"With his personality and political activity, Alija left a strong mark on the events in Bosnia and Herzegovina. He dedicated his whole life to political activity and not even the hard years of prison life could break him. His statesmanship role was unquestionable in war and post-war years in Bosnia and Herzegovina – this hard period for all the states on the territory of the former Yugoslavia". (Stjepan Mesić, President of the Republic of Croatia)

citizens and peoples in Bosnia and Herzegovina so that they could live in peace and prosperity".

DINO MUSTAFIĆ, film director: "Bosnia and Herzegovina lost its politician who had loved this country. History will objectivize his role and importance in the creation and preservation of Bosnia and Herzegovina".

DRAGAN VIKIĆ, wartime Special Police Commander: "Alija was my commander during the war. In fact, he was the commander of us all. A good, modest man, and I believe that he worked hard during the war and shouldered a heavy burden in the most difficult times, when many people fled Bosnia".

MILJENKO JERGOVIĆ, writer: "Alija Izetbegović is the man with fascinating blue eyes and those eyes were the first thing I noticed about him when I met him 11 years ago, at an Eid reception – I guess he still served as President of the Presidency. In the meantime, I met with him five or six times, under different circumstances and in different stages and I noticed that everything in him was growing older except those eyes which at moments seemed as if they had been designed by Benetton ('Globus')".

JOVAN DIVJAK, General, Army of Bosnia and Herzegovina: "There are no differences between nationalists – a nationalist is a nationalist. For me, a nationalist is a positive person if he protects the rights of his people, not at the cost of other people. Here, we have ethnic chauvinists who started and waged the war to imperil other peoples. Alija Izetbegović did not do that. For me, Alija Izetbegović is an honest and moral man".

PETER MAAS, journalist: "At night, after an evening meal, which was usually after midnight as the talks were held at the Balkan time, Izetbegovic would leave the hotel to stroll near the lake, along an empty path, as it was in Switzerland where everybody is in bed at 11:00 p.m. One of his bodyguards walked behind him and if you

had noticed him without knowing who he was, you would have felt compassion for him, that lonely figure walking in the dark, slowly, bent, shaking his head. Poor man, you would have thought, he must be grieving a lot, his wife must have died recently. This would be true in a way because Izetbegović was attached to Bosnia like husband to wife." (From his book "Love Thy Neighbour")

RICHARD HOLBROOKE, American diplomat: "This country would not exist today if it were not for Izetbegović. All people make mistakes, including him, but let me reiterate, if it were not for him, there would be no Bosnia and Herzegovina. Milošević, too, said this in Dayton. He said that Izetbegović had won. After days and days of difficult negotiations, Milošević accepted that Sarajevo would belong to the Federation. He even said because

Izetbegović had never abandoned
Sarajevo during the siege, he had won
the right to that city. Krajišnik and
Buha were enraged. Had Izetbegović
left Sarajevo, Bosnia and Herzegovina
would not have survived."

Father PETAR ANĐELOVIĆ, Provincial of the Franciscan Province of Bosna Srebrena: "I met with Alija Izetbegović quite often. My impression was that he suffered a lot. Because his life assigned him the role that surpassed his strengths. Nevertheless, he fought and tried to do what was possible. I learned to respect him, keeping in mind that mistakes are possible while struggling in life. Therefore, as we are remembering Alija Izetbegović, may the Almighty have mercy on him and reward him for all of his honourable attempts and for all of his honourable deeds he did during his life."

HATIDŽA MEHMEDOVIĆ. Mothers of the Enclaves of Srebrenica and Žepa: "I no longer have my children and there is nobody I should be currying favour with or appease. For many years they were trying to manipulate us with their story about the Bosniak guilt and, of course, Alija Izetbegović's guilt for the death of the Srebrenica Bosniaks. This was done by those who wanted to equate the so-called three sides and diminish the guilt of those who were really liable for the death of our children. I never accepted it, and I will certainly not accept it today. Alija Izetbegović was and remains president of Bosniaks and my president and, certainly, without him and his authority, Bosnia would be a large Srebrenica. Today, Bosniaks, who had Alija as their commander during the war, unlike others, have nothing to be ashamed of."

99

Nobody ever managed to rule

Bosnia, it always only appeared so.

99

A. Frether

PHOTOGRAPHS - SOURCES

Amel Emrić: pages 84, 85, 94, 141, 142, 146, 147, 149, 168, 169, 174, 175

Danilo Krstanović: pages 2, 98, 123, 151, 177, 178, 180, 182, 183, 184, 186

Milomir Kovačević – Strašni: pages 44, 45, 46, 47, 48 top, 49 top, 61, 62, 65

Tarik Samarah: 135, 136, 137, 138, 139, 157 left, 158 top and center, 163

Hidajet Delić: pages 52, 53, 54, 55, 113, 118 top

"Avaz", photo archive: pages 83, 87, 101, 112, 120, 121 top

"Oslobođenje", photo archive: pages 40, 50, 51, 54 bottom, 60, 70, 176

The Izetbegović family archive: pages 4, 5, 6, 7, 8, 11, 12, 13, 14, 15, 18, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 30, 32, 33, 48 bottom, 56, 57, 58, 66 bottom, 69, 72, 73 top, 74, 79 bottom, 80, 81 bottom, 86, 92, 102, 103, 125, 126, 127 bottom, 128, 132, 133, 140, 152, 154, 155, 157

Reuters: pages 66, 76, 91, 104, 108, 109, 118 bottom, 119, 122, 124, 150, 151, 156, 170, 172, 178, 182, 183, 184

"SDA", photo archive: pages 36, 38, 39, 97, 116, 117, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 159, 160, 163

Alexis Duclos: pages 77, 78, 79 top, 81 top

The Visual Archive of the Directorate of Communications of the Presidency of the Republic of Türkiye: pages 129, 130, 131

Anadolu Agency photo archive: page 181

Yeni Şafak Gazetesi: page 128

Osman Topčagić: page 158 bottom

William J. Clinton Presidential Library: page 90

The Mostar Center for Peace photo archive: page 127 top

The Historical Archive of Sarajevo: page 157 bottom right

ALIJA IZETBEGOVIĆ 1925 – 2003 THE FIRST PRESIDENT OF INDEPENDENT BOSNIA AND HERZEGOVINA

2nd EDITION

EDITORS

Fahrudin Rizvanbegović Faris Nanić

PUBLISHER

Alija Izetbegović Foundation 70 Nusreta Fazlibegovića Str., Sarajevo

ON BEHALF OF THE PUBLISHER

Esma Zlatar

WRITER

Nihad Kreševljaković

ENGLISH TRANSLATION BY

Svjetlana Pavičić

LAYOUT AND TYPESETTING

Mahir Sokolija

PHOTO EDITING

Velija Hasanbegović

COVER PHOTOGRAPH

Darije Petković

1st EDITION (published in 2007)

EDITORS

Zijah Gafić

Ajet Arifi (Connectum)

PHOTO EDITOR

Zijah Gafić

IMAGE SCANNING

Aleksandar Kordić, TDP

IMAGE EDITING

Anes Šehić, Dotart

LAYOUT AND TYPESETTING

Hot Shop

BOOK DESIGN

Fabrika

© 2025 ALIJA IZETBEGOVIĆ FOUNDATION

 $\ensuremath{\text{@}}$ ALL RIGHTS TO PHOTOGRAPHS AND TEXTS RESERVED BY THE AUTHORS

No part of this book may be replicated, copied, or reproduced in any form or by any means without the prior publisher's permission.

ACKNOWLEDGMENTS FOR THE 2ND EDITION:

Ajet Arifi, Zijah Gafić, Nihad Kreševljaković, Turkish Cooperation and Coordination Agency (TİKA), Public Institution "Sarajevo Memorial Center" and Ahmed Kulanić, Bakir Izetbegović and the Izetbegović family, Amel Emrić, Milomir Kovačević-Strašni, Renata Krstanović, Tarik Samarah, Alma Pašić, Alexis Duclos, Safet Oručević, Osman Topčagić, Mukerema Numić, SDA Headquarters, "Oslobođenje" Photo Archive, "Dnevni avaz" Photo Archive, Public Institution "Sarajevo Historical Archive", Media Center, Center for Peace Mostar Photo Archive, Association "Videoarhiv Sarajevo", Veterans' Association of the "Bosna" Police Unit.

The publication of this photo monograph was made possible with the generous support of TİKA, on the occasion of the centenary year of Alija Izetbegović's birth.